

ОБІЗНАНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ ПРО ЕПІДЕМІЮ ВІЛ В УКРАЇНІ 2017

Implemented by:
giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

 МІНІСТЕРСТВО
ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я
УКРАЇНИ

ЦЕНТР
ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я

Видавець:

Deutsche Gesellschaft für
Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Зареєстровані офіси в Німеччині:
Бонн і Ешборн

Консультавання з ВІЛ та підтримка інституцій
Вул. Хрещатик, 15, офіс 74
01001 Київ, Україна
Т +38 044 495 50 07
І www.giz.de/ukraine
<https://www.facebook.com/nedaysnidushans/>

Січень 2018 р.

GIZ несе відповідальність за зміст цієї
публікації.

За дорученням Федерального міністерства
економічного співробітництва та розвитку
(BMZ)

Підготовано:

Інна Волосевич, керівник відділу соціальних і
політичних досліджень GfK Ukraine,
Бульвар Лесі Українки, 34, оф. 601
01601 Київ, Україна
Т +38 044 230 02 60
inna.volosevych@gfk.com

Таміла Коноплицька, старший дослідник
відділу соціальних і політичних досліджень
GfK Ukraine
Бульвар Лесі Українки, 34, оф. 601
01601 Київ, Україна
Т +38 044 230 02 60
tamila.konoplytska@gfk.com

Зміст

Абревіатури	2
Загальна інформація про дослідження.....	3
1 Знання про кампанію «Не Дай СНІДу Шанс!» і Загальнонаціональну гарячу лінію з питань ВІЛ/СНІД і туберкульозу	5
2 Знання про ВІЛ.....	16
3 Ставлення до ВІЛ	35
4 Ризикована поведінка і тест на ВІЛ	48
5 Ставлення до ЛЖВ	74
6 Індикатори прогресу глобального моніторингу епідемії СНІД	89
7 Висновки і рекомендації	96
8 Дизайн вибірки.....	106

Абревіатури

СНІД – синдром набутого імунного дефіциту

ВІЛ – вірус імунодефіциту людини

СІН – споживач ін'єкційних наркотиків

ЛЖВ – люди, що живуть з ВІЛ

ЦГЗ – Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України

Цільові групи

Населення, населення України, українці – населення України у віці 15 років і старше

Молодь – населення України у віці від 15 до 24 років

Населення Дніпропетровської області – населення Дніпропетровської області у віці 15 років і старше

Населення Запорізької області – населення Запорізької області у віці 15 років і старше

Загальна інформація про дослідження

Метою даного дослідження є оцінка впізнаваності кампанії «Не Дай СНІДу Шанс!», вимірювання знань, ставлення і поведінкових установок населення України щодо ВІЛ/СНІД.

Першу хвилю дослідження проведено в Автономній Республіці Крим у січні-лютому 2013 року, охоплено дві цільові групи: населення Криму у віці 15+ і Молодь у віці 15-24 роки.

Другу хвилю дослідження проведено в Україні (за винятком Криму і населених пунктів у Донецькій та Луганській областях, непідконтрольних українському уряду) в листопаді 2014 р. Охоплено три цільові групи: населення України у віці 15+, Молодь у віці 15-24, населення Дніпропетровської області у віці 15+.

Третю хвилю дослідження проведено в Україні (за винятком Криму і населених пунктів у Донецькій і Луганській областях, непідконтрольних українському уряду) в листопаді 2015 р. Охоплено три цільові групи: населення України у віці 15+, Молодь у віці 15-24, населення Дніпропетровської області у віці 15+.

Четверту хвилю дослідження проведено в Україні (за винятком Криму і населених пунктів у Донецькій і Луганській областях, непідконтрольних українському уряду) в листопаді 2016 р. Охоплено чотири цільові групи: населення України у віці 15+, Молодь у віці 15-24, населення Дніпропетровської області у віці 15+ та населення Запорізької області у віці 15+.

П'яту хвилю дослідження проведено в Україні (за винятком Криму і населених пунктів у Донецькій і Луганській областях, непідконтрольних українському уряду) в листопаді 2017 р. Охоплено чотири цільові групи: населення України у віці 15+, Молодь у віці 15-24, населення Дніпропетровської області у віці 15+ та населення Запорізької області у віці 15+.

У даному звіті наведено результати п'ятої хвилі дослідження у порівнянні з даними другої, третьої та четвертої хвилі.

Загальна вибірка п'ятої хвилі дослідження складає 2260 інтерв'ю¹, з яких 890 інтерв'ю – Молодь 15-24 роки, 342 інтерв'ю – жителі Дніпропетровської області, 323 інтерв'ю – жителі Запорізької області. Вибірка четвертої хвилі дослідження складає 1729 інтерв'ю, з яких 446 інтерв'ю – Молодь 15-24 роки, 325 інтерв'ю – жителі Дніпропетровської області, 293 інтерв'ю – жителі Запорізької області. Вибірка третьої хвилі дослідження складає 1502 інтерв'ю, з яких 403 інтерв'ю – Молодь 15-24 роки, 340 інтерв'ю – жителі Дніпропетровської області. Вибірка другої хвилі складає: 1479 інтерв'ю, з них 411 інтерв'ю – з Молоддю та 321 інтерв'ю – з жителями Дніпропетровської області.

Дослідження здійснювалось за чотириступеневою випадковою вибіркою. На останній стадії інтерв'ю проводили з людиною, яка підходила за віком. Якщо за вибраною адресою підходили кілька осіб, то інтерв'ювали людину, чий день народження був останнім серед членів домогосподарства у віці від 15 років. Якщо всі потенційні респонденти в будинку відмовлялись від участі в опитуванні, інтерв'юер переходив до наступного будинку.

Вибірка по Україні репрезентативна для мешканців населених пунктів України, підконтрольних українському уряду, у віці 15+ за статтю, віком, розміром населеного пункту, регіоном проживання респондента згідно з даними Державної служби статистики України: для другої хвилі дослідження –

¹ Вибірка 2260 інтерв'ю включає 1000 респондентів – мешканців України (з них 129 респондентів у віці 15-24, 85 мешканців Дніпропетровської області, 45 мешканців Запорізької області), а також додаткові 1260 інтерв'ю: з них 761 інтерв'ю з респондентами групи Молодь, 257 – з мешканцями Дніпропетровської області, 278 – з мешканцями Запорізької області. Додаткові інтерв'ю були проведені з метою забезпечення достатньої кількості респондентів для надійного аналізу.

станом на 1 січня 2013 р; для третьої хвилі – станом на 1 січня 2014 року; для четвертої хвилі – станом на 1 січня 2015 року; для п'ятої хвилі – станом на 1 січня 2016 року.

Вибірка по Молоді репрезентативна для мешканців населених пунктів України, підконтрольних українському уряду, у віці 15-24 за статтю, віком, розміром населеного пункту, регіоном проживання респондента згідно з даними Державної служби статистики України: для другої хвилі дослідження – станом на 1 січня 2013 р; для третьої хвилі – станом на 1 січня 2014 року; для четвертої хвилі – станом на 1 січня 2015 року; для п'ятої хвилі – станом на 1 січня 2016 року.

Вибірка по Дніпропетровській області репрезентативна для населення Дніпропетровської області у віці 15+ за статтю, віком, розміром населеного пункту згідно з даними Державної служби статистики України: для другої хвилі дослідження – станом на 1 січня 2013 р; для третьої хвилі – станом на 1 січня 2014 року; для четвертої хвилі – станом на 1 січня 2015 року; для п'ятої хвилі – станом на 1 січня 2016 року.

Вибірка по Запорізькій області репрезентативна для населення Запорізької області у віці 15+ за статтю, віком, розміром населеного пункту згідно з даними Державної служби статистики України: для четвертої хвилі – станом на 1 січня 2015 року; для п'ятої хвилі – станом на 1 січня 2016 року.

Географічне охоплення територій, на яких проводилися дослідження у 2014, 2015 та 2016 рр., відрізняється через зміни співвідношення територій під контролем українського уряду та непідконтрольних територій. Територіальне охоплення у 2015 та 2016 роках визначалося відповідно до Розпорядження Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2014 р. № 1085-р «Про затвердження переліку населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та переліку населених пунктів, що розташовані на лінії зіткнення» та Розпорядження Кабінету Міністрів України від 5 травня 2015 № 428-р «Про внесення змін до розпорядження Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2014 № 1085».

Розподіл вибіркової сукупності (населення України) за регіонами під час проведення дослідження з урахуванням різного охоплення територій

	2 хвиля дослідження	3 хвиля дослідження	4 хвиля дослідження	5 хвиля дослідження
м. Київ	7,2%	7,4%	7,5%	7,5%
Північний регіон	13,0%	13,4%	13,4%	13,4%
Західний регіон	22,6%	23,3%	23,5%	23,6%
Центральний регіон	25,0%	25,6%	25,7%	25,6%
Південний регіон	16,3%	16,4%	16,5%	16,5%
Східний регіон	15,9%	14,0%	13,4%	13,4%
РАЗОМ	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Склад регіонів проведення дослідження:

- **Захід:** Волинська, Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Рівненська, Тернопільська, Чернівецька області
- **Північ:** Житомирська, Київська, Сумська, Чернігівська області
- **Центр:** Вінницька, Дніпропетровська, Кіровоградська, Полтавська, Хмельницька, Черкаська області
- **Південь:** Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська області
- **Схід:** Харківська, Донецька та Луганська (території підконтрольні Україні) області
- місто Київ

1 Знання про кампанію «Не Дай СНІДу Шанс!» і Загальнонаціональну гарячу лінію з питань ВІЛ/СНІД і туберкульозу

У 2017 році близько третини (33%) населення України поінформовані про кампанію «Не Дай СНІДу Шанс!». Серед Молоді цей відсоток вищий (49%), як і серед жителів Дніпропетровської області (63%; ця частка значуще знизилася у порівнянні з 2016 роком, коли становила 76%). Натомість серед жителів Запорізької області цей показник значуще менший – 28%.

Рисунок 1.1

Чи Ви щось бачили або чули про кампанію «НЕ ДАЙ СНІДУ ШАНС!»?*
(показують картку з прикладом рекламних матеріалів кампанії)

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Так, чув/бачив логотип або постери кампанії	2017	33%	63% ↓	28%	49%
	2016	32% ↓	76% ↑	22%	43%
	2015	39%	54%		52%
	2014	37%	56%		47%
Не чув / не бачив	2017	67%	37% ↑	72%	51%
	2016	68% ↑	24% ↓	78%	57%
	2015	61%	46%		48%
	2014	63%	44%		53%
N	2017	2260	342	323	890
	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

Найбільш поширеними джерелами інформації про кампанію «Не Дай СНІДу Шанс!» в Україні залишаються телебачення – 19% та зовнішня реклама/білборди – 15%.

Рисунок 1.2

Скажіть, будь ласка, де Ви будь-що чули або бачили про кампанію «НЕ ДАЙ СНІДУ ШАНС!»?
% усіх респондентів (TOP-10)

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

Графік включає джерела, що складають принаймні 5% відповідей хоча б в одній з цільових груп

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Телебачення	2017	19%	45%	22%	25%
	2016	21%	64%	20%	25%
	2015	24%	40%		29%
	2014	29%	48%		34%
Зовнішня реклама/ білборди	2017	15%	40%	15%	22%
	2016	16%	64%	5%	22%
	2015	17%	34%		26%
	2014	14%	34%		22%
Брошури/листівки	2017	8%	32%	3%	11%
	2016	6%	26%	2%	9%
	2015	8%	12%		9%
	2014	5%	22%		8%
Лікар/інший працівник сфери охорони здоров'я	2017	6%	18%	2%	9%
	2016	4%	15%	1%	5%
	2015	4%	7%		4%
	2014	2%	3%		3%
Інтернет (не соціальні медіа)	2017	5%	13%	2%	13%
	2016	7%	16%	4%	11%
	2015	6%	5%		13%
	2014	5%	7%		9%
Журнали/газети	2017	4%	15%	4%	6%
	2016	6%	7%	1%	7%
	2015	7%	10%		10%
	2014	7%	23%		6%
Громадський транспорт (тролейбус, автобус, поїзд)	2017	4%	14%	12%	5%
	2016	5%	10%	3%	5%
	2015	3%	7%		2%
	2014	2%	3%		4%
Соціальні медіа	2017	4%	18%	1%	8%
	2016	4%	7%	1%	5%
	2015	5%	5%		7%
	2014	2%	4%		5%
На роботі	2017	3%	13%	1%	3%
	2016	3%	12%	1%	3%
	2015	3%	4%		2%
	2014	2%	4%		2%
Друзі	2017	3%	15%	5%	6%
	2016	4%	16%	2%	9%
	2015	3%	13%		7%
	2014	2%	3%		3%
Не чув / не бачив про кампанію «НЕ ДАЙ СНІДУ ШАНС!»	2017	67%	37%	72%	51%
	2016	68%	24%	78%	57%
	2015	61%	46%		48%
	2014	63%	44%		53%
N	2017	2260	342	323	890
	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

Серед респондентів, які чули про кампанію «Не Дай СНІДу Шанс!», більше половини сказали, що кампанія заохотила їх:

- Бути обережнішими в інтимних стосунках (75%);
- Дізнатися більше про способи захисту від ІПСШ (71%);
- Краще ставитися до ВІЛ-позитивних людей (55%);
- Пройти тест на ВІЛ (53%).

У Дніпропетровській та Запорізькій областях, завдяки матеріалам кампанії «Не Дай СНІДу Шанс!», пройшли тест на ВІЛ 78% та 77% відповідно.

Рисунок 1.3

Чи матеріали цієї кампанії заохочують вас... (% тих, хто відповів "так")
% усіх респондентів

	Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Бути обережнішим (шою) в інтимних стосунках?	75%	92%	89%	85%
Дізнатися більше про способи захисту від ІПСШ?	71%	74%	82%	76%
Краще ставитись до ВІЛ-позитивних людей?	55%	59%	73%	56%
Пройти тест на ВІЛ?	53%	78%	77%	57%
Дізнатися більше про ВІЛ-позитивних людей?	46%	60%	81%	52%
N	2017 902	232	92	442

Не було виявлено залежності між тим, чи бачили/чули респонденти щось про кампанію «Не Дай СНІДу Шанс!», та тим, чи змінили вони ставлення до ВІЛ-позитивних людей протягом останнього року. Переважна більшість і тих, і тих сказали, що їх ставлення не змінилося.

Рисунок 1.4

Чи змінилося за останній рік ваше ставлення до ВІЛ-позитивних людей? Якщо так, як саме?
% усіх респондентів (населення України, 2017 N=2260)

Серед населення України респонденти, які отримувати інформацію про кампанію протягом останніх 12 місяців, частіше за тих, хто такої інформації не отримував, говорили, що протягом останніх 12 місяців вони:

- Стали більш обережними в інтимних стосунках (17% проти 8%);

- Почали більше цікавитися питаннями захисту від ІПСШ (15% проти 9%);
- Зробили тест на ВІЛ (5% проти 2%);
- Попросили свого партнера пройти тест на ВІЛ (3% проти 1%).

Подібні тенденції спостерігаються і серед інших цільових груп: Молоді, населення Дніпропетровської та Запорізької областей.

Рисунок 1.5

Чи змінилася протягом року ваша особиста поведінка щодо захисту від ВІЛ/СНІД?

% усіх респондентів (населення України)

	Населення України	Отримували інформацію про кампанію	Не отримували інформації про кампанію
Так, я став обережнішим в інтимних стосунках	11%	17%	8%
Так, я став менш обережною в інтимних стосунках	2%	2%	2%
Так, я почав більше цікавитися питаннями захисту від ІПСШ	11%	15%	9%
Так, я зробив тест на ВІЛ	3%	5%	2%
Тест на ВІЛ пройшов мій партнер на моє прохання	1%	3%	1%
Інше	0%	0%	0%
Ні, моя поведінка не змінилася	70%	65%	73%
Важко відповісти	9%	7%	10%
N	2017 2260	791	1469

Рисунок 1.6

Чи змінилася протягом року ваша особиста поведінка щодо захисту від ВІЛ/СНІД?

% усіх респондентів (Дніпропетровська область)

	Дніпропетровська область	Отримували інформацію про кампанію	Не отримували інформації про кампанію
Так, я став обережнішим в інтимних стосунках	13%	16%	9%
Так, я став менш обережною в інтимних стосунках	2%	2%	2%
Так, я почав більше цікавитися питаннями захисту від ІПСШ	8%	9%	5%
Так, я зробив тест на ВІЛ	4%	4%	3%
Тест на ВІЛ пройшов мій партнер на моє прохання	2%	2%	2%
Інше	1%	2%	1%
Ні, моя поведінка не змінилася	77%	74%	83%
Важко відповісти	6%	7%	5%
N	2017 342	215	127

Рисунок 1.7

Чи змінилася протягом року ваша особиста поведінка щодо захисту від ВІЛ/СНІД?

% усіх респондентів (Запорізька область)

	Запорізька область	Отримували інформацію про кампанію	Не отримували інформації про кампанію	
Так, я став обережнішим в інтимних стосунках	 13%	 20%	 10%	
Так, я став менш обережною в інтимних стосунках	0%	1%	0%	
Так, я почав більше цікавитися питаннями захисту від ІПСШ	 7%	 11%	 5%	
Так, я зробив тест на ВІЛ	 4%	 14%	1%	
Тест на ВІЛ пройшов мій партнер на моє прохання	 2%	 9%	0%	
Інше	0%	0%	0%	
Ні, моя поведінка не змінилася	 71%	 65%	 73%	
Важко відповісти	 13%	 10%	 14%	
N	2017	323	90	233

Рисунок 1.8

Чи змінилася протягом року ваша особиста поведінка щодо захисту від ВІЛ/СНІД?

% усіх респондентів (Молодь)

	Молодь	Отримували інформацію про кампанію	Не отримували інформації про кампанію	
Так, я став обережнішим в інтимних стосунках	 22%	 22%	 19%	
Так, я став менш обережною в інтимних стосунках	 3%	 3%	 2%	
Так, я почав більше цікавитися питаннями захисту від ІПСШ	 23%	 23%	 17%	
Так, я зробив тест на ВІЛ	 5%	 5%	 3%	
Тест на ВІЛ пройшов мій партнер на моє прохання	 2%	 2%	 1%	
Інше	0%	0%	0%	
Ні, моя поведінка не змінилася	 61%	 61%	 62%	
Важко відповісти	 5%	 5%	 7%	
N	2017	890	436	454

Близько третини респондентів чули про Загальнонаціональну гарячу лінію з питань ВІЛ/СНІД і туберкульозу: серед українців таких 35%, серед жителів Дніпропетровської області – 33%, серед жителів Запорізької області – 37%, серед Молоді – 43%.

Рисунок 1.9

Чи чули Ви про Загальнонаціональну гарячу лінію з питань ВІЛ/СНІД і туберкульозу²?

(респондентам демонструвалася картка з назвою *Загальнонаціональної гарячої лінії з питань ВІЛ/СНІД і туберкульозу*, номером телефону 0800500451 та адресою Інтернет-сайту *helpme.com.ua*)

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Так	2017	35%	33%	37%	43%
	2016	33%	42%↑	37%	43%
	2015	33%↓	28%		46%
	2014	39%	31%		42%
Ні	2017	65%	67%	63%	57%
	2016	67%	58%↓	63%	57%
	2015	67%↑	72%		54%
	2014	61%	69%		58%
N	2017	2260	342	323	890
	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

² У анкеті назва сформульована як «Гаряча лінія з питань ВІЛ/СНІД»

Серед тих, хто чув про кампанію «Не Дай СНІДу Шанс!», 63% знають про Загальнонаціональну гарячу лінію з питань ВІЛ/СНІД і туберкульозу (цей показник зріс порівняно з 2016 роком). Серед тих, хто не чув про кампанію «Не Дай СНІДу Шанс!», тільки 21% чули про цю гарячу лінію.

Рисунок 1.10

Чи чули Ви про Загальнонаціональну гарячу лінію з питань ВІЛ/СНІД і туберкульозу³?
(респондентам демонструвалася картка з назвою Загальнонаціональної гарячої лінії з питань ВІЛ/СНІД і туберкульозу, номером телефону 0800500451 та адресою Інтернет-сайту helpme.com.ua)

% усіх респондентів

Символами « » позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Отримували інформацію про кампанію	Не отримували інформації про кампанію
Так	2017	 35%	 63% 	 21%
	2016	 33%	 55%	 20%
	2015	 33% 	 56% 	 18%
	2014	 39%	 62%	 25%
Ні	2017	 65%	 37% 	 79%
	2016	 67%	 45%	 80%
	2015	 67% 	 44% 	 82%
	2014	 61%	 38%	 75%
N	2017	2260	902	1358
	2016	1729	646	1083
	2015	1502	653	849
	2014	1479	622	857

³ У анкеті назва сформульована як «Гаряча лінія з питань ВІЛ/СНІД»

Переважає більшість опитаних всіх цільових категорій знають, що дзвінки на Загальнонаціональну гарячу лінію з питань ВІЛ/СНІД та туберкульозу безкоштовні. Частка тих, хто знає про відсутність оплати за дзвінки на гарячу лінію, зросла у 2017 році в порівнянні з 2016 роком серед Молоді, але зменшилася серед жителів Запорізької області (з 93% до 76%).

Рисунок 1.11

Чи відомо Вам, скільки коштує дзвінок на Загальнонаціональну гарячу лінію з питань ВІЛ/СНІД та туберкульозу⁴? Це...

% респондентів, які чули про гарячу лінію

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Безкоштовно	2017	75%	90%	76% ↓	83% ↑
	2016	77%	92% ↑	93%	72%
	2015	73%	76%		75%
	2014	72%	86%		71%
Дорівнює вартості місцевого дзвінка	2017	3%	3%	4%	3%
	2016	2%	0%	1%	2%
	2015	3%	1%		6%
	2014	2%	2%		1%
Дорівнює вартості міжміського дзвінка	2017	1%	0%	2%	1%
	2016	0%	0%	0%	0%
	2015	1%	0%		0%
	2014	1%	0%		1%
Не знаю	2017	22%	7%	18% ↑	14% ↓
	2016	21%	8% ↓	6%	26%
	2015	23%	23%		20%
	2014	26%	12%		27%
N	2017	845	123	118	372
	2016	639	142	106	198
	2015	517	105		183
	2014	570	87		169

⁴ У анкеті назва сформульована як «Гаряча лінія з питань ВІЛ/СНІД»

Серед жителів України найбільш часто згадуваним приводом для звернення на Загальнонаціональну гарячу лінію з питань ВІЛ/СНІД є побоювання щодо інфікування: 53% опитаних громадян України сказали, що саме у цьому випадку слід звертатись.

Серед жителів Дніпропетровської області, крім згаданого приводу, також часто називалися такі приводи звернення: отримання загальної інформації про ВІЛ/СНІД; отримання інформації про те, де можна пройти тест на ВІЛ; інформація про те, як не інфікуватися ВІЛ; отримання консультації, якщо знайомі мають ВІЛ.

Близько 9% опитаних українців сказали, що вони не знають, коли необхідно звертатись на гарячу лінію; серед Молоді таких – 6%.

Рисунок 1.12

Коли людям необхідно звертатись на гарячу лінію з питань ВІЛ/СНІД?

% респондентів, які чули про гарячу лінію

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Якщо вони гадають, що інфіковані ВІЛ	2017	53%	56%	48% ↓	52% ↓
	2016	57%	46%	75%	64%
	2015	58%	33%		58%
Для отримання загальної інформації про ВІЛ/СНІД	2017	39% ↑	54% ↑	53%	42% ↑
	2016	34% ↓	36%	43%	30%
	2015	46%	44%		43%
Щоб запитати, де можна пройти тест на ВІЛ	2017	38%	70% ↑	44% ↓	45% ↑
	2016	36%	33%	63%	32%
	2015	36%	44%		38%
Щоб запитати, як не інфікуватися ВІЛ	2017	35%	69% ↑	33%	47% ↑
	2016	31%	35%	26%	25%
	2015	34%	26%		30%
Якщо вони знають когось, у кого може бути ВІЛ/СНІД	2017	29%	38% ↑	38% ↑	34% ↑
	2016	25%	22%	25%	21%
	2015	28%	26%		28%
Не знаю	2017	9%	0%	0%	6%
	2016	8%	1%	0%	9%
	2015	6%	5%		8%
N	2017	845	123	118	372
	2016	639	142	106	198
	2015	517	105		183

Про можливість онлайн-консультування з питань ВІЛ/СНІД знають 17% опитаних серед населення України. Серед Молоді цей відсоток зріс у порівнянні з 2016 роком з 19% до 26%. Також цей показник значно зріс серед жителів Запорізької області (з 14% до 31%).

Рисунок 1.13

Чи знаєте Ви про можливість онлайн-консультування з питань ВІЛ/СНІД на сайті, зазначеному на картці? (респондентам демонструвалася картка з назвою Загальнонаціональної гарячої лінії з питань ВІЛ/СНІД і туберкульозу, номером телефону 0800500451 та адресою Інтернет-сайту helpme.com.ua)

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Так	2017	17%	16%	31% ↑	26% ↑
	2016	13%	13%	14%	19%
	2015	15%	17%		25%
Ні	2017	83%	84%	69% ↓	74% ↓
	2016	87%	87%	86%	81%
	2015	85%	83%		75%
N	2017	2260	342	323	890
	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403

Серед тих, хто чув про Загальнонаціональну гарячу лінію з питань ВІЛ/СНІД та туберкульозу, 40% знають про можливість онлайн-консультування з питань ВІЛ/СНІД. Серед Молоді таких 51%, серед жителів Запорізької області – 63%, а серед жителів Дніпропетровської області – 36%. В усіх цільових групах цей показник зріс у порівнянні з 2016 роком.

Рисунок 1.14

Чи знаєте Ви про можливість онлайн-консультування з проблем ВІЛ/СНІД на сайті, зазначеному на картці? (респондентам демонструвалася картка з назвою Загальнонаціональної гарячої лінії з питань ВІЛ/СНІД, номером телефону 0800500451 та адресою Інтернет-сайту helpme.com.ua)

% серед тих, хто чув про Загальнонаціональну гарячу лінію з питань ВІЛ/СНІД

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Так	2017	40% ↑	36%	63% ↑	51% ↑
	2016	29%	20% ↓	29%	33%
	2015	35%	58%		46%
Ні	2017	60% ↓	64%	37% ↓	49% ↓
	2016	71%	80% ↑	71%	67%
	2015	65%	42%		54%
N	2017	845	121	118	372
	2016	639	142	106	198
	2015	517	105		183

Респондентів просили оцінити два види зображень, які використовувались у кампанії «Не Дай СНІДу Шанс!».

Більша частина респондентів (38%) надали перевагу інформаційним матеріалам «Вірю – Не Вірю», 27% обрали «0,06 мм латексу», а кожен п'ятий сказав, що жодне із зображень йому не подобається.

У Запорізькій області респонденти приблизно однаковою мірою обирали обидва варіанти (29% та 31%). Проте близько третини (34%) сказали, що їм не подобається жодне зображення.

Рисунок 1.15

Який з цих інформаційних матеріалів вам більше подобається?

% усіх респондентів

	Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
"Вірю - Не Вірю"	38%	51%	29%	45%
"0,06 мм латексу"	27%	30%	31%	33%
Жодне з зображень мені не подобається	20%	9%	34%	14%
Важко відповісти	15%	11%	6%	8%
N	2017 2260	342	323	890

Щодо впливу запропонованих інформаційних матеріалів на формування безпечної щодо ВІЛ поведінки, то однозначного «лідера» виділити не можна – обидва варіанти, за словами респондентів, приблизно однаково спонукають їх задуматись про безпеку статевих стосунків та вживати заходи захисту від ВІЛ.

Рисунок 1.16

А який з цих інформаційних матеріалів більше заохочує задуматись про безпеку статевих стосунків та вживати заходи захисту від ВІЛ?

% усіх респондентів

	Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
"Вірю - Не Вірю"	33%	42%	34%	38%
"0,06 мм латексу"	35%	44%	27%	41%
Жодне з зображень не змушує мене замислитися про проблему ВІЛ	18%	6%	32%	14%
Важко відповісти	14%	8%	7%	7%
N	2017 2260	342	323	890

2 Знання про ВІЛ

Понад половину (55%) українців вважають, що дуже добре або досить добре поінформовані про ВІЛ/СНІД. 28% вважають, що поінформовані погано, і 6% – що взагалі не знають про це.

Частка поінформованих респондентів є вищою серед Молоді (70%), а також серед жителів Дніпропетровської області (72%). Серед населення Запорізької області таких 58%.

Рисунок 2.1

Наскільки добре Ви загалом інформовані про ВІЛ/СНІД?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Дуже добре інформований(а)	2017	11%	13%	8% ↑	14%
	2016	9% ↓	11%	3%	12%
	2015	12%	16%		15%
	2014	11%	11%		12%
Досить добре інформований(а)	2017	44% ↓	59% ↓	50%	56%
	2016	49%	69% ↑	54%	57%
	2015	47%	39% ↓		54%
	2014	44%	56%		56%
Досить погано інформований(а)	2017	28%	20%	34%	20%
	2016	27%	14% ↓	28%	20%
	2015	25%	23%		23%
	2014	27%	26%		22%
Зовсім не інформований(а)	2017	6%	2%	3% ↓	2%
	2016	6% ↓	1%	11%	4%
	2015	9%	8% ↑		3%
	2014	10%	1%		2%
Не знаю	2017	11% ↑	5%	4%	8%
	2016	8%	5%	3%	7%
	2015	7%	14% ↑		5%
	2014	8%	7%		8%
N	2017	2260	342	323	890
	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

75% українців чули або бачили будь-яку інформацію про ВІЛ/СНІД протягом останнього року. Найбільш поширеним джерелом інформації для всіх українців залишається телебачення (55%). Порівняно з 2016 роком збільшилася частка респондентів, які отримували інформацію з брошур/листівок (з 12% до 15%), від лікарів (з 10% до 12%), із соціальних медіа (з 6% до 10%), у школах (з 6% до 9%).

Серед Молоді інформацію про ВІЛ/СНІД протягом останнього року отримували 85%. Основними джерелами такої інформації для Молоді є телебачення (51%), зовнішня реклама/білборди (30%), Інтернет, крім соціальних медіа (25%), навчальні заклади (школи – 26% та університети – 11%).

Серед населення Дніпропетровської області 85% отримували інформацію про ВІЛ/СНІД протягом останнього року, що значуще менше, ніж у 2016 році (94%). Серед населення Запорізької області

таких 75% (у 2016 році таких було 68%). Найбільш поширеними джерелами інформації є телебачення та зовнішня реклама.

Рисунок 2.2 Початок (продовження на наступній сторінці)

Тепер я попрошу Вас пригадати, звідки ви отримували інформацію про ВІЛ та СНІД.

Скажіть, будь ласка, де Ви будь-що чули або бачили про ВІЛ/СНІД за останній рік?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

Графік включає джерела, що складають принаймні 10% відповідей хоча б в одній з цільових груп

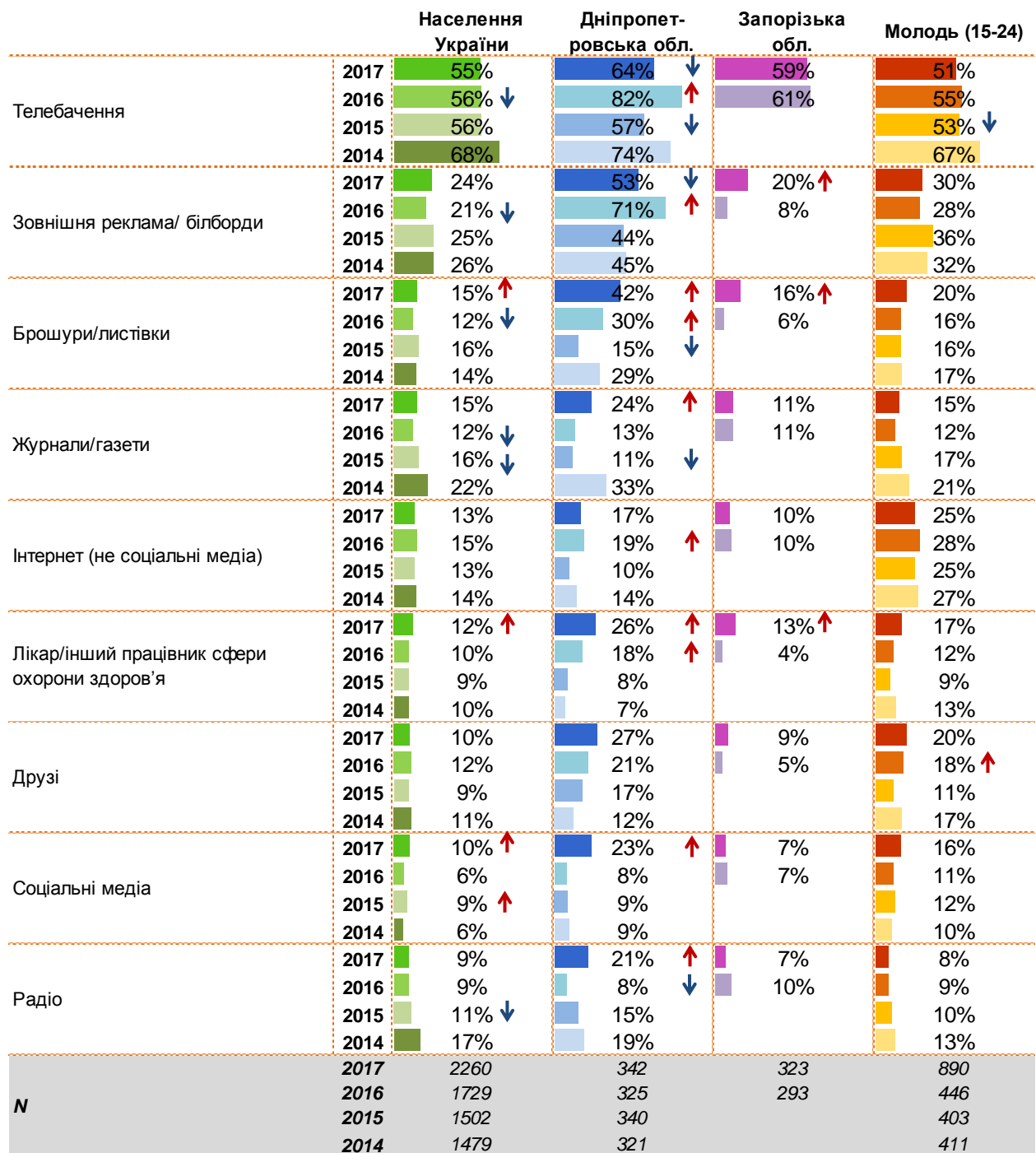

Рисунок 2.2 Продовження (початок на попередній сторінці)

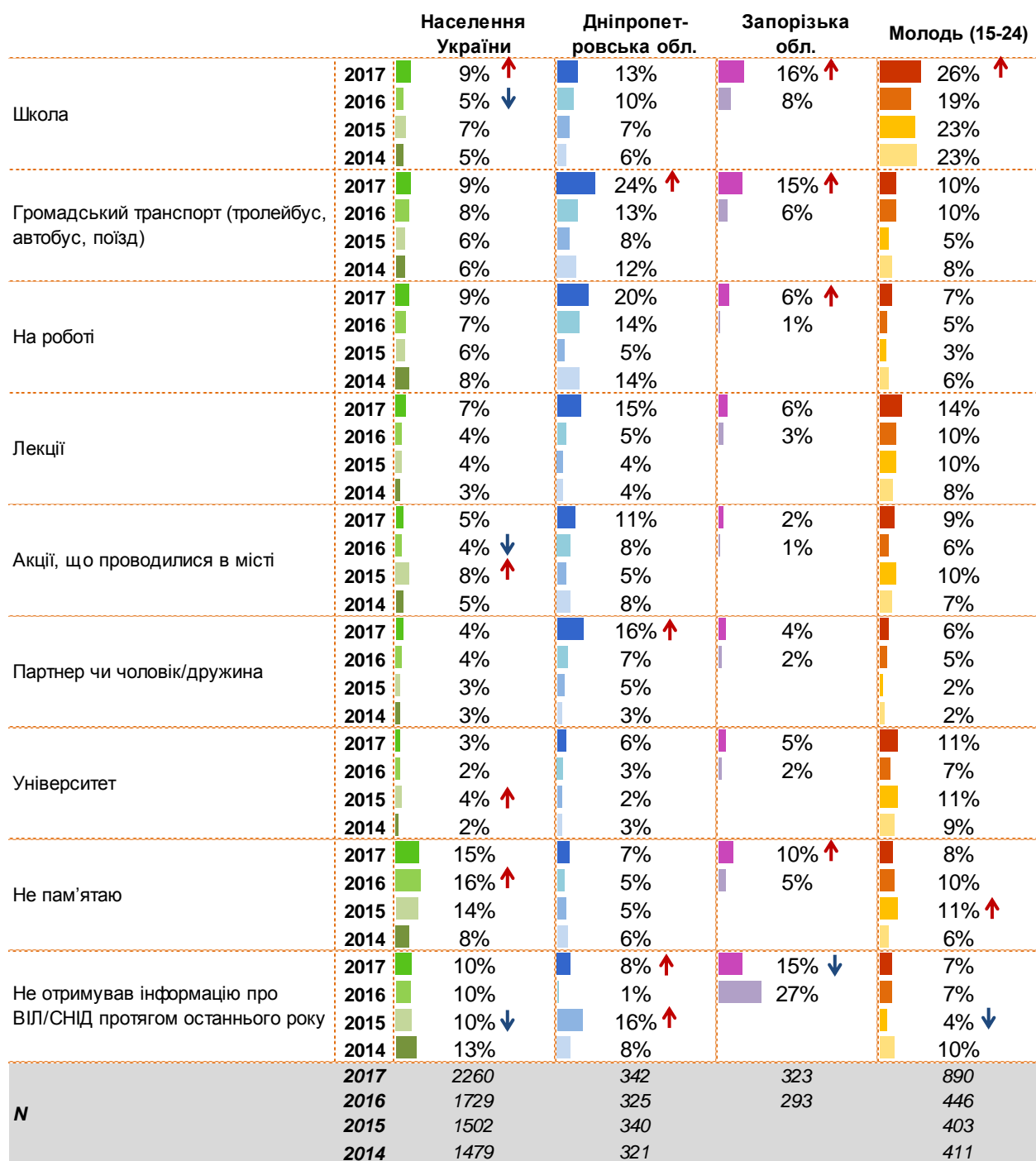
Тепер я попрошу Вас пригадати, звідки ви отримували інформацію про ВІЛ та СНІД.

Скажіть, будь ласка, де Ви будь-що чули або бачили про ВІЛ/СНІД за останній рік?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

Графік включає джерела, що складають принаймні 10% відповідей хоча б в одній з цільових груп

Більше половини опитаних володіють такою інформацією про ВІЛ:

- Можна інфікуватися ВІЛ і не знати про це (83% респондентів вважають твердження правильним);
- Використання презервативів значуще зменшує ризик інфікування ВІЛ (78%);
- Зараз немає ліків, які б цілковито вилікували від ВІЛ-інфекції і СНІДу (75%);
- Здорова на вигляд людина може мати ВІЛ (71%);
- Якщо людина не вживає наркотики, це не означає, що вона може не турбуватися про ВІЛ/СНІД (62%).

Близько третини опитаних (32%) знають, що ВІЛ – це не смертний вирок; 37% знають, що ВІЛ-позитивні люди сьогодні забезпечуються необхідними ліками та можуть жити нормальним життям; 27% знають, що ВІЛ-позитивна жінка може народити здорову дитину.

68% українців вважають, що чоловік, який носить із собою презервативи, не матиме поганої репутації; 58% українців такої самої думки і про жінок, які носять з собою презервативи.

Серед населення Дніпропетровської області значуще зменшилася частка респондентів, які знають, що: можна інфікуватися ВІЛ і не знати про це (з 95% до 88%); немає ліків, які можуть повністю вилікувати від ВІЛ (з 88% до 81%); здорова на вигляд людина може бути ВІЛ-позитивною (з 84% до 67%); якщо людина не вживає наркотики, це не означає, що їй можна не боятися ВІЛ (з 70% до 59%); ВІЛ – це не смертний вирок (з 55% до 36%); ВІЛ-позитивна жінка може народити здорову дитину (з 40% до 9%). Також скоротилася частка тих, хто згоден, що жінка, яка носить з собою презерватив, не матиме поганої репутації (з 73% до 62%).

Серед жителів Запорізької області зменшилася частка тих, хто знає, що немає ліків, які повністю виліковують від ВІЛ-інфекції (90% у 2016 до 80% у 2017 році). Натомість зросла частка респондентів, які знають: здорова на вигляд людина може бути ВІЛ-інфікованою (з 69% до 77%); якщо людина не вживає наркотиків, то це не означає, що їй можна не боятися ВІЛ (з 54% до 63%); люди з ВІЛ забезпечуються ліками та можуть жити нормальним життям (з 23% до 51%); інфікування ВІЛ – це не смертний вирок (з 22% до 34%); ВІЛ-інфікована жінка може народити здорову дитину (з 18% до 34%). Також збільшилася частка тих, хто згоден, що носити із собою презерватив не означає зіпсувати свою репутацію як щодо чоловіків (з 65% до 78%), так і щодо жінок (з 34% до 58%).

Рисунок 2.3

Зараз я зачитаю Вам кілька тверджень про ВІЛ/СНІД. Скажіть, будь ласка, щодо кожного з них, чи вважаєте Ви його правильним або неправильним. Якщо Ви не впевнені щодо будь-якого з тверджень, будь ласка, скажіть мені про це.

% усіх респондентів, які дали правильну відповідь

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Можна інфікуватись ВІЛ і не знати про це [ТАК]	2017	83%	88%	90%	86%
	2016	85%	95%	89%	89%
	2015	82%	87%		83%
	2014	84%	81%		85%
Використання презервативів значно знижує ризик інфікування ВІЛ [ТАК]	2017	78%	84%	88%	84%
	2016	80%	80%	91%	88%
	2015	76%	75%		84%
	2014	76%	78%		81%
Сьогодні немає ліків, які б повністю вилікували від ВІЛ-інфекції і СНІДу [ТАК]	2017	75%	81%	80%	74%
	2016	74%	88%	90%	77%
	2015	71%	72%		69%
	2014	69%	74%		70%
Здорова на вигляд людина може бути ВІЛ-інфікованою [ТАК]	2017	71%	67%	77%	72%
	2016	71%	84%	69%	77%
	2015	69%	66%		71%
	2014	69%	71%		72%
У чоловіка, про якого відомо, що він носить із собою презервативи, буде погана репутація [НІ]	2017	68%	75%	78%	71%
	2016	66%	80%	65%	75%
	2015	67%	67%		73%
	2014	67%	68%		71%
Якщо людина не вживає наркотики, їй можна не боятися ВІЛ /СНІДу [НІ]	2017	62%	59%	63%	64%
	2016	61%	70%	54%	67%
	2015	59%	57%		62%
	2014	59%	67%		65%
У жінки, про яку відомо, що вона носить із собою презервативи, буде погана репутація [НІ]	2017	58%	62%	58%	60%
	2016	56%	73%	34%	65%
	2015	58%	60%		63%
	2014	58%	58%		64%
Люди, які живуть з ВІЛ, забезпечуються лікуванням і мають можливість сьогодні жити нормальним життям [ТАК]	2017	37%	56%	51%	41%
	2016	29%	39%	23%	34%
	2015	37%	42%		42%
	2014	24%	28%		27%
Інфікування ВІЛ - це смертний вирок [НІ]	2017	32%	36%	34%	36%
	2016	35%	55%	22%	42%
	2015	34%	27%		35%
	2014	33%	36%		37%
ВІЛ-інфікована жінка не може народити здорову дитину [НІ]	2017	27%	9%	34%	27%
	2016	30%	40%	18%	33%
	2015	34%	30%		26%
	2014	-	-		-
N	2017	2260	342	323	890
	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

Головною причиною поширення ВІЛ, на думку переважної більшості, є:

- поширеність торгівлі наркотиками (70%);
- поширеність проституції (69%);
- поширеність гомосексуальних зв'язків (63%);
- впевненість людей у тому, що ризик інфікування ВІЛ їх не стосується (52%).

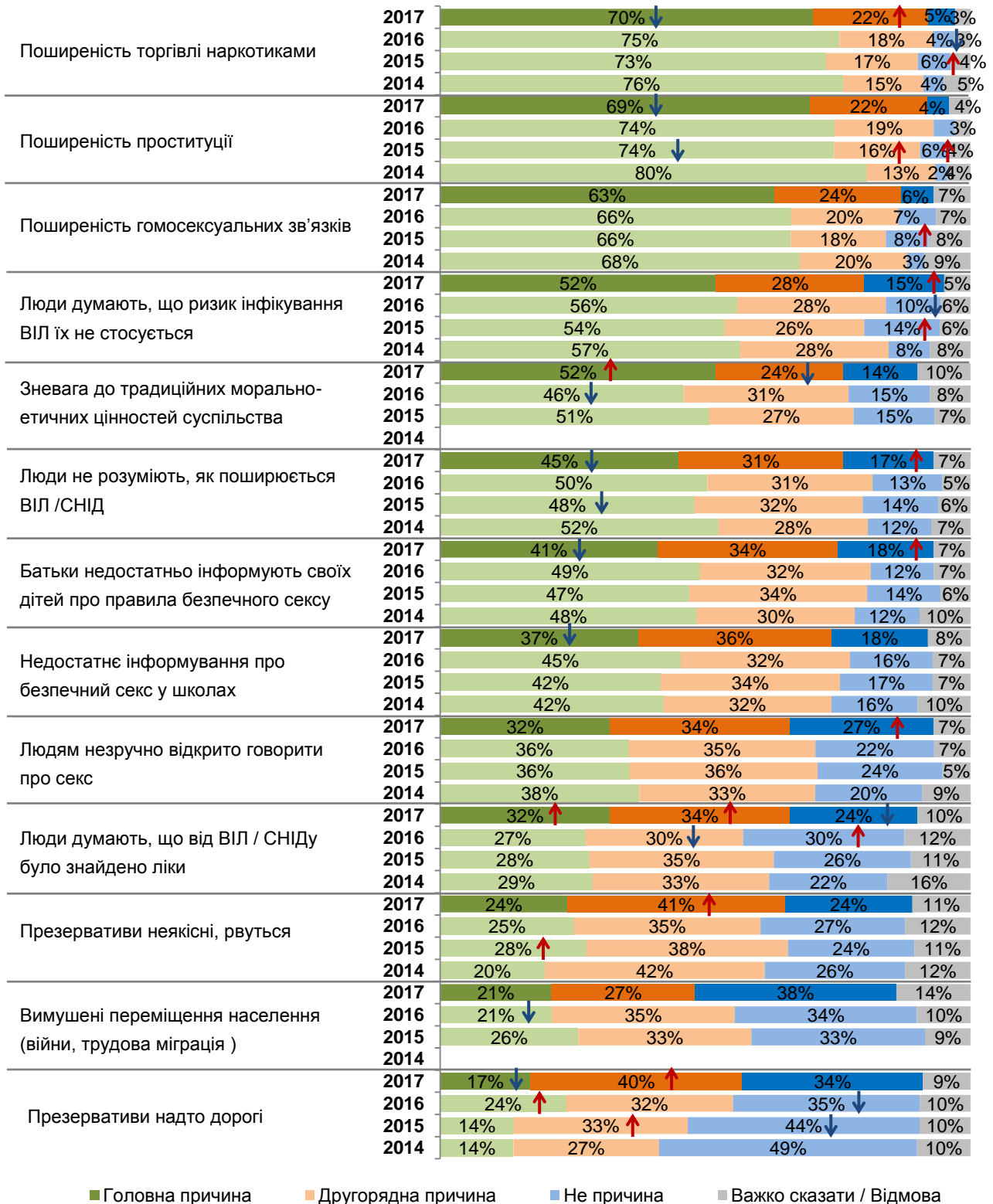
Серед решти груп (Молодь, жителі Дніпропетровської та Запорізької областей) також саме ці фактори найчастіше називали головними причинами поширення ВІЛ.

Рисунок 2.4

Я зачитаю Вам кілька тверджень про причини поширення ВІЛ/СНІДУ в Україні. Щодо кожного твердження скажіть, будь ласка, чи є це головною причиною, другорядною або взагалі не є причиною поширення ВІЛ/СНІДУ в Україні?

% усіх респондентів, населення України: 2017 N=2260, 2016 N=1729, 2015 N=1502, 2014 N=1479

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

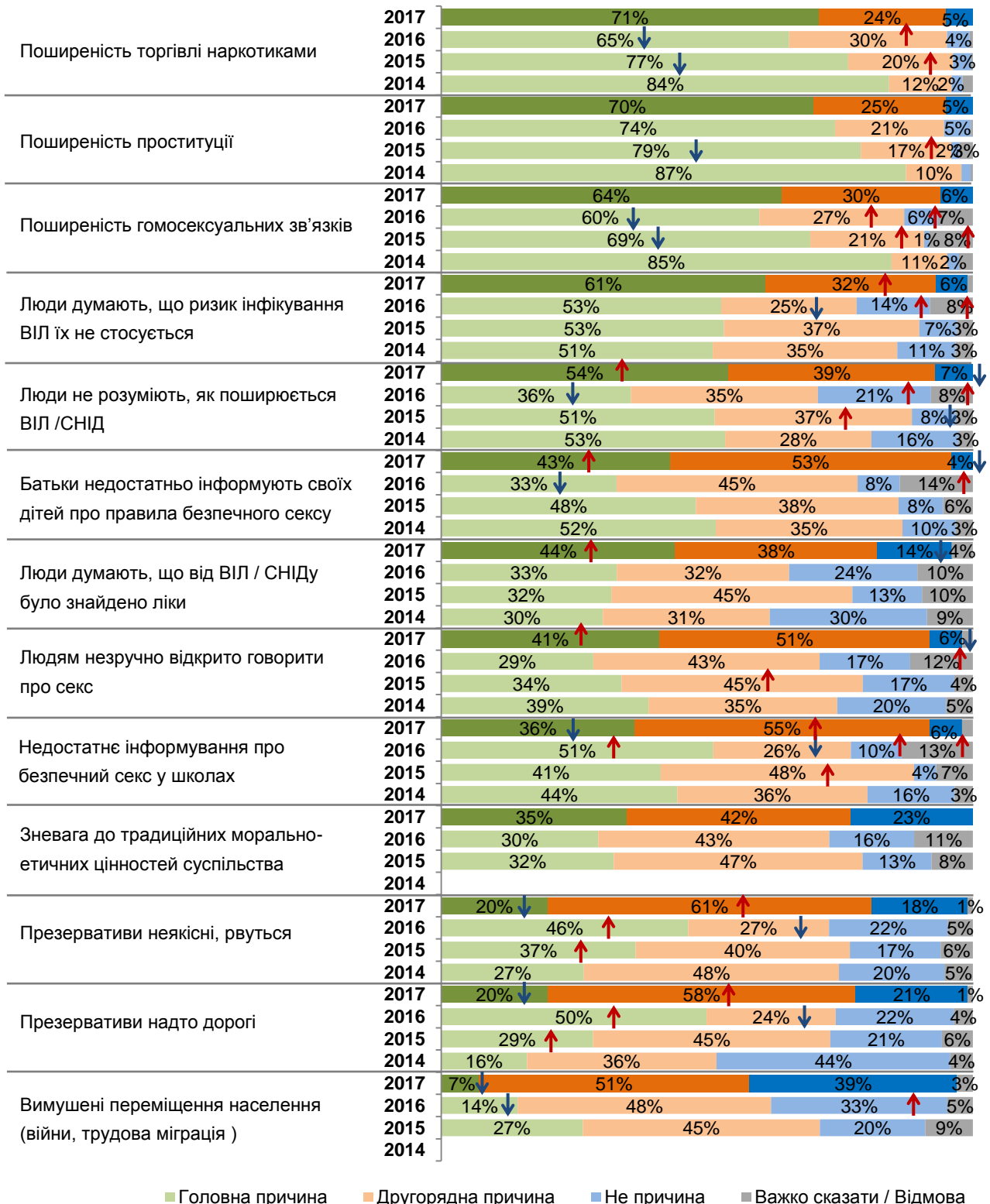
■ Головна причина ■ Другорядна причина ■ Не причина ■ Важко сказати / Відмова

Рисунок 2.5

Я зачитаю Вам кілька тверджень про причини поширення ВІЛ/СНІДУ в Україні. Щодо кожного твердження скажіть, будь ласка, чи є це головною причиною, другорядною або взагалі не є причиною поширення ВІЛ/СНІДУ в Україні?

% усіх респондентів: Дніпропетровська обл.: 2017 N=342, 2016 N=325, 2015 N=340, 2014 N=321

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

■ Головна причина ■ Другорядна причина ■ Не причина ■ Важко сказати / Відмова

Рисунок 2.6

Я зачитаю Вам кілька тверджень про причини поширення ВІЛ/СНІДУ в Україні. Щодо кожного твердження скажіть, будь ласка, чи є це головною причиною, другорядною або взагалі не є причиною поширення ВІЛ/СНІДУ в Україні?

% усіх респондентів: Запорізька область: 2017 N=323, 2016 N=293

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

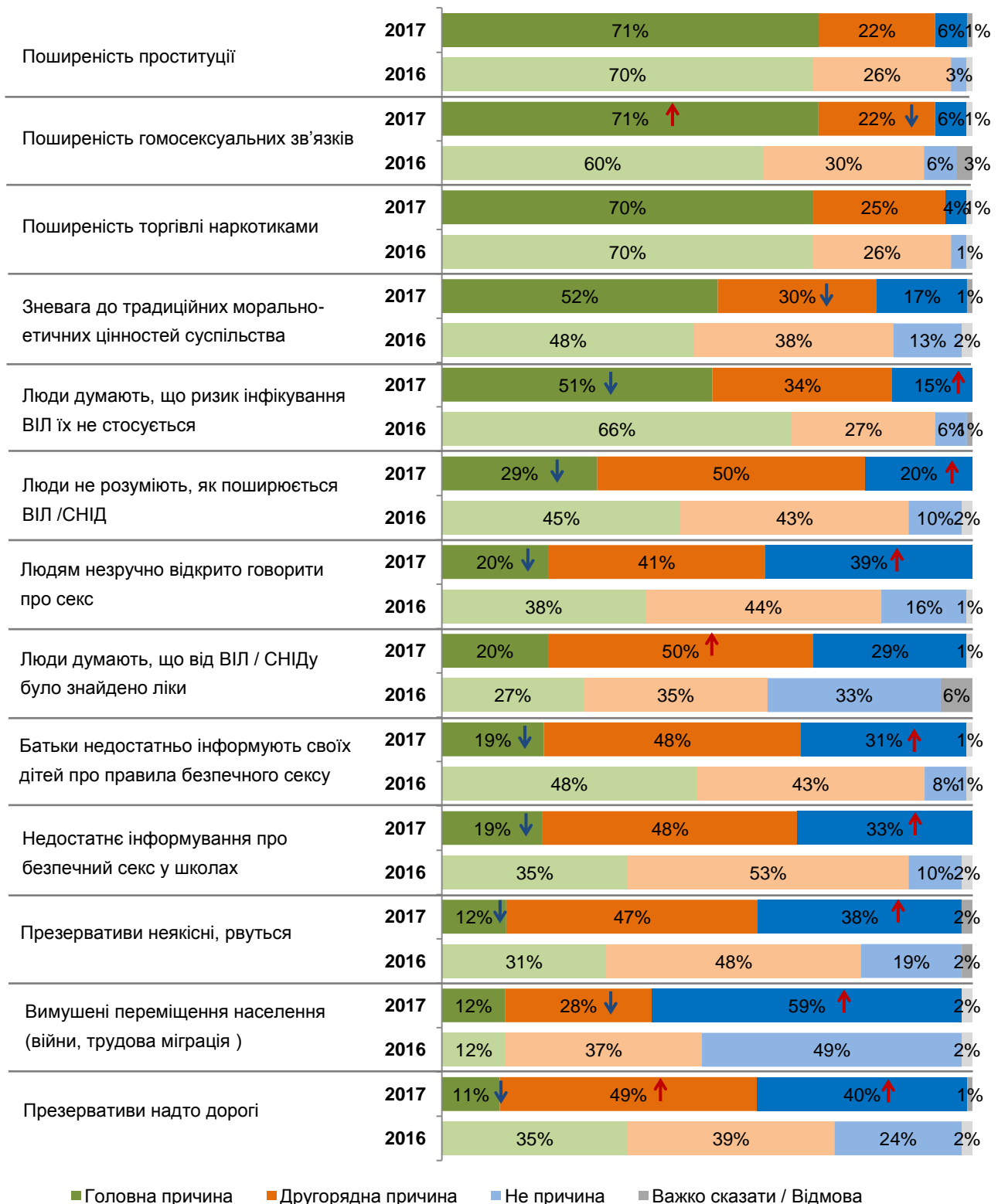
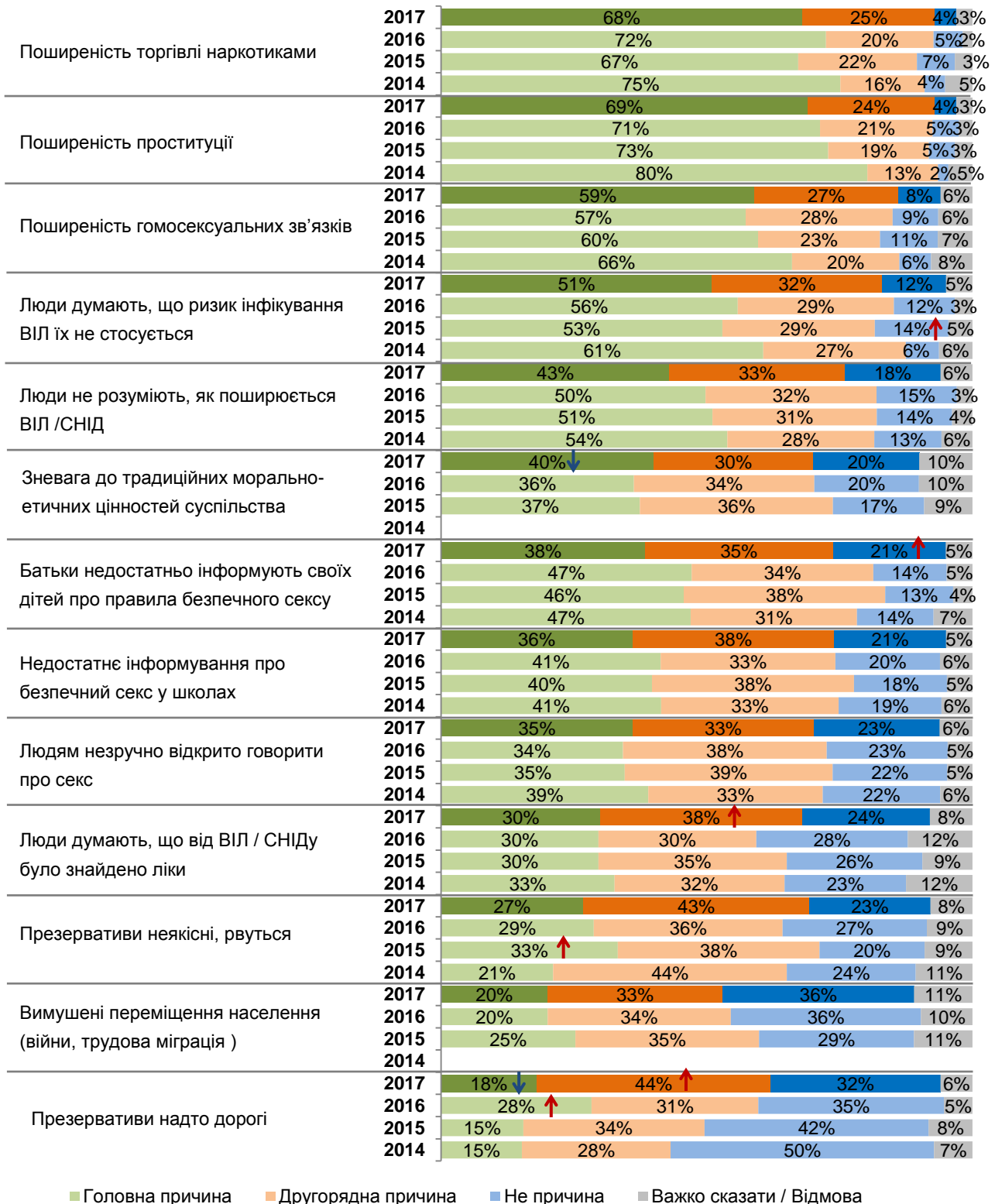

Рисунок 2.7

Я зачитаю Вам кілька тверджень про причини поширення ВІЛ/СНІДУ в Україні. Щодо кожного твердження скажіть, будь ласка, чи є це головною причиною, другорядною або взагалі не є причиною поширення ВІЛ/СНІДУ в Україні?

% усіх респондентів: Молодь (15-24): 2017 N = 890; 2016 N=446, 2015 N=403, 2014 N=411

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

■ Головна причина ■ Другорядна причина ■ Не причина ■ Важко сказати / Відмова

Більшість українців знають шляхи передачі ВІЛ. Найвищий рівень обізнаності спостерігається щодо таких шляхів передачі:

- Переливання інфікованої крові (88% українців знають про цей шлях передачі ВІЛ; показник знизився порівняно з 2016 роком, коли становив 93%);
- Через контакт «кров у кров» з ВІЛ-позитивною людиною (86%; показник знизився порівняно з 93% у 2016 р.);
- Через спільне користування голками для ін'єкцій (85%; показник знизився порівняно з 93% у 2016 р.);
- Через вагінальний секс без використання презерватива (82%).

Серед Молоді рівень знання щодо шляхів передачі ВІЛ порівняно з 2016 роком значуще зменшився щодо таких шляхів передачі: переливання інфікованої крові (з 94% у 2016 до 88% у 2017 році), контакти «кров у кров» (з 93% до 84%), спільне користування шприцами і голками для ін'єкцій (з 93% до 85%).

Серед населення Дніпропетровської області значуще зросла частка тих, хто вважає, що інфікуватися можна при анальному сексі без використання презерватива (з 75% у 2016 році до 96% у 2017 році).

Серед мешканців Запорізької області зменшилася частка респондентів, які вказали на такі шляхи інфікування ВІЛ, як секс без презерватива: вагінальний (з 97% до 87%), анальний (з 91% до 85%), оральний (з 88% до 77%).

Рисунок 2.8

Які шляхи інфікування ВІЛ ви вважаєте можливими, а які – неможливими?

Можливі шляхи інфікування

% усіх респондентів: частка тих, хто вважає наступні шляхи інфікування ВІЛ можливими

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропет- ровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
При переливанні інфікованої крові	2017	88% ↓	99%	93%	88% ↓
	2016	93% ↑	96%	90%	94%
	2015	90%	99% ↑		93%
	2014	89%	95%		88%
Через кров інфікованого при будь- яких контактах «кров у кров»	2017	86% ↓	92%	94%	84% ↓
	2016	93% ↑	94%	93%	93%
	2015	90%	97% ↑		89%
	2014	88%	88%		83%
Спільне користування шприцями і голками для ін'єкцій	2017	85% ↓	95%	94%	85% ↓
	2016	93% ↑	95% ↑	90%	93%
	2015	90% ↑	89%		91%
	2014	87%	90%		86%
Вагінальний секс без використання презерватива	2017	82%	97%	87% ↓	85%
	2016	85%	94% ↑	97%	86%
	2015	84% ↑	78% ↓		82%
	2014	80%	90%		78%
Під час пірсингу і татуювання	2017	80%	85%	85%	82%
	2016	83%	89% ↑	84%	83%
	2015	81%	73% ↓		86%
	2014	80%	82%		81%
Анальний секс без використання презерватива	2017	75%	96% ↑	85% ↓	74%
	2016	75%	75%	91%	76%
	2015	74% ↑	71% ↓		73%
	2014	66%	83%		66%
При користуванні чужими засобами для гоління, зубними щітками	2017	71%	67%	65%	69%
	2016	70% ↓	66%	69%	70%
	2015	75%	66%		76%
	2014	76%	72%		74%
Від ВІЛ-інфікованої матері до дитини	2017	66%	81%	76%	67%
	2016	70% ↑	78%	73%	65%
	2015	64% ↓	84%		63% ↓
	2014	75%	83%		75%
Оральний секс без використання презерватива	2017	64%	75%	77% ↓	65%
	2016	65%	71% ↑	88%	69%
	2015	65% ↑	60% ↓		63%
	2014	54%	82%		55%
N	2017	2260	342	323	890
	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

Для цілей кампанії найважливішим є знання тих шляхів інфікування, що безпосередньо пов'язані з ризикованою поведінкою громадян, – незахищеним сексом або спільним користуванням гострими предметами. Адже те, що громадяни знають, що можна інфікуватись ВІЛ через переливання крові, або контакти «кров у кров», або при народженні дитини, ніяк не впливає на їхню поведінку. Тож були визначені частки цільових груп, представники яких знають про всі шляхи інфікування, пов'язані з ризикованою поведінкою.

Серед населення України частка тих, хто знає про всі шляхи інфікування, пов'язані з ризикованою поведінкою, становить 40% (ця частка значуще знизилася в порівнянні з 2016 роком, коли складала 44%).

Серед Молоді частка тих, хто знає всі шляхи інфікування, також дещо зменшилася і становить 39%.

Серед жителів Дніпропетровської області частка обізнаних з усіма шляхами інфікування, пов'язаними з ризикованою поведінкою, зменшилася з 50% до 32%.

Серед жителів Запорізької області ця частка зменшилася з 54% до 46%.

Рисунок 2.9

**Які шляхи інфікування ВІЛ ви вважаєте можливими, а які – неможливими?
Можливі шляхи інфікування, що пов'язані з ризикованою поведінкою громадян**

% усіх респондентів: частка тих, хто вважає наступні шляхи інфікування ВІЛ можливими

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

Знання шляхів інфікування, пов'язаних з ризикованою поведінкою – % респондентів, які вважають всі зазначені шляхи інфікування можливими

		Населення України	Дніпропет- ровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Спільне користування шприцями і голками для ін'єкцій	2017	85% ↓	95%	94%	85% ↓
	2016	93% ↑	95% ↑	90%	93%
	2015	90% ↑	89%		91%
	2014	87%	90%		86%
Вагінальний секс без використання презерватива	2017	82%	97%	87% ↓	85%
	2016	85%	94% ↑	97%	86%
	2015	84% ↑	78% ↓		82%
	2014	80%	90%		78%
Під час пірсингу і татуювання	2017	80%	85%	85%	82%
	2016	83%	89% ↑	84%	83%
	2015	81%	73% ↓		86%
	2014	80%	82%		81%
Анальний секс без використання презерватива	2017	75%	96% ↑	85% ↓	74%
	2016	75%	75%	91%	76%
	2015	74% ↑	71% ↓		73%
	2014	66%	83%		66%
При користуванні чужими засобами для гоління, зубними щітками	2017	71%	67%	65%	69%
	2016	70% ↓	66%	69%	70%
	2015	75%	66%		76%
	2014	76%	72%		74%
Оральний секс без використання презерватива	2017	64%	75%	77% ↓	65%
	2016	65%	71% ↑	88%	69%
	2015	65% ↑	60% ↓		63%
	2014	54%	82%		55%
Знання шляхів інфікування, пов'язаних з ризикованою поведінкою (% тих, хто знає всі шляхи)	2017	40% ↓	32% ↓	46% ↓	39%
	2016	44%	50% ↑	54%	44%
	2015	46% ↑	37% ↓		44%
	2014	37%	50%		37%
N	2017	2260	342	323	890
	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

Щодо хибних стереотипів стосовно передачі ВІЛ, 26% українців помилково вважають, що можна інфікуватися ВІЛ, якщо проходити лікування у лікарському кабінеті, в якому також проходять лікування ВІЛ-позитивні пацієнти (ця частка скоротилася у порівнянні з 2016 роком з 32%); 19% вважають, що можна інфікуватися через укуси комара (частка скоротилася з 23%); 18% – якщо пити з однієї склянки з ВІЛ-позитивною людиною (частка скоротилася з 24%). Також у порівнянні з 2016 роком зменшилася частка українців, які гадають, що можна інфікуватися при користуванні спільним з ВІЛ-інфікованою людиною туалетом чи сауною (з 21% у 2016 до 16% у 2017 році); через поцілунок (з 19% до 14% відповідно); при спільному споживанні їжі з ВІЛ-інфікованою людиною (з 16% до 11% відповідно); через чхання чи кашель (з 13% до 10% відповідно); якщо вживати їжу, приготовану ВІЛ-інфікованою людиною (з 12% до 8% відповідно).

Серед Молоді зменшилася частка тих, хто вважає, що можна інфікуватися через чхання чи кашель (з 14% у 2016 році до 9% у 2017 році), або при вживанні їжі, яку приготувала ВІЛ-інфікована людина (з 12% до 7% відповідно).

Серед жителів Дніпропетровщини збільшилася частка респондентів, які вважають можливим шляхом інфікування укуси комара (з 14% у 2016 році до 31% у 2017 році); користування спільними з ВІЛ-інфікованими людьми рушниками, милом, мочалкою (з 8% у 2016 до 15% у 2017 році); чхання та кашель (з 4% до 9% відповідно).

Жителі Запорізької області рідше, у порівнянні з 2016 роком, називали такі шляхи інфікування, як пиття з однієї склянки з ВІЛ-інфікованою людиною (ця частка зменшилася з 21% до 13%); поцілунок (з 16% до 10%); дотики та обійми (з 9% до 2%).

Рисунок 2.10

Які шляхи інфікування ВІЛ ви вважаєте можливими, а які – неможливими?

Неможливі шляхи інфікування

% усіх респондентів: частка тих, хто вважає, що наступні шляхи інфікування ВІЛ можливі

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропет- ровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Якщо проходити лікування в кабінеті лікаря, де також проходять лікування ВІЛ-інфіковані пацієнти	2017	26% ↓	16%	19%	27%
	2016	32%	11% ↓	25%	30%
	2015	34%	29% ↑		33%
	2014	32%	16%		27%
Через укуси комара	2017	19% ↓	31% ↑	21%	21%
	2016	23% ↓	14%	22%	21%
	2015	28%	16%		28% ↑
	2014	24%	22%		18%
Якщо пити із однієї склянки з ВІЛ-інфікованою людиною	2017	18% ↓	12%	13% ↓	18%
	2016	24%	11% ↓	21%	23%
	2015	26%	23%		20%
	2014	22%	25%		22%
Через спільне користування рушником, мочалкою, милом	2017	17%	15% ↑	10%	15%
	2016	21%	8%	13%	18%
	2015	22%	25%		20%
	2014	19%	29%		17%
Використовуючи той самий туалет/лазню/басейн або сауну, що й інфікована людина	2017	16% ↓	16%	12%	15%
	2016	21% ↓	15% ↓	16%	19%
	2015	26% ↑	25%		24%
	2014	20%	28%		20%
Через поцілунок	2017	14% ↓	10%	10% ↓	14%
	2016	19%	5% ↓	16%	19%
	2015	20%	17%		17%
	2014	19%	15%		16%
Живучи в одному приміщенні з ВІЛ-інфікованою людиною	2017	13%	9%	14%	12%
	2016	15%	7% ↓	12%	14%
	2015	18%	21%		17%
	2014	18%	20%		15%
Якщо приймати їжу спільно з ВІЛ-інфікованою людиною	2017	11% ↓	9%	10%	12%
	2016	16%	5% ↓	14%	17%
	2015	16%	20%		17%
	2014	18%	23%		15%
Через чхання чи кашель	2017	10% ↓	9% ↑	5%	9% ↓
	2016	13%	4% ↓	9%	14%
	2015	12%	15%		11%
	2014	11%	16%		8%
Якщо з'їсти їжу, приготовану ВІЛ-інфікованою людиною	2017	8% ↓	6%	4%	7% ↓
	2016	12%	6% ↓	6%	12%
	2015	11%	12%		9%
	2014	9%	13%		8%
Через дотики чи обійми	2017	6%	6%	2% ↓	6%
	2016	6%	3%	9%	8%
	2015	5%	2% ↓		5%
	2014	6%	8%		4%
N	2017	2260	342	323	890
	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

На думку більшості населення, найкращим способом запобігти ВІЛ-інфікуванню є сексуальні стосунки тільки з постійним і надійним партнером, який не має інших сексуальних партнерів (86% українців назвали цей спосіб. Цей показник зменшився у порівнянні з 2016 роком, коли становив 89%). Також 77% вважає, що використання презервативів при кожному статевому акті є ефективним способом захисту (зменшення показника у порівнянні з 2016 роком, коли він становив 81%). Для 42% знизити ризик передачі ВІЛ можна, відмовившись від анального сексу.

У 2017 році серед жителів Дніпропетровської та Запорізької областей збільшилася частка тих, хто вважає, що відмова від анального сексу зменшує ризик передачі ВІЛ (з 49% до 60% та з 26% до 34% відповідно). Також у цих областях збільшилася частка тих, хто не вважає, що постійне використання презервативу зменшить ризик інфікування (з 3% до 7% у Дніпропетровській та з 4% до 14% у Запорізькій області). Крім того, серед жителів Запорізької області збільшилася частка респондентів, які не вважають, що статеві контакти з одним неінфікованим постійним партнером знизить ризик інфікування ВІЛ (з 3% до 9%).

Рисунок 2.11

Чи можливо знизити ризик передачі ВІЛ, якщо ...

Можливі методи зменшення ризику

% усіх респондентів:

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України		Дніпропетровська обл.		Запорізька обл.		Молодь (15-24)	
		Ні	Так	Ні	Так	Ні	Так	Ні	Так
Мати статеві контакти лише з одним вірним неінфікованим партнером, у якого немає інших партнерів	2017	7%	86%	3%	95%	9%	89%	6%	88%
	2016	4%	89%	1%	97%	3%	93%	4%	91%
	2015	↑5%	90%	0%	98%	↑		↑6%	88%
	2014	3%	91%	3%	94%			2%	88%
Постійно використовувати презервативи	2017	10%	77%	7%	87%	14%	84%	9%	85%
	2016	↓8%	81%	↓3%	90%	4%	89%	↓6%	88%
	2015	↑11%	80%	8%	87%			↑3%	79%
	2014	5%	82%	4%	90%			4%	85%
Відмовитися від анального сексу	2017	31%	42%	21%	60%	53%	34%	34%	42%
	2016	32%	38%	23%	49%	54%	26%	32%	38%
	2015	↑33%	37%	23%	44%			34%	36%
	2014	28%	38%	22%	55%			28%	38%
N	2017	2260		342		323		890	
	2016	1729		325		293		446	
	2015	1502		340				403	
	2014	1479		321				411	

Серед населення збільшилася частка тих, хто вважає, що ризик ВІЛ-інфікування зменшують такі способи, як: використання гормональних контрацептивів (з 13% у 2016 році до 17% у 2017 році); практикування проникаючих сексуальних контактів без сім'явиверження (з 19% до 25% відповідно); використання сперміцидів під час сексуальних контактів (з 15% до 19% відповідно).

У Дніпропетровській області зросла частка тих, хто вважає, що використання гормональних контрацептивів зменшує ризик інфікування (з 10% у 2016 році до 31% у 2017 році).

Серед жителів Запорізької області також зросла частка тих, хто вважає, що ризик інфікування зменшується: при використанні гормональних контрацептивів (з 7% у 2016 році до 15% у 2017 році); при використанні сперміцидів під час сексуального контакту (з 11% до 24% відповідно); якщо мати сексуальні контакти лише з тими людьми, які сказали, що вони не інфіковані ВІЛ (з 21% до 33% відповідно).

Рисунок 2.12

Чи можливо зменшити ризик передачі ВІЛ, якщо...

Хибні методи зменшення ризику

% усіх респондентів:

Символами « \uparrow » позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

	Рік	Населення України		Дніпропетровська обл.		Запорізька обл.		Молодь (15-24)	
		Ні	Так	Ні	Так	Ні	Так	Ні	Так
Використовувати гормональні контрацептиви	2017	57%	17% \uparrow	46%	31% \uparrow	70%	15% \uparrow	58%	21%
	2016	58% \uparrow	13% \downarrow	56% \uparrow	10% \downarrow	77%	7%	56%	17%
	2015	53%	19%	46%	18% \downarrow			56% \uparrow	19%
	2014	50%	15%	51%	27%			45%	18%
Практикувати проникаючий сексуальний контакт без сім'явиверження	2017	47%	25% \uparrow	44%	31%	62%	25%	44%	29%
	2016	51%	19% \downarrow	40%	33%	57%	21%	49%	23%
	2015	46%	24%	31% \downarrow	40% \uparrow			44%	24%
	2014	44%	21%	44%	28%			39%	23%
Використовувати сперміциди під час сексуального контакту	2017	41%	19% \uparrow	39%	24%	57%	24% \uparrow	42%	22%
	2016	43% \uparrow	15% \downarrow	40% \uparrow	23%	60%	11%	39%	18%
	2015	37%	20% \uparrow	23%	25%			37%	22%
	2014	36%	16%	31%	26%			36%	16%
Мати сексуальні контакти лише з тими людьми, які сказали Вам, що вони ВІЛ-негативні	2017	38%	41%	15%	71%	56%	33% \uparrow	39%	43%
	2016	41% \uparrow	38% \downarrow	12% \downarrow	78% \uparrow	64%	21%	42%	41%
	2015	36% \uparrow	46%	20%	63%			34%	51%
	2014	32%	43%	14%	71%			29%	44%
N	2017	2260		342		323		890	
	2016	1729		325		293		446	
	2015	1502		340				403	
	2014	1479		321				411	

Третина опитаних (31%) сказали, що вони не потребують додаткової інформації з питань ВІЛ/СНІДу. Серед Молоді тих, кому не потрібна додаткова інформація про ВІЛ/СНІД, – 23%, серед жителів Дніпропетровської області – 42% (цей відсоток значущо збільшився у порівнянні з 30% у 2016 році). Найбільше таких – серед жителів Запорізької області (53% – значуще збільшення у порівнянні з 44% у 2016 році).

Ті, хто потребує інформації про ВІЛ/СНІД, найчастіше вказували на інформацію про особисті заходи профілактики ВІЛ (31%). 24% хотіли б отримати додаткову інформацію про тестування на ВІЛ та роз'яснення результатів тесту, ще 23% – інформацію про лікування ВІЛ і людей, що живуть з ВІЛ.

Серед населення України та Молоді зростає (у порівнянні з 2016 роком) потреба у такій інформації: тестування на ВІЛ та роз'яснення результатів тесту; лікування ВІЛ і людей, що живуть з ВІЛ; інша інформація про ВІЛ/СНІД.

У Дніпропетровській та Запорізькій областях респонденти рідше, ніж у 2016 році, вказують на потребу у додатковій інформації про тестування на ВІЛ та роз'яснення результатів тестування та про особисті заходи профілактики ВІЛ.

Рисунок 2.13

Якого роду інформацію про проблему ВІЛ/СНІДу Ви бажали би отримувати в майбутньому?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Отримувати інформацію про особисті заходи профілактики ВІЛ	2017	31%	16%	14% ↓	37%
	2016	27%	32% ↑	24%	22% ↓
	2015	27%	17%		32%
Отримувати інформацію про тестування на ВІЛ та роз'яснення щодо результатів тесту	2017	24% ↑	20% ↓	22% ↓	31% ↑
	2016	19% ↓	30% ↑	32%	22%
	2015	23%	19%		27%
Отримувати інформацію про лікування ВІЛ і людей, що живуть з ВІЛ	2017	23% ↑	21%	25%	34% ↑
	2016	17% ↓	21%	27%	21%
	2015	21%	17%		20%
Отримувати іншу інформацію про ВІЛ/СНІД	2017	14% ↑	12%	10%	18% ↑
	2016	10% ↓	11%	16%	12%
	2015	14%	9%		15%
Не потрібно жодної додаткової інформації про ВІЛ/СНІД	2017	31%	42% ↑	53% ↑	23%
	2016	34%	30%	44%	23%
	2015	32%	28%		21%
Важко відповісти	2017	14% ↓	15%	2%	12% ↓
	2016	19% ↑	10% ↓	2%	22%
	2015	14%	26%		16%
N	2017	2260	342	323	890
	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403

3 Ставлення до ВІЛ

У 2017 році населення найбільше непокоїться через такі загрози для здоров'я, як онкологічні (27%) та серцево-судинні захворювання (19%).

ВІЛ/СНІД непокоїть кожного десятого українця (11%). Серед Молоді таких найбільше (21%). Серед респондентів Дніпропетровської області частка тих, кого непокоїть проблема ВІЛ/СНІД, збільшилася з 11% у 2016 році до 23% у 2017 році. У Запорізькій області 13% сказали, що їх непокоїть проблема ВІЛ/СНІД.

Серед респондентів Запорізької області зросла частка респондентів, занепокоєних загрозою інфекцій, що передаються статевим шляхом, крім ВІЛ (з 2% до 7%).

Приблизно кожен десятий (12%) респондент не переймається загрозами для здоров'я. Найбільше таких – серед Молоді (23%).

Рисунок 3.1

Яка з цих загроз для здоров'я непокоїть Вас найбільше?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропет- ровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Онкологічні захворювання	2017	27% ↑	44% ↑	10% ↓	16%
	2016	20% ↓	33%	33%	19%
	2015	29%	37%		27% ↑
	2014	26%	38%		19%
Серцево-судинні захворювання	2017	19% ↓	19%	18% ↓	5%
	2016	24% ↓	17% ↓	27%	8%
	2015	31% ↑	29%		8%
	2014	21%	20%		5%
ВІЛ/СНІД	2017	11%	23% ↑	13%	21%
	2016	10%	11%	14%	17%
	2015	10% ↓	13% ↓		16% ↓
	2014	16%	21%		32%
Дорожньо-транспортні пригоди	2017	4%	4%	3%	5%
	2016	4%	2%	3%	3%
	2015	3%	3%		4%
	2014	3%	4%		3%
Інфекції, що передаються статевим шляхом, крім ВІЛ	2017	4%	4%	7% ↑	8%
	2016	5%	4%	2%	7%
	2015	4%	6%		8%
	2014	4%	6%		4%
Депресія	2017	2%	0%	0% ↓	1%
	2016	2%	2%	3%	3%
	2015	3%	0%		2%
	2014	3%	2%		3%
Надлишкова вага	2017	2%	1%	3%	2%
	2016	3%	3%	2%	3%
	2015	2%	2%		3%
	2014	3%	4%		3%
Не турбують загрози для здоров'я	2017	12%	1% ↓	17% ↑	23%
	2016	11%	6%	10%	25%
	2015	10%	3%		21%
	2014	12%	1%		21%
Важко відповісти	2017	16% ↓	3% ↓	28% ↑	19%
	2016	19% ↑	22% ↑	5%	16%
	2015	7%	7%		11%
	2014	9%	4%		8%
N	2017	2260	342	323	890
	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

63% українців впевнені, що їм не загрожує ризик інфікування ВІЛ (нема жодного ризику або він є малоймовірним). Близько чверті опитаних (26%) вважають такий ризик реальним («абсолютно реальний», «цілком реальний» і «п'ятдесят на п'ятдесят»). 10% не відповіли на запитання.

Молодь оцінює ризик інфікування ВІЛ вище, ніж населення загалом (32% проти 26% відповідно).

Серед респондентів Дніпропетровської області 23% вважають ризик інфікуватися ВІЛ реальним. Натомість 72% гадають, що такого ризику немає взагалі або він малоймовірний.

У Запорізькій області 32% респондентів оцінюють для себе ризик інфікуватися ВІЛ як реальний. На думку 64% респондентів, цей ризик є малоймовірним або ж його не існує взагалі.

Рисунок 3.2

Наскільки великим є ризик того, що ви особисто можете інфікуватися ВІЛ?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Абсолютно реальний	2017	5%	5%	4%	7%
	2016	4%	2%	3%	6%
	2015	3%	3%		3%
	2014	2%	3%		3%
Цілком реальний	2017	7%	5%	14%	9%
	2016	7%	6%	13%	10%
	2015	7%	5% ↓		8%
	2014	7%	17%		6%
П'ятдесят на п'ятдесят	2017	14%	13%	14%	16%
	2016	15%	12%	12%	18%
	2015	12%	10%		16%
	2014	12%	15%		18%
Малоймовірно	2017	35% ↑	30% ↓	39% ↓	38%
	2016	30%	39% ↑	48%	32%
	2015	32%	29%		35%
	2014	35%	34%		37%
Мені це абсолютно не загрожує	2017	28%	42% ↑	25%	19%
	2016	32%	30%	21%	22%
	2015	31%	33%		23%
	2014	31%	25%		18%
Не знаю	2017	10%	5% ↓	4%	12%
	2016	12%	10% ↓	4%	14%
	2015	14%	19% ↑		16%
	2014	12%	6%		18%
N	2017	2260	342	323	890
	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

Ті, хто не користується презервативами, оскільки мають постійного партнера, та ті, хто завжди користується презервативами, оцінюють свій ризик інфікування нижче, ніж ті, хто не завжди використовує презервативи (дані про використання презервативів див. Розділ №4).

Рисунок 3.3

Наскільки великим є ризик того, що ви особисто можете інфікуватися ВІЛ?

% респондентів, які: завжди користуються презервативами; користуються презервативами час від часу; не користуються презервативами, тому що мають одного постійного партнера.

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

Населення України

		Завжди користуються презервативами	Не завжди користуються презервативами	Не користуються презервативами, бо мають постійного партнера
Абсолютно реальний	2017	6%	7%	4%
	2016	5%	6%	4%
	2015	3%	4%	3%
	2014	2%	4%	2%
Цілком реальний	2017	10%	10%	5%
	2016	9%	13%	7%
	2015	6%	14%	8%
	2014	8%	10%	8%
П'ятдесят на п'ятдесят	2017	17%	22%	14%
	2016	17%	24%	15%
	2015	20%	19%	14%
	2014	25%	17%	10%
Малоймовірно	2017	35%	37%	42% ↑
	2016	37%	34%	32%
	2015	42%	39%	38%
	2014	41%	41%	44%
Мені це абсолютно не загрожує	2017	21%	15%	29%
	2016	20%	14%	34%
	2015	22% ↑	11%	27%
	2014	13%	15%	27%
Не знаю	2017	10%	8%	6%
	2016	13%	10%	8%
	2015	7%	12%	11%
	2014	11%	13%	9%
N	2017	300	573	501
	2016	223	372	433
	2015	195	316	339
	2014	200	326	357

Більшість тих, хто вважає, що їм загрожує ризик ВІЛ-інфікування, кажуть, що знають, як забезпечити себе, але у житті може будь-що трапитися (61%). 16% респондентів зізнаються, що не завжди можуть вживати заходи безпеки (хоч і знають про них), а 12% не знають, як себе забезпечити.

У Запорізькій області значно зменшилася частка тих, хто знає, як забезпечити себе від ВІЛ і завжди вживає відповідних заходів, але в житті будь що може трапитися (з 86% у 2016 році до 66% у 2017 році). Натомість удвічі збільшилася частка тих, хто сказав, що у нього не завжди виходить вживати заходів безпеки (з 12% у 2016 році до 25% у 2017 році).

Рисунок 3.4

Чому Ви вважаєте, що існує реальний ризик?

% тих респондентів, які вважають, що ризик абсолютно реальний, цілком реальний або п'ятдесят на п'ятдесят

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Я знаю, як забезпечити себе від ВІЛ / СНІДу і завжди вживаю відповідні заходи, але в житті будь-що може трапитися	2017	61%	76%	66% ↓	63%
	2016	63%	87% ↑	86%	62%
	2015	62%	47%		57%
	2014	67%	66%		70%
Я знаю, як забезпечити себе від ВІЛ/ СНІДу, але в мене не завжди виходить вживати заходів безпеки	2017	16%	16%	25% ↑	15%
	2016	13%	5%	12%	20%
	2015	16%	11%		19%
	2014	13%	16%		16%
Я не знаю, як забезпечити себе від ВІЛ / СНІДу	2017	12%	6%	7%	12%
	2016	12%	4%	1%	7%
	2015	13%	32% ↑		16%
	2014	9%	11%		9%
Інше	2017	4%	1%	1%	0%
	2016	4%	2%	1%	2%
	2015	2%	2%		3%
	2014	2%	2%		0%
Важко відповісти	2017	7%	1%	1%	9%
	2016	9%	2%	0%	9%
	2015	5%	5%		6%
	2014	7%	1%		5%
N	2017	636	73	99	281
	2016	466	73	86	146
	2015	333	71		101
	2014	369	115		120

Ті з українців, хто думає, що ризик інфікуватися малоімовірний, базують свою думку на таких фактах: вони мають одного постійного статевого партнера, якому довіряють (49%); вони не вживають наркотики (41%); не мають статевого партнера (23%); завжди користуються презервативом (7%).

Приблизно кожен четвертий (23%) не вірить, що інфікування може трапитися саме з ним.

Серед Молоді найбільш розповсюдженою причиною впевненості у відсутності ризику інфікування ВІЛ є невживання наркотиків (55%).

Тенденції щодо цього питання у Дніпропетровській області не відрізняються від загальнонаціональних.

У Запорізькій області аргументи «у мене один постійний статевий партнер, якому я довіряю» і «я не вживаю наркотиків» мають однаковий відсоток вибору (52%). Частка тих, хто не вірить, що може інфікуватися ВІЛ, зменшилася у порівнянні з 2016 роком з 24% до 13%.

Рисунок 3.5

Чому Ви вважаєте, що інфікування малоймовірне?

% респондентів, які вважають, що ризик малоймовірний або що інфікування їм абсолютно не загрожує

Символами «» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
У мене один постійний статевий партнер, якому я довіряю	2017	49%	54%	52%	35%
	2016	47%	57%	48%	32%↓
	2015	47%↓	48%		45%
	2014	53%	58%		41%
Я не вживаю наркотиків	2017	41%	30%	52%	55%
	2016	36%	36%↑	43%	45%
	2015	34%	22%		40%
	2014	36%	27%		44%
У мене нема статевого партнера	2017	23%	19%	31%	32%
	2016	23%	14%	29%	31%
	2015	21%	16%		23%
	2014	22%	22%		28%
Не вірю, що це може статися зі мною	2017	23%	20%	13%↓	20%
	2016	27%	24%	24%	26%
	2015	25%↑	24%↑		23%
	2014	20%	14%		19%
Я завжди користуюсь презервативом	2017	7%	14%	8%	21%
	2016	7%	14%↑	4%	13%
	2015	9%	3%		18%
	2014	8%	8%		17%
Я вже занадто дорослий/старий для того, щоб інфікуватися	2017	1%	0%	0%	0%
	2016	1%	0%	1%	0%
	2015	1%	1%		0%
	2014	1%	1%		0%
Інше	2017	0%	1%	0%	0%
	2016	1%	1%	0%	0%
	2015	1%	0%		1%
	2014	0%	0%		0%
Важко відповісти	2017	5%	3%	4%	4%
	2016	4%	3%	5%	4%
	2015	5%	7%		4%
	2014	5%	6%		5%
N	2017	1403	253	212	504
	2016	1070	218	196	239
	2015	944	205		232
	2014	930	180		218

Якби новий партнер запропонував секс без презерватива, 42% опитаних відмовилися б (цей показник значуще зменшився у порівнянні з 2016 роком, коли становив 48%). Погодилися б на незахищений секс з новим партнером 8% опитаних. 24% сказали, що взагалі не матимуть нових стосунків, ще 26% не знають, як би вони вчинили в такій ситуації.

Серед Молоді 49% не погодилися б на незахищений секс з новим партнером, а 11% погодилися б. Ще 11% сказали, що не заводитимуть нових стосунків.

Серед жителів Дніпропетровської області більше половини (51%) не погодилися б на пропозицію нового партнера щодо сексу без презерватива (цей показник значуще зменшився у порівнянні з 2016 роком), натомість не заперечували би 5%. 19% ніколи б не мали таких стосунків (ця частка значуще зросла з 11% у 2016 році).

У Запорізькій області 45% опитаних сказали, що вони б не погодилися на подібну пропозицію, а 12% – погодилися б.

Рисунок 3.6

Уявіть, що у Вас починаються стосунки, і ваш новий партнер пропонує секс без презерватива та не є впевненим у своєму ВІЛ-статусі. Ви би погодилися?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Погодився(-лась) би	2017	8% ↑	5%	12%	11%
	2016	6% ↓	5%	9%	11%
	2015	10% ↑	9%		10%
	2014	6%	8%		11%
Не погодився(-лась) би	2017	42% ↓	51% ↓	45%	49%
	2016	48% ↑	76% ↑	44%	54%
	2015	40%	39% ↓		52%
	2014	39%	55%		46%
Не знаю	2017	26%	25% ↑	23%	29%
	2016	23%	8% ↓	24%	26%
	2015	26%	36% ↑		23%
	2014	25%	23%		29%
Ніколи б не мав(-ла) нових стосунків	2017	24%	19% ↑	19%	11%
	2016	23%	11%	23%	10%
	2015	25% ↓	16%		15%
	2014	30%	15%		14%
N	2017	2260	342	323	890
	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

У порівнянні з 2016 роком частка тих, хто не погодився б на секс без презерватива з новим партнером, зменшилася і серед жінок (49% у 2016 р. та 42% у 2017 р.), і серед чоловіків (47% у 2016 р. та 42% у 2017 р.). Серед жінок більше, ніж серед чоловіків, тих, хто взагалі не матиме таких стосунків (28% жінок проти 19% чоловіків).

Рисунок 3.7

Уявіть, що у Вас починаються стосунки, і ваш новий партнер пропонує секс без презерватива та не є впевненим у своєму ВІЛ-статусі. Ви би погодилися?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Жінки	Чоловіки
Погодився(-лась) би	2017	8% ↑	6% ↑	11% ↑
	2016	6% ↓	4% ↓	8% ↓
	2015	10% ↑	7%	12%
	2014	6%	5%	7%
Не погодився(-лась) би	2017	42% ↓	42% ↓	42% ↓
	2016	48% ↑	49% ↑	47% ↑
	2015	40%	42%	38%
	2014	39%	39%	39%
Не знаю	2017	26% ↑	24% ↑	28%
	2016	23%	20%	27%
	2015	26%	22%	30%
	2014	25%	21%	30%
Ніколи б не мав(-ла) нових стосунків	2017	24%	28%	19%
	2016	23%	27%	19%
	2015	25% ↓	29% ↓	20%
	2014	30%	36%	24%
N	2017	2260	1189	1071
	2016	1729	940	789
	2015	1502	799	703
	2014	1479	784	695

Половина опитаних (50%) сказали, що вони би проявили ініціативу і запропонували новому сексуальному партнеру використовувати презерватив (показник значуще нижчий, ніж у 2016 році, коли він становив 57%). Додатковий аналіз показав, що чоловіки і жінки демонструють однаковий рівень готовності взяти на себе таку ініціативу. Більше третини опитаних (36%) не знають, чи проявили би ініціативу у подібній ситуації.

Серед Молоді частка тих, хто готовий запропонувати новому статевому партнеру використати презерватив, є вищою, ніж серед населення загалом (66% проти 50%). Але ця частка скоротилася у порівнянні з 2016 роком (з 74%).

Серед жителів Дніпропетровської області у 2017 році значуще зменшилася частка тих, хто готовий запропонувати новому партнеру використовувати презерватив (з 76% у 2016 до 49% у 2017). Більше третини (35%) не будуть пропонувати новому партнеру використати презерватив – це найвищий показник серед усіх цільових груп.

Серед жителів Запорізької області 60% запропонують новому сексуальному партнеру презерватив. Серед цієї цільової групи збільшилася частка тих, хто не буде проявляти ініціативу і пропонувати новому сексуальному партнеру скористатися презервативом (з 5% у 2016 до 14% у 2017).

Рисунок 3.8

Уявіть, що Ви починаєте нові стосунки. Чи Ви би проявили ініціативу й запропонували використовувати презерватив?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Так	2017	50% ↓	49% ↓	60%	66% ↓
	2016	57% ↑	76% ↑	62%	74% ↑
	2015	52%	54% ↓		63%
	2014	52%	65%		67%
Ні	2017	14% ↑	35% ↑	14% ↑	11%
	2016	9% ↓	5% ↓	5%	7%
	2015	15% ↑	17% ↑		12% ↑
	2014	11%	10%		6%
Не знаю	2017	36%	16%	26%	23%
	2016	34%	19% ↓	33%	19%
	2015	33%	29%		25%
	2014	37%	25%		27%
N	2017	2260	342	323	890
	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

45% українців думають, що вони зможуть переконати свого нового партнера використовувати презерватив, натомість 13% вважають, що це буде важко. 41% сказали, що не знають, чи вдасться їм переконати свого нового сексуального партнера використовувати презерватив.

Серед Молоді 57% впевнені у своїй здатності переконати нового партнера використовувати презерватив. Серед жителів Дніпропетровської області таких 61%, а серед жителів Запорізької області – 57%.

Рисунок 3.9

Якби Ви хотіли переконати нового партнера використовувати презерватив на початку нових стосунків, наскільки легко або важко це було б зробити?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Дуже легко	2017	20%	24%	19% ↓	23%
	2016	18%	21% ↑	38%	23%
	2015	19% ↑	12% ↓		23%
	2014	15%	25%		18%
Доволі легко	2017	25%	37%	38% ↑	34%
	2016	25%	38%	28%	36%
	2015	28%	33%		33%
	2014	25%	33%		31%
Доволі важко	2017	9%	11% ↑	12% ↑	10%
	2016	8%	4% ↓	4%	8%
	2015	9% ↑	12%		6%
	2014	5%	8%		6%
Дуже важко	2017	4%	8% ↑	5%	2%
	2016	4%	0% ↓	3%	2%
	2015	3%	9%		3%
	2014	4%	6%		2%
Не знаю	2017	41%	20% ↓	26%	30%
	2016	45%	37%	27%	32%
	2015	41% ↓	35%		35%
	2014	50%	27%		43%
N	2017	2260	342	323	890
	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

Чоловіки більше впевнені у тому, що зможуть переконати свою нову партнерку використовувати презерватив, ніж жінки (51% чоловіків та 40% жінок гадають, що їм буде дуже або доволі легко переконати в цьому свого партнера). Серед жінок значуще зросла частка тих, хто думає, що переконати нового партнера буде доволі або дуже важко (15% у 2017 році проти 10% у 2016 році).

Рисунок 3.10

Якби Ви хотіли переконати нового партнера використовувати презерватив на початку нових стосунків, наскільки легко або важко це було б зробити?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Жінки	Чоловіки
Дуже легко	2017	20%	16%	25%
	2016	18%	18%	27%
	2015	19%↑	16%	22%
	2014	15%	13%	18%
Доволі легко	2017	25%	24%↓	26%
	2016	25%	28%	29%
	2015	28%	26%	30%
	2014	25%	23%	27%
Доволі важко	2017	9%	10%↑	8%
	2016	8%	7%↓	7%
	2015	9%↑	11%↑	7%
	2014	5%	6%	5%
Дуже важко	2017	4%	5%↑	4%
	2016	4%	3%	3%
	2015	3%	3%	3%
	2014	4%	5%	3%
Не знаю	2017	41%↓	44%	37%
	2016	45%	43%	34%
	2015	41%↓	44%↓	38%↓
	2014	50%	53%	47%
N	2017	2260	1189	1071
	2016	1729	940	789
	2015	1502	799	703
	2014	1479	784	695

Чверть опитаних (25%) серед населення України висловили готовність проявити ініціативу і запропонувати новому сексуальному партнеру пройти тест на ВІЛ перед початком сексуальних стосунків. Натомість 22% респондентів сказали, що вони не будуть пропонувати новому партнеру пройти тест на ВІЛ. Більше половини (54%) не знають, чи зможуть це запропонувати новому сексуальному партнеру. Значних відмінностей у відповідях чоловіків і жінок на це запитання немає.

Серед Молоді близько третини (33%) запропонують новому сексуальному партнеру пройти тестування на ВІЛ, а приблизно кожен п'ятий (19%) – не пропонуватиме.

Серед жителів Дніпропетровської області значуще зросла частка тих, хто не готовий запропонувати новому сексуальному партнеру пройти тестування на ВІЛ (з 6% у 2016 до 27% у 2017). Відповідно до такої тенденції, зменшилася частка тих, хто готовий проявити таку ініціативу (з 47% до 30% відповідно).

Серед жителів Запорізької області третина (31%) запропонували б новому сексуальному партнеру пройти тестування на ВІЛ (ця частка значуще зросла з 17% у 2016 році), приблизно стільки ж (32%) не будуть цього робити.

Рисунок 3.11

Уявіть, що Ви починаєте нові стосунки. Чи Ви би проявили ініціативу і запропонували пройти тест на ВІЛ перед початком сексуальних стосунків?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Так	2017	25%	30% ↓	31% ↑	33%
	2016	25%	47% ↑	17%	32%
	2015	22%	22%		25%
	2014	22%	30%		26%
Ні	2017	22%	27% ↑	32%	19%
	2016	20% ↓	6% ↓	32%	21%
	2015	25% ↑	28%		28% ↑
	2014	20%	21%		18%
Не знаю	2017	54%	43%	38% ↓	48%
	2016	55%	47%	51%	47%
	2015	53% ↓	51%		47%
	2014	58%	49%		56%
N	2017	2260	342	323	890
	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

Половина опитаних (50%) не знають, наскільки легко було би переконати нового партнера пройти тест на ВІЛ на початку нових стосунків. 20% вважають це легкою справою, а 30% – важкою.

Серед Молоді 29% вважають, що вони дуже легко або доволі легко зможуть переконати свого нового партнера пройти тестування на ВІЛ, 28% вважають, що це буде важко зробити.

Серед жителів Дніпропетровської області 26% впевнені у тому, що легко зможуть переконати партнера пройти тестування на ВІЛ, а 41% – вважають, що це буде важко зробити (ця частка значуще зросла у порівнянні з 2016 роком, коли становила 14%).

Серед жителів Запорізької області 19% впевнені, що можуть переконати нового партнера пройти тест на ВІЛ. Для 39% це буде проблемою.

Рисунок 3.12

Уявіть, що Ви би хотіли переконати нового партнера пройти тест на ВІЛ перед початком нових стосунків. Як Ви вважаєте, наскільки легко або складно це буде зробити?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Дуже легко	2017	6%	4%	2% ↓	7%
	2016	7%	7%	9%	9%
	2015	7%	3%		7%
	2014	5%	6%		6%
Доволі легко	2017	14%	22%	17%	22%
	2016	14% ↑	26% ↑	14%	18%
	2015	10%	16%		14%
	2014	10%	17%		11%
Доволі важко	2017	18%	24% ↑	21%	19%
	2016	15% ↓	11% ↓	20%	17%
	2015	21% ↑	21%		21%
	2014	14%	21%		15%
Дуже важко	2017	12%	17% ↑	18%	9%
	2016	11%	3%	14%	7%
	2015	9%	13%		10%
	2014	10%	12%		11%
Не знаю	2017	50%	33% ↓	41%	43%
	2016	53%	53%	44%	49%
	2015	53% ↓	47%		48%
	2014	61%	45%		57%
N	2017	2260	342	323	890
	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

4 Ризикована поведінка і тест на ВІЛ

88% українців старше 15 років мають досвід статевих контактів.

Серед Молоді 65% мали статеві контакти і 28% ніколи не мали статевих контактів.

У Дніпропетровській області 94% респондентів мали сексуальний досвід.

Серед жителів Запорізької області 93% опитаних мали сексуальні контакти.

Рисунок 4.1

Чи були у Вас коли-небудь статеві контакти?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропет- ровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Так	2017	88%	94%	93%	65%
	2016	88%	89%	94%	66%
	2015	86% ↓	87% ↓		63%
	2014	90%	93%		64%
Ніколи не було статевих контактів	2017	5%	3%	5%	28%
	2016	5%	4%	3%	26%
	2015	5%	4%		26%
	2014	5%	2%		27%
Я б не хотів(-ла) відповідати	2017	7%	4%	3%	7%
	2016	7%	7%	3%	8%
	2015	9% ↑	10%		11%
	2014	5%	5%		9%
N	2017	2260	342	323	890
	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

63% тих, хто мав сексуальні контакти, отримали перший сексуальний досвід у віці 15 років чи старше, а 4% опитаних – до того, як їм виповнилося 15. 32% не відповіли на це запитання.

Серед Молоді перший сексуальний досвід у віці до 15 років мали 9%, у Дніпропетровській області таких 5%, а серед жителів Запорізької області – 10%.

Рисунок 4.2

У якому віці був Ваш перший статевий контакт?

% респондентів, які коли-небудь мали статеві контакти

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
До 15 років	2017	4%	5%	10%	9%
	2016	4%	7%	6%	10%
	2015	3%	5% ↓		6%
	2014	3%	10%		4%
У 15 років або старше	2017	63%	72% ↑	81% ↑	62%
	2016	64%	58%	69%	60%
	2015	62%	66%		63%
	2014	66%	68%		62%
Я б не хотів(-ла) відповідати	2017	32%	23% ↓	9% ↓	29%
	2016	32%	35%	25%	30%
	2015	35%	29%		31%
	2014	31%	22%		34%
N	2017	1928	326	306	568
	2016	1592	303	282	330
	2015	1382	320		296
	2014	1361	311		301

Серед респондентів, які мають сексуальний досвід, 59% сказали, що протягом останніх 12 місяців мали інтимні стосунки. Серед Молоді таких 75%; серед жителів Дніпропетровської області – 70%; серед жителів Запорізької області – 68%.

Рисунок 4.3

Чи мали Ви інтимні стосунки з ким-небудь протягом останніх 12 місяців?

% респондентів, які коли-небудь мали статеві контакти

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Так	2017	59%	70%	68%	75%
	2016	63% ↑	72% ↑	66%	76%
	2015	58%	59%		72%
	2014	61%	69%		78%
Ні	2017	26%	20%	27%	7%
	2016	24%	13%	24%	7%
	2015	24%	20%		8%
	2014	25%	20%		6%
Я б не хотів(-ла) відповідати	2017	14%	9%	5% ↓	18%
	2016	13% ↓	15%	10%	17%
	2015	18% ↑	21% ↑		20%
	2014	14%	11%		17%
N	2017	1928	326	306	568
	2016	1592	303	282	330
	2015	1382	320		296
	2014	1361	311		301

Серед респондентів, які протягом останніх 12 місяців мали сексуальні контакти, переважна більшість (83%) мали контакти з чоловіком/дружиною або постійним сексуальним партнером. Серед Молоді таких 82%, серед жителів Дніпропетровської області – 93%, а серед жителів Запорізької області – 92%.

Рисунок 4.4

Чи були у вас упродовж останнього року (12 місяців) сексуальні контакти із чоловіком/дружиною або постійним сексуальним партнером?

% респондентів, що мали інтимні стосунки за останні 12 місяців

	Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Так	83%	93%	92%	82%
Ні	7%	6%	6%	9%
Важко відповісти	10%	1%	2%	9%
N	2017 1519	271	227	524

Протягом останніх 7 днів у більшості частини респондентів було від одного до чотирьох сексуальних контактів з постійним сексуальним партнером.

Рисунок 4.5

Зазначте кількість сексуальних контактів протягом останніх 7 днів (тижня) із вашим чоловіком/дружиною або постійним сексуальним партнером?

% респондентів, що мали інтимні стосунки за останні 12 місяців чоловіком/дружиною або постійним сексуальним партнером

	Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Один	23%	15%	13%	16%
Два	15%	11%	24%	17%
Три	10%	13%	16%	10%
Чотири	5%	12%	11%	6%
П'ять та більш	7%	15%	16%	9%
Я б не хотів(-ла) відповідати	40%	34%	20%	42%
N	2017 1284	245	206	418

Більшість респондентів не використовували презерватив під час останнього сексуального контакту з постійним партнером: 65% серед населення загалом, 53% серед населення Дніпропетровської області та 68% серед населення Запорізької області. Винятком є Молодь: більшість (55%) користувалася презервативом під час останнього сексуального контакту з постійним партнером.

Рисунок 4.6

Чи використовувався презерватив під час вашого останнього сексуального контакту із вашим чоловіком/дружиною або постійним сексуальним партнером?

% респондентів, що мали інтимні стосунки за останні 12 місяців чоловіком/дружиною або постійним сексуальним партнером

	Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Так	30%	47%	31%	55%
Ні	65%	53%	68%	39%
Важко відповісти	5%	0%	1%	6%
N	2017 1284	245	206	418

У переважній більшості опитаних протягом останніх 12 місяців не було сексуальних контактів з випадковим сексуальним партнером: 81% серед населення загалом, 89% серед населення Дніпропетровської області, 84% серед населення Запорізької області, 73% серед Молоді. Серед Молоді найбільше тих, хто мав випадкові сексуальні контакти протягом останніх 12 місяців (19%).

Рисунок 4.7

Чи були у вас упродовж останнього року (12 місяців) сексуальні контакти із випадковим сексуальним партнером?

% респондентів, що мали інтимні стосунки за останні 12 місяців

	Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Так	12%	11%	13%	19%
Ні	81%	89%	84%	73%
Важко відповісти	7%	1%	2%	9%
N	2017 1519	271	227	524

У більшій частині респондентів, що мали випадкові сексуальні контакти протягом останніх 12 місяців, було від 1 до 4 таких контактів.

Рисунок 4.8

Зазначте кількість сексуальних контактів протягом останніх 12 місяців (року) із випадковими сексуальними партнерами

% респондентів, що мали інтимні стосунки за останні 12 місяців із випадковим сексуальним партнером

	Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Один	28%	-	-	20%
Два	14%	-	-	15%
Три	8%	-	-	7%
Чотири	5%	-	-	5%
П'ять та більш	8%	-	-	8%
Я б не хотів(-ла) відповідати	38%	-	-	46%
N	2017 209	36*	31*	102

*Недостатня кількість для надійного аналізу

Переважна більшість тих, хто мав випадкові сексуальні контакти, сказали, що під час останнього контакту використовували презерватив: 78% серед населення загалом, 85% серед Молоді.

Рисунок 4.9

Чи використовувався презерватив під час вашого останнього сексуального контакту з випадковим партнером?

% респондентів, що мали інтимні стосунки за останні 12 місяців із випадковим сексуальним партнером

	Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Так	78%	-	-	85%
Ні	17%	-	-	14%
Важко відповісти	5%	-	-	1%
N	2017 209	36*	31*	102

*Недостатня кількість для надійного аналізу

Серед тих, хто мав сексуальні контакти протягом останніх 12 місяців, 13% сказали, що завжди при цьому використовували презерватив, а 12% – майже завжди. 37% сказали, що не користувалися

презервативом, оскільки мають одного постійного партнера. Ще 4% не користувалися презервативом з інших причин (значне зменшення показника у порівнянні з 16% у 2016 р.).

Серед Молоді 49% завжди або майже завжди користувалися презервативом протягом останніх 12 місяців.

Серед жителів Дніпропетровської області 34% сказали, що завжди або майже завжди користувалися презервативом протягом останніх 12 місяців. Серед жителів Запорізької області таких 31%.

Варто зазначити, що респонденти, які чули про кампанію «Не Дай СНІДу Шанс!», частіше за інших вказували на те, що протягом останнього року завжди або майже завжди користувалися презервативом під час статевих контактів (30% у порівнянні з 22% тих, хто не чув про цю кампанію).

Рисунок 4.10

Як часто Ви користувались презервативами під час статевих контактів протягом останнього року?

% респондентів, що мали інтимні стосунки за останні 12 місяців

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

			Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Завжди	2017		13%			
	2016		13%			
	2015		14%			
	2014		13%			
Майже завжди	2017		12%			
	2016		10%			
	2015		9%			
	2014		10%			
Час від часу	2017		13% ↑			
	2016		9% ↓			
	2015		13% ↑			
	2014		9%			
Рідко	2017		9%			
	2016		8%			
	2015		7%			
	2014		8%			
Не користуюсь, тому що у мене один постійний партнер	2017		37%			
	2016		39% ↑			
	2015		33% ↓			
	2014		39%			
Не користуюсь з інших причин	2017		4% ↓			
	2016		16% ↑			
	2015		5% ↓			
	2014		4%			
Я б не хотів(-ла) відповідати	2017		12% ↑			
	2016		5% ↓			
	2015		20%			
	2014		17%			
N	2017		1519	271	227	524
	2016		1264	266	219	308
	2015		1106	275		275
	2014		1086	264		282

Українці, що не користуються презервативами або користуються ними не завжди, називають такі причини цього:

- 32% не користуються презервативами, бо довіряють партнеру;
- 28% кажуть, що презервативи не завжди під рукою;
- 26% кажуть, що презервативи роблять секс менш приємним;
- 18% не вважають за необхідне використовувати презерватив;
- для 11% презервативи занадто дорогі;
- 10% користуються іншими засобами запобігання.

Рисунок 4.11

Чому Ви не користуєтесь чи не завжди користуєтесь презервативом?*

% респондентів, які мали інтимні стосунки за останні 12 місяців і які не завжди використовують презерватив не тому, що мають постійного партнера

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Не користуюсь, коли довіряю партнеру	2017	32%	30%	17% ↓	29%
	2016	36%	30%	39%	32%
	2015	38%	27% ↓		35%
	2014	37%	54%		26%
Презервативи не завжди є під рукою	2017	28%	38% ↑	32%	35%
	2016	22%	12%	27%	26%
	2015	29%	23%		38%
	2014	30%	15%		42%
Презерватив робить секс не таким приємним, не люблю секс з презервативом	2017	26%	52% ↑	30%	27%
	2016	26%	12%	37%	26%
	2015	31% ↑	20%		31%
	2014	21%	18%		25%
Не вважаю це необхідним	2017	18%	9%	17%	12%
	2016	16%	19%	8%	9%
	2015	11%	12%		7%
	2014	15%	3%		12%
Презервативи надто дорогі	2017	11%	19% ↑	14%	16%
	2016	10%	5%	26%	9%
	2015	11%	20% ↑		13%
	2014	12%	4%		9%
Використовую інші методи запобігання	2017	10%	4% ↓	40% ↑	17%
	2016	14%	18%	12%	11%
	2015	19%	19% ↓		20%
	2014	20%	39%		8%
Презервативи – ненадійний захист (неякісні/рвуться)	2017	6%	5%	15%	11%
	2016	6% ↓	5% ↓	12%	6%
	2015	13% ↑	18% ↑		9%
	2014	4%	1%		5%
Соромно попросити про це партнера	2017	4%	4%	1%	4%
	2016	2%	0%	1%	3%
	2015	2%	3%		1%
	2014	1%	0%		0%
Партнер відмовляється користуватись презервативом	2017	4%	3%	9%	5%
	2016	3%	0% ↓	2%	3%
	2015	6% ↑	9%		10%
	2014	2%	0%		4%
Час від часу не використовую презерватив через секс у нетверезому стані	2017	3%	4%	1%	1%
	2016	3%	7%	3%	5%
	2015	5%	4%		4%
	2014	—	—		—
Незручно почуваюся, купуючи презерватив	2017	1%	0%	0%	0% ↓
	2016	4%	3%	5%	5%
	2015	3%	2%		6%
	2014	3%	0%		0%
Важко відповісти	2017	11%	7%	4%	9%
	2016	9%	17% ↑	4%	12%
	2015	5%	2%		5%
	2014	6%	7%		8%
N	2017	521	73	64	206
	2016	372	87	69	106
	2015	316	65		91
	2014	326	94		97

Ті, хто користувався презервативами протягом останніх 12 місяців, найчастіше казали, що робили це з метою контрацепції (85% серед населення, 86% серед Молоді, 88% серед жителів Дніпропетровської області та 87% серед жителів Запорізької області).

Використовують презерватив для захисту від ВІЛ більше третини (35%) українців, половина Молоді (51%), 44% жителів Дніпропетровської області та 39% жителів Запорізької області.

Ще 39% респондентів серед населення України сказали, що використовують презерватив з метою захисту від інших інфекцій. Серед Молоді таких 52%, серед жителів Дніпропетровської області – 58%, а серед жителів Запорізької області – 29%.

Рисунок 4.12

Чому Ви користуєтесь презервативами?

% респонденти, що зазначили частоту користування презервативами (від «завжди» до «рідко»)

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Контрацепція	2017	85%	88%	87%	86%
	2016	81%	87%	88%	80%
	2015	83%	86%		82%
	2014	77%	88%		79%
Захист від інших інфекцій	2017	39%	58% ↑	29%	52%
	2016	39%	37%	26%	46%
	2015	35% ↓	44%		46%
	2014	44%	40%		47%
Захист від ВІЛ / СНІДу	2017	35%	44% ↑	39% ↑	51%
	2016	33%	27%	23%	46%
	2015	34%	33% ↓		41%
	2014	36%	55%		54%
Важко відповісти	2017	3%	3%	2%	2%
	2016	3%	3%	1%	0%
	2015	2%	1%		2%
	2014	3%	2%		4%
N	2017	821	152	108	379
	2016	596	183	87	207
	2015	511	136		177
	2014	526	170		194

Серед респондентів, що мали інтимні стосунки протягом останнього року, 24% українців користувались презервативами під час останнього статевого акту. Найбільше таких серед Молоді (47%). У Дніпропетровській області 34% сказали, що користувались презервативом під час останнього сексуального контакту (показник значуще зменшився у порівнянні з 45% у 2016 р.). У Запорізькій області таких 28% (показник значуще збільшився у порівнянні з 19% у 2016 р.).

Рисунок 4.13

Чи використовували Ви презерватив під час останнього статевого контакту?

% респондентів, що мали інтимні стосунки за останні 12 місяців

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Так	2017	24%	34% ↓	28% ↑	47%
	2016	23%	45% ↑	19%	46%
	2015	23%	27% ↓		45%
	2014	21%	39%		47%
Ні	2017	57%	59% ↑	65%	34%
	2016	56% ↑	35%	66%	32%
	2015	50% ↓	46%		32%
	2014	58%	45%		29%
Я б не хотів(-ла) відповідати	2017	19%	8% ↓	7% ↓	19%
	2016	21% ↓	19%	15%	22%
	2015	26% ↑	27% ↑		23%
	2014	22%	17%		23%
N	2017	1519	271	227	524
	2016	1264	266	219	308
	2015	1106	275		275
	2014	1086	264		282

65% українців, 75% респондентів з Дніпропетровської області, 76% респондентів із Запорізької області і 55% Молоді мали одного сексуального партнера протягом останніх 12 місяців. 26% українців відмовились відповідати, решта мали 2 і більше сексуальних партнерів.

Рисунок 4.14

Зі скількома партнерами у Вас був секс за останні 12 місяців?

% респондентів, що мали інтимні стосунки протягом останніх 12 місяців

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Один	2017	65%	75%	76%	55%
	2016	68%	73%	68%	52%
	2015	63%	68%		58%
	2014	67%	67%		56%
Два	2017	6%	5%	6%	9%
	2016	5%	5%	7%	13%
	2015	6%	5%		10%
	2014	5%	8%		7%
Три	2017	2%	3%	2%	4%
	2016	3%	0%	4%	5%
	2015	2%	1%		1%
	2014	2%	4%		5%
Чотири	2017	1%	0%	1%	2%
	2016	1%	0%	0%	2%
	2015	0%	0%		0%
	2014	1%	0%		1%
Від п'яти до десяти	2017	0% ↓	0%	3%	2%
	2016	1%	0%	2%	1%
	2015	1%	0%		2%
	2014	0%	0%		0%
Більше 10	2017	0% ↓	0%	1%	1%
	2016	1%	0%	0%	1%
	2015	0%	1%		0%
	2014	0%	1%		1%
Я б не хотів(-ла) відповідати	2017	26% ↑	17%	13%	28%
	2016	21% ↓	22%	19%	27%
	2015	28%	25%		29%
	2014	24%	20%		29%
N	2017	1519	271	227	524
	2016	1264	266	219	308
	2015	1106	275		275
	2014	1086	264		282

Серед українців, які мали інтимні стосунки, 31% обговорювали питання безпечного сексу зі своїми партнерами; 28% говорили про попередні стосунки; 25% пройшли тест на ІПСШ; 22% попросили своїх партнерів використати презерватив; 14% утримались від сексуального контакту, тому що партнер відмовився використати презерватив (цей відсоток значуще зріс у порівнянні з 9% у 2016 р.). Ще 14% запитували у своїх партнерів, чи проходили вони тест на ВІЛ, 6% просили партнера пройти такий тест, а 8% просили своїх партнерів пройти тест на ІПСШ.

Молодь частіше, ніж населення загалом, виявляла готовність до безпечної сексуальної поведінки: 54% говорили про безпечний секс; 44% говорили про попередні стосунки; 40% просили партнера використовувати презерватив; 21% цікавилися, чи проходив партнер тест на ВІЛ; 21% утрималися від сексу, бо партнер відмовився використовувати презерватив; 10% просили партнера пройти тест на ВІЛ.

Серед жителів Дніпропетровської області зменшилася частка тих, хто обговорював з партнерами питання безпечного сексу (з 53% у 2016 р. до 38% у 2017 р.); свої попередні стосунки (з 41% до 29%); проходив тест на ІПСШ (з 53% до 31%); просив партнера використовувати презерватив (з 47% до 27%); цікавився, чи проходив партнер тест на ВІЛ (з 30% до 20%); утримувався від сексуальних контактів, якщо партнер відмовлявся використовувати презерватив (з 32% до 18%).

Серед жителів Запорізької області зросла частка тих, хто проходив тест на ІПСШ (з 20% у 2016 р. до 47% у 2017 р.); просив партнера пройти тест на ВІЛ (з 5% до 11%).

Рисунок 4.15

Нижче перелічені ситуації, з якими можуть зіштовхнутися люди, що живуть разом або зустрічаються. Будь ласка, для кожної ситуації вкажіть, чи зіштовхувалися Ви з нею у ваших стосунках.

% респондентів, що мали коли-небудь інтимні стосунки

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Говорив/-ла з партнером про безпечний секс	2017	31%	38% ↓	24%	54% ↑
	2016	34%	53% ↑	26%	42%
	2015	30%	28% ↓		45% ↓
	2014	34%	38%		54%
Говорив/-ла з партнером про попередні статеві зв'язки	2017	28%	29% ↓	29%	44%
	2016	28%	41% ↑	33%	39%
	2015	26%	23%		36% ↓
	2014	26%	28%		44%
Проходив/-ла тест на інфекції, що передаються статевим шляхом	2017	25%	31% ↓	47% ↑	28%
	2016	22%	53% ↑	20%	18%
	2015	19%	29%		20%
	2014	19%	33%		24%
Просив/-ла партнера використовувати презерватив	2017	22%	27% ↓	19%	40%
	2016	21%	47% ↑	23%	34%
	2015	19%	22% ↓		33%
	2014	19%	34%		38%
Цікавився/-лась, чи проходив мій партнер тест на ВІЛ	2017	14%	20% ↓	9%	21%
	2016	11%	30% ↑	8%	13%
	2015	10% ↓	17%		15% ↓
	2014	13%	16%		23%
Вирішив/-ла утриматися від сексуального контакту, тому що партнер відмовився/-лась використати презерватив	2017	14% ↑	18% ↓	13%	21%
	2016	9%	32%	9%	16%
	2015	9%	16% ↓		18%
	2014	8%	30%		17%
Просив/-ла партнера пройти тест на ІПСШ	2017	8%	9%	14%	10%
	2016	9%	22% ↑	10%	8%
	2015	8%	9%		10%
	2014	8%	7%		11%
Просив/-ла партнера пройти тест на ВІЛ	2017	6%	11%	11% ↑	10%
	2016	5%	16% ↑	5%	7%
	2015	6%	9%		9%
	2014	6%	7%		10%
N	2017	1928	326	306	568
	2016	1592	303	282	330
	2015	1382	320		296
	2014	1361	311		301

Більшість опитаних ніколи не проходили тест на ВІЛ – 58% серед усього населення (значуще зниження показника у порівнянні з 2016 роком, коли він становив 64%), 63% серед Молоді, натомість серед жителів Дніпропетровської області таких 32% (цей показник збільшився з 23% у 2016 р.), серед населення Запорізької області – 43% (цей показник зменшився з 69% у 2016).

Рисунок 4.16

Чи проходили ви тест на ВІЛ?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Проходжу регулярно	2017	5%	3% ↓	13% ↑	4%
	2016	5%	10%	5%	3%
	2015	5%	6%		4%
	2014	4%	5%		4%
Проходив кілька разів, але не регулярно	2017	14%	32%	25% ↑	12%
	2016	13%	41% ↑	13%	13%
	2015	13%	27% ↑		9%
	2014	12%	14%		9%
Проходив один раз	2017	17% ↑	30%	13%	15%
	2016	13%	25%	11%	12%
	2015	13%	22%		12%
	2014	16%	22%		19%
Не проходив	2017	58% ↓	32% ↑	43% ↓	63%
	2016	64% ↑	23% ↓	69%	69%
	2015	60%	41% ↓		67%
	2014	62%	53%		64%
Я б не хотів(-ла) відповідати	2017	7% ↑	3%	6% ↑	7%
	2016	4% ↓	1%	2%	4%
	2015	9% ↑	4%		8%
	2014	6%	5%		5%
N	2017	2260	342	323	890
	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

Серед тих, хто ніколи не користується презервативами або користується не завжди, половина (50%) ніколи не проходили тест на ВІЛ. Цей показник значуще зменшився у порівнянні з 2016 роком, коли він становив 60%. Натомість збільшилась з 2% до 6% кількість тих, хто проходить тест на ВІЛ регулярно.

Рисунок 4.17

Чи проходили Ви тест на ВІЛ?

% респондентів, які не завжди або ніколи не користуються презервативами не тому, що мають одного постійного партнера

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

Переважна більшість респондентів, які проходили тест на ВІЛ, зробили це тому, що їм була потрібна обов'язкова медична довідка про стан здоров'я (в тому числі у зв'язку з вагітністю): 87% серед населення України загалом, 85% серед Молоді, 98% респондентів Дніпропетровської області та 97% Запорізької області.

10% українців проходили тест самі для себе, непокоячись, що у них може бути ВІЛ. Серед Молоді таких 9%, серед населення Дніпропетровської області – 6%, серед населення Запорізької області – 8%.

Рисунок 4.18

Чому Ви проходили тест?

% респондентів, які проходили тест на ВІЛ

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Потрібна була довідка в обов'язковому порядку (в тому числі у зв'язку з вагітністю)	2017	87% ↑	98%	97% ↑	85% ↑
	2016	82%	96% ↑	85%	73%
	2015	81%	91%		81%
	2014	81%	86%		80%
Для власного спокою / Я думав/-ла, що у мене можливо є ВІЛ	2017	10%	6%	8%	9%
	2016	11%	4%	7%	16%
	2015	16%	9%		13%
	2014	11%	6%		12%
Загітували під час акції/пройшов за компанію з іншими	2017	3%	0% ↓	4%	7%
	2016	5%	4%	8%	6%
	2015	4%	2%		5%
	2014	3%	4%		7%
На прохання партнера/партнерки	2017	1%	1%	0%	1%
	2016	2%	2%	1%	1%
	2015	2%	1%		2%
	2014	0%	0%		1%
Я б не хотів(-ла) відповідати	2017	3%	1%	0%	2%
	2016	2%	0%	2%	5%
	2015	3%	0%		2%
	2014	4%	3%		6%
N	2017	846	234	162	249
	2016	617	233	86	128
	2015	523	199		119
	2014	518	152		138

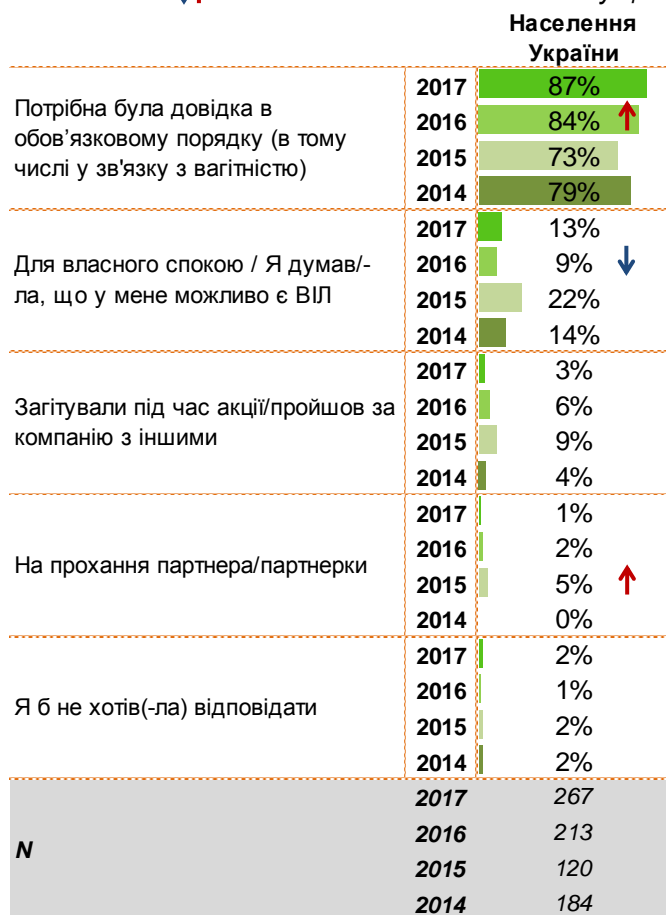
Серед тих, хто ніколи не користується презервативами або користується не завжди, і тих з них, хто проходив тест, переважна більшість проходили тест тому, що потрібна була медична довідка (87%). Заради власного спокою тест на ВІЛ проходили 13% таких респондентів.

Рисунок 4.19

Чому Ви проходили тест?

% респондентів, які не завжди або ніколи не користуються презервативами не тому, що мають одного постійного партнера, і проходили тест на ВІЛ

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

Найчастіше українці проходили тестування на ВІЛ у жіночих консультаціях (40%), інших медичних закладах (31%) або кабінетах довіри чи СНІД-центрах (15%).

Рисунок 4.20

Де Ви проходили тест на ВІЛ?

% респондентів, які проходили тест на ВІЛ

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Жіноча консультація	2017	40%	45%	35%	38%
	2016	31%	37%	28%	28%
	2015	31%	33%		34%
Інший медичний заклад	2017	31%	30%	47%	34%
	2016	44%	42%	44%	39%
	2015	45%	42%		35%
Кабінет довіри / СНІД-центр	2017	15%	18%	8%	18%
	2016	15%	11%	24%	19%
	2015	14%	13%		16%
Сімейний лікар	2017	10%	7%	8%	7%
	2016	5%	6%	3%	6%
	2015	5%	5%		7%
Громадська організація	2017	3%	0%	3%	2%
	2016	1%	2%	0%	1%
	2015	1%	4%		1%
Візні акції різних організацій (швидке тестування)	2017	2%	0%	0%	1%
	2016	1%	0%	2%	2%
	2015	2%	0%		3%
Мобільна лабораторія	2017	1%	0%	1%	3%
	2016	2%	1%	0%	3%
	2015	2%	1%		3%
Застосував/-ла тест-систему самостійно	2017	1%	0%	0%	0%
	2016	0%	1%	0%	0%
	2015	2%	0%		3%
Важко відповісти	2017	0%	0%	1%	0%
	2016	1%	0%	0%	1%
	2015	0%	2%		0%
N	2017	846	234	162	249
	2016	617	233	86	128
	2015	523	199		119

Найбільш зручними способами тестування на ВІЛ для українців є: кабінет довіри/СНІД-центр (19%), самостійне застосування тест-системи (16% – цей показник зменшився у порівнянні з 25% у 2016 р.). Збільшилася частка тих, хто вважає зручним тестування у мобільній лабораторії (з 9% у 2016 році до 14% у 2017 році) та у сімейного лікаря (з 8% до 12% відповідно). Натомість зменшилася частка респондентів, які сказали, що їм немає потреби проходити тестування на ВІЛ (з 5% до 2% відповідно).

Молодь частіше за інші цільові групи зазначала виїзні акції різних організацій як зручний метод тестування на ВІЛ.

Рисунок 4.21

Де Вам було б зручніше пройти тестування на ВІЛ?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Кабінет довіри / СНІД-центр	2017	19%	15% ↑	20%	24%
	2016	16%	9%	15%	22%
	2015	17%	9%		23%
Застосувати тест-систему самостійно	2017	16% ↓	15% ↓	6% ↓	18% ↓
	2016	25% ↑	26% ↑	22%	29%
	2015	19%	17%		26%
Мобільна лабораторія	2017	14% ↑	9%	8% ↓	16% ↑
	2016	9%	8% ↓	17%	10%
	2015	10%	14%		12%
Інший медичний заклад	2017	13%	17%	28% ↑	10%
	2016	11%	14%	12%	9%
	2015	13%	12%		10%
Жіноча консультація	2017	12%	25%	21% ↑	13%
	2016	11% ↓	18%	13%	9%
	2015	15%	20%		15%
Сімейний лікар	2017	12% ↑	8%	11%	9%
	2016	8%	6%	10%	7%
	2015	9%	6%		4%
Виїзні акції різних організацій (швидке тестування)	2017	10%	10%	6% ↓	16%
	2016	9%	6%	20%	11%
	2015	9%	10%		9%
Громадська організація	2017	3%	4%	8% ↑	3%
	2016	2%	3%	4%	2%
	2015	3%	4%		2%
Ніде, мені це не потрібно, не буду проходити	2017	2% ↓	1%	1%	1%
	2016	5%	3%	1%	2%
	2015	4%	1%		1%
Важко відповісти	2017	11%	9%	3% ↓	7%
	2016	11%	12%	7%	8%
	2015	13%	12%		10%
N	2017	2260	342	323	890
	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403

Серед українців, які робили тест на ВІЛ, переважна більшість (85%) сказали, що були задоволені якістю консультації та процедури тестування, 10% зазначили, що при тестуванні їм не запропонували консультацію.

Серед Молоді значущо зменшилася частка тих, хто тільки частково задоволений якістю консультування та процедури тестування на ВІЛ (з 8% до 1%).

Рисунок 4.22

Чи були Ви задоволені якістю консультації та процедури тестування на ВІЛ?

% респондентів, які пройшли тест на ВІЛ (крім тих, хто самостійно скористався тест-системою)

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Так	2017	85%	95%	96% ↑	86%
	2016	84%	91%	87%	81%
	2015	83%	93%		87%
	2014	80%	92%		81%
Так, але мені не запропонували консультацію	2017	10%	5%	2%	8%
	2016	8%	5% ↑	4%	8%
	2015	6%	1% ↓		8%
	2014	9%	5%		10%
Частково так, частково ні	2017	2%	0%	2%	1% ↓
	2016	4%	3%	3%	8%
	2015	5% ↑	1%		2%
	2014	2%	1%		3%
Ні	2017	0%	0%	0%	1%
	2016	0%	0%	0%	1%
	2015	1%	2%		1%
	2014	1%	1%		0%
Не знаю	2017	4%	0%	1% ↓	5%
	2016	4%	1%	7%	2%
	2015	5%	3%		2%
	2014	8%	1%		6%
N	2017	843	234	162	249
	2016	615	232	86	128
	2015	515	199		116
	2014	511	151		136

У 2017 році збільшилася частка респондентів, які проходили тест на ВІЛ протягом останніх 12 місяців серед населення загалом (з 11% у 2016 до 14% у 2017 році), серед Молоді (з 11% до 16% відповідно) та серед населення Запорізької області (з 10% до 28% відповідно). Натомість серед населення Дніпропетровської області ця частка скоротилася (з 26% до 19% відповідно).

Рисунок 4.23

Чи проходили Ви тестування на ВІЛ протягом останніх 12 місяців?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

			Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)			
Так	2017	14%	↑	19%	↓	28%	↑	16%	↑
	2016	11%		26%		10%		11%	
	2015	9%		13%				19%	
	2014	10%		16%				13%	
Ні	2017	86%	↓	81%	↑	71%	↓	82%	↓
	2016	89%		74%		87%		89%	
	2015	90%		80%				87%	
	2014	88%		82%				86%	
Не пам'ятаю / Важко сказати	2017	1%		0%		1%		2%	
	2016	1%		1%		3%		1%	
	2015	1%		2%				0%	
	2014	2%		2%				2%	
N	2017		2260	342		323		890	
	2016		1729	325		293		446	
	2015		1502	340				403	
	2014		1479	321				411	

Переважна більшість респондентів, які проходили тестування на ВІЛ протягом останніх 12 місяців, знають результати свого обстеження.

Рисунок 4.24

Чи знаєте Ви результати вашого обстеження?

% респондентів, які проходили тест на ВІЛ/СНІД за останні 12 місяців

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропет- ровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Так	2017	92%	100%	96% ↑	86%
	2016	94%	95%	82%	95%
	2015	94%	96%		100%
	2014	89%	90%		92%
Ні	2017	6%	0%	0%	6%
	2016	2%	0%	4%	0%
	2015	3%	0%		0%
	2014	3%	4%		4%
Не пам'ятаю	2017	1%	0%	1% ↓	3%
	2016	1%	0%	14%	2%
	2015	2%	0%		0%
	2014	3%	0%		1%
Відмова	2017	2%	0%	2%	6%
	2016	3%	5%	0%	3%
	2015	1%	4%		0%
	2014	5%	6%		3%
N	2017	374	61	93	141
	2016	233	82	42	53
	2015	185	77		58
	2014	204	68		68

Серед тих, хто не проходив тестування на ВІЛ, переважна більшість серед населення України (71%) не відчувають потреби у такому тесті. Найбільше таких – серед жителів Дніпропетровської області (90%), а найменше – серед Молоді (64%).

21% українців не робили тест на ВІЛ, бо впевнені, що вони не можуть бути інфіковані. Найменше таких – серед жителів Дніпропетровської області (5%, і ця частка зменшилася у порівнянні з 11% у 2016 р.).

Рисунок 4.25

Чому Ви не проходили тест?

% респондентів, які не проходили тест на ВІЛ протягом останніх 12 місяців або не проходили ніколи

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Не відчуваю потреби в тому, щоб проходити тест	2017	71%	90%	67%	64%
	2016	72%	89%	72%	63%
	2015	71%	83%		67%
Я певен/-а, що у мене нема ВІЛ	2017	21%	5% ↓	29%	24%
	2016	21%	11%	22%	23%
	2015	18%	9%		20%
Не знаю, де це можна зробити	2017	4%	0%	4%	6%
	2016	4%	1%	6%	6%
	2015	3%	1%		5%
Я не знав/-ла, що можна пройти тест на ВІЛ	2017	4% ↑	2%	3%	6%
	2016	1%	2%	4%	4%
	2015	2%	1%		3%
Не хочу за це платити	2017	4%	5%	5%	4%
	2016	3%	1%	6%	5%
	2015	4%	5%		3%
Не хочу, щоби інші знали, що я проходжу тест	2017	2%	1%	2%	5%
	2016	2%	1%	1%	3%
	2015	3%	1%		4%
Не довіряю надійності тесту	2017	2%	0%	2%	2%
	2016	1%	0%	1%	2%
	2015	2%	0%		3%
Боюсь можливих результатів тесту	2017	1%	0%	5% ↑	1%
	2016	1%	0%	1%	1%
	2015	1%	0%		0%
Інше	2017	0%	0%	4% ↑	0%
	2016	0%	0%	0%	1%
	2015	0%	0%		1%
Я б не хотів(-ла) відповідати	2017	3%	2%	2%	6%
	2016	5%	2%	1%	6%
	2015	4%	4%		6%
N	2017	1750	274	211	695
	2016	1432	240	245	376
	2015	1198	251		314

Більше третини (38%) населення України хотіли б зробити тест на ВІЛ, якби він був безкоштовним; ця частка зросла у порівнянні з 2016 роком, коли вона становила 31%, так само як і серед Молоді: 52% проти 46%. Серед жителів Дніпропетровської області охочих зробити безкоштовний тест – 34%, ця частка значущо зменшилася з 48% у 2016 році, як і серед жителів Запорізької області – 33% проти 40%.

Рисунок 4.26

Чи хотіли би Ви зробити безкоштовний тест на ВІЛ, якби Вам запропонували?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Так	2017	38% ↑	34% ↓	33%	52%
	2016	31%	48% ↑	40%	46%
	2015	29%	33%		43%
	2014	32%	39%		43%
Ні	2017	51% ↓	62% ↓↑	57%	36%
	2016	59%	45% ↓	53%	43%
	2015	59%	62% ↑		47%
	2014	57%	50%		43%
Я б не хотів(-ла) відповідати	2017	11%	4%	10%	13%
	2016	10%	7%	7%	11%
	2015	12%	5% ↓		11%
	2014	11%	11%		14%
N	2017	2260	342	323	890
	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

Серед українців, які ніколи не проходили тестування на ВІЛ, близько третини (30%) сказали, що вони зробили б безкоштовний тест, якби їм запропонували (ця частка збільшилася у порівнянні з 2016 роком, коли вона становила 24%). Серед Молоді таких 51% (частка збільшилася з 40% у 2016 р.), серед жителів Дніпропетровської області – 10% (частка значуще зменшилася у порівнянні з 2016 роком, коли вона становила 45%), серед жителів Запорізької області – 27% (падіння від 33%).

Рисунок 4.27

Чи хотіли би Ви зробити безкоштовний тест на ВІЛ/СНІД, якби Вам запропонували?

% респондентів, які ніколи не проходили тест на ВІЛ

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Так	2017	30% ↑	10% ↓	27%	51% ↑
	2016	24%	45% ↑	33%	40%
	2015	22%	23%		37%
	2014	25%	27%		38%
Ні	2017	60% ↓	87% ↑	64%	39% ↓
	2016	64%	45% ↓	58%	47%
	2015	64%	72%		50%
	2014	65%	62%		49%
Я б не хотів(-ла) відповідати	2017	9% ↓	3% ↓	9%	11%
	2016	12%	10%	10%	13%
	2015	14% ↑	6%		12%
	2014	10%	11%		13%
N	2017	1233	98	97	581
	2016	1112	92	207	318
	2015	979	141		284
	2014	961	169		273

Серед українців, що завжди користуються презервативом, більшість (56%) хотіли б зробити безкоштовний тест на ВІЛ. Серед тих, хто не користується презервативом тому, що має одного постійного партнера, таких більше третини (37%); серед тих, хто не завжди користується презервативом, – 49%.

Рисунок 4.28

Чи хотіли би Ви зробити безкоштовний тест на ВІЛ, якби Вам запропонували?

% респондентів, які: завжди використовують презервативи; використовують презервативи час від часу; не використовують презервативи, тому що мають одного постійного партнера.

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

Населення України

		<u>Завжди</u> користуються презервативами	<u>Не завжди</u> користуються презервативами	<u>Не користуються</u> презервативами, бо мають постій- ного партнера
Так	2017	56%	49%	37%
	2016	56%	44%	33%
	2015	49%	46%	29% ↓
	2014	49%	42%	40%
Ні	2017	33%	39% ↓	54%
	2016	37%	48%	60%
	2015	44%	43%	57%
	2014	41%	42%	52%
Я б не хотів(-ла) відповідати	2017	11% ↑	13% ↑	9% ↓
	2016	6%	8%	8% ↑
	2015	8%	11%	14%
	2014	10%	16%	7%
N	2017	300	573	501
	2016	223	372	433
	2015	195	316	339
	2014	200	326	357

5 Ставлення до ЛЖВ

Дві третини (65%) українців вважають, що люди, які інфікувались ВІЛ, мають право на збереження свого діагнозу в таємниці (так само відповіли 70% Молоді, 82% респондентів з Дніпропетровської області та 87% респондентів з Запорізької області). Цей показник значуще зріс у порівнянні з 2016 роком серед мешканців Дніпропетровської (з 73%) та Запорізької (з 69%) областей. Натомість серед населення загалом зросла частка тих, хто не згоден з тим, що люди, які живуть з ВІЛ, мають право на збереження свого діагнозу у таємниці (з 19% у 2016 році до 22% у 2017 році).

43% українців вважають, що люди інфікуються ВІЛ тільки через власну недбалість та аморальну поведінку. Серед жителів Запорізької області цей показник – найнижчий (32%).

40% українців думають, що права ВІЛ-позитивних людей порушуються в Україні (ця частка збільшилася у порівнянні з 2016 роком, коли вона становила 36%). Найбільше таких респондентів – серед жителів Запорізької області (58%, що значно вище цього показника у 2016 році, коли він становив 45%), а найнижчий – серед жителів Дніпропетровської області (25%).

26% українців вважають, що ВІЛ – це Божа кара (проти 29% у 2016 р.), а 24% – що люди, які живуть з ВІЛ/СНІДом, повинні бути ізолювані.

Серед жителів Дніпропетровської області зросла частка тих, хто згоден з твердженням, що ВІЛ – це Божа кара (з 21% до 35%). Натомість серед жителів Запорізької області ця частка значуще скоротилася (з 45% до 25%). Також у Запорізькій області збільшилася частка респондентів, які не згодні, що людей з ВІЛ потрібно ізолювати (з 61% до 69%).

Рисунок 5.1

Будь ласка, скажіть, наскільки Ви згодні* або не згодні з наступними твердженнями щодо ВІЛ-позитивних людей?**

% усіх респондентів

Символами «**↓**»/«**↑**» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

* сумарне значення альтернатив «скоріше згоден» та «повністю згоден»

** сумарне значення альтернатив «зовсім не згоден» та «скоріше не згоден»

		Населення України		Дніпропетровська обл.		Запорізька обл.		Молодь (15-24)	
		НЕ згодні	згодні	НЕ згодні	згодні	НЕ згодні	згодні	НЕ згодні	згодні
Люди, які живуть з ВІЛ / СНІДом, мають право на збереження цього в таємниці	2017	↑22%	65%	↓11%	82%	↑9%	87%	20%	70%
	2016	19%	66%	↑24%	73%	↓25%	69%	19%	69%
	2015	22%	68%	↓11%	68%			21%	69%
	2014	22%	65%	23%	73%			18%	69%
Люди можуть інфікуватися ВІЛ тільки через власну недбалість та аморальну поведінку	2017	49%	43%	46%	49%	65%	32%	50%	42%
	2016	49%	42%	47%	49%	↑60%	38%	54%	38%
	2015	↑52%	40%	↓44%	38%	↓54%	38%	52%	39%
	2014	45%	44%	46%	49%			48%	41%
Права людей, які живуть з ВІЛ / СНІДом, порушуються в Україні	2017	35%	40%	↑62%	25%	↓20%	58%	40%	38%
	2016	↓34%	36%	↑59%	28%	42%	45%	41%	36%
	2015	↑39%	37%	↓31%	34%			↑43%	34%
	2014	27%	44%	36%	47%			28%	43%
ВІЛ/СНІД - це Божя кара	2017	↑55%	26%	↓48%	35%	↑70%	25%	63%	19%
	2016	50%	29%	↑69%	21%	42%	45%	61%	19%
	2015	54%	27%	52%	22%			61%	18%
	2014	51%	27%	58%	27%			57%	21%
Люди, які живуть з ВІЛ/СНІДом, повинні бути ізольовані	2017	58%	24%	71%	20%	↑69%	27%	65%	22%
	2016	↓57%	23%	↑68%	22%	61%	31%	62%	22%
	2015	62%	19%	46%	26%			61%	18%
	2014	—	—	—	—			—	—
N	2017	2260		342		323		890	
	2016	1729		325		293		446	
	2015	1502		340				403	
	2014	1479		321				411	

Дослідження включає чотири основні рівні сприйняття ЛЖВ: сприйняття ЛЖВ як соціальної групи (шкала Богардуса); сприйняття знайомих, які можуть бути ВІЛ-позитивними; сприйняття знайомих ЛЖВ; сприйняття ВІЛ-позитивних дітей.

Шкала Богардуса складається з 7 ступенів, які показують, наскільки представники певної групи можуть бути прийняті як: 1) члени сім'ї, 2) близькі друзі, 3) сусіди, 4) колеги, 5) мешканці України, 6) гості України та 7) не допущені в Україну взагалі. Прийняття в певну групу передбачає допуск і в наступні, наприклад, якщо респондент допускає представника якої-небудь групи як свого сусіда, то визнає його і як колегу по роботі, мешканця або гостя України тощо.

Тільки 16% українців готові прийняти ЛЖВ як колег, або сусідів, або близьких друзів, або членів сім'ї. Щодо інших уразливих груп ця цифра ще менша: 14% – для бісексуалів, 14% – для гомосексуалів, 12% – для трансгендерів, 8% – для людей, які надають сексуальні послуги за гроші, 5% – для СІН.

Більше половини українців не толерантні до ЛЖВ: 69% респондентів згодні допустити ЛЖВ тільки як мешканців України чи гостей України або не пускали би ВІЛ-позитивних людей в Україну зовсім. Щодо інших уразливих груп ця цифра ще більша: 84% для СІН, 79% – для людей, які надають

сексуальні послуги за гроші, 75% – для гомосексуалів, 74% – для бісексуалів, 72% – для трансгендерів.

Однак, позитивною тенденцією є те, що у 2017 році скоротилася частка респондентів, які сказали, що не пускали би в Україну представників усіх уразливих груп.

Загалом подібні результати і серед Молоді: 18% готові прийняти ЛЖВ як колег, близьких друзів або навіть членів сім'ї; 18% готові допустити так само близько бісексуалів, 16% – гомосексуалів, 15% – трансгендерів, 11% – людей, які надають сексуальні послуги за гроші, 6% – СІН. Також у цій групі знизилася частка респондентів, які не пускали би в Україну ЛЖВ (з 28% до 21%), гомосексуалів (з 36% до 28%), людей, які надають сексуальні послуги за гроші (з 41% до 29%), СІН (з 57% до 44%),

Населення Дніпропетровської області є менш толерантною групою, ніж населення загалом: як колег або ближче готові допустити ЛЖВ 7% опитаних, 8% – трансгендерів, 7% – гомосексуалів, 6% – бісексуалів, по 2% – людей, які надають сексуальні послуги за гроші, та СІН. При цьому, значуще зросла частка тих, хто погоджується бачити жителями України бісексуалів (з 16% до 34%), людей, які надають сексуальні послуги за гроші (з 42% до 58%), СІН (з 40% до 50%). Також зменшилася частка людей, які сказали, що вони узагалі не пускали би в Україну гомосексуалів (з 56% до 42%), трансгендерів (з 44% до 33%), людей, що надають сексуальні послуги (з 50% до 28%).

Серед мешканців Запорізької області 7% готові допустити ЛЖВ як колег або ближче; 9% готові допустити бісексуалів, 8% – трансгендерів, 8% – гомосексуалів, 6% – людей, які надають сексуальні послуги за гроші, 1% – СІН. При цьому, значуще зменшилася частка тих, хто не допустив би в Україну ЛЖВ (з 36% до 25%), бісексуалів (з 53% до 36%), людей, які надають сексуальні послуги за гроші (з 60% до 38%), СІН (з 75% до 61%).

Рисунок 5.2

Будь ласка, оцініть своє ставлення до представників різних груп за наступними рівнями допуску. Кожний рівень допуску в шкалі передбачає й усі наступні рівні допуску, наприклад, якщо група допускається як член родини, то вона допускається і як друзі, сусіди і т.д. Я згоден допустити представників цієї групи як...

% усіх респондентів: населення України, 2017 N=2260, 2016 N=1729, 2015 N=1502, 2014 N=1479

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

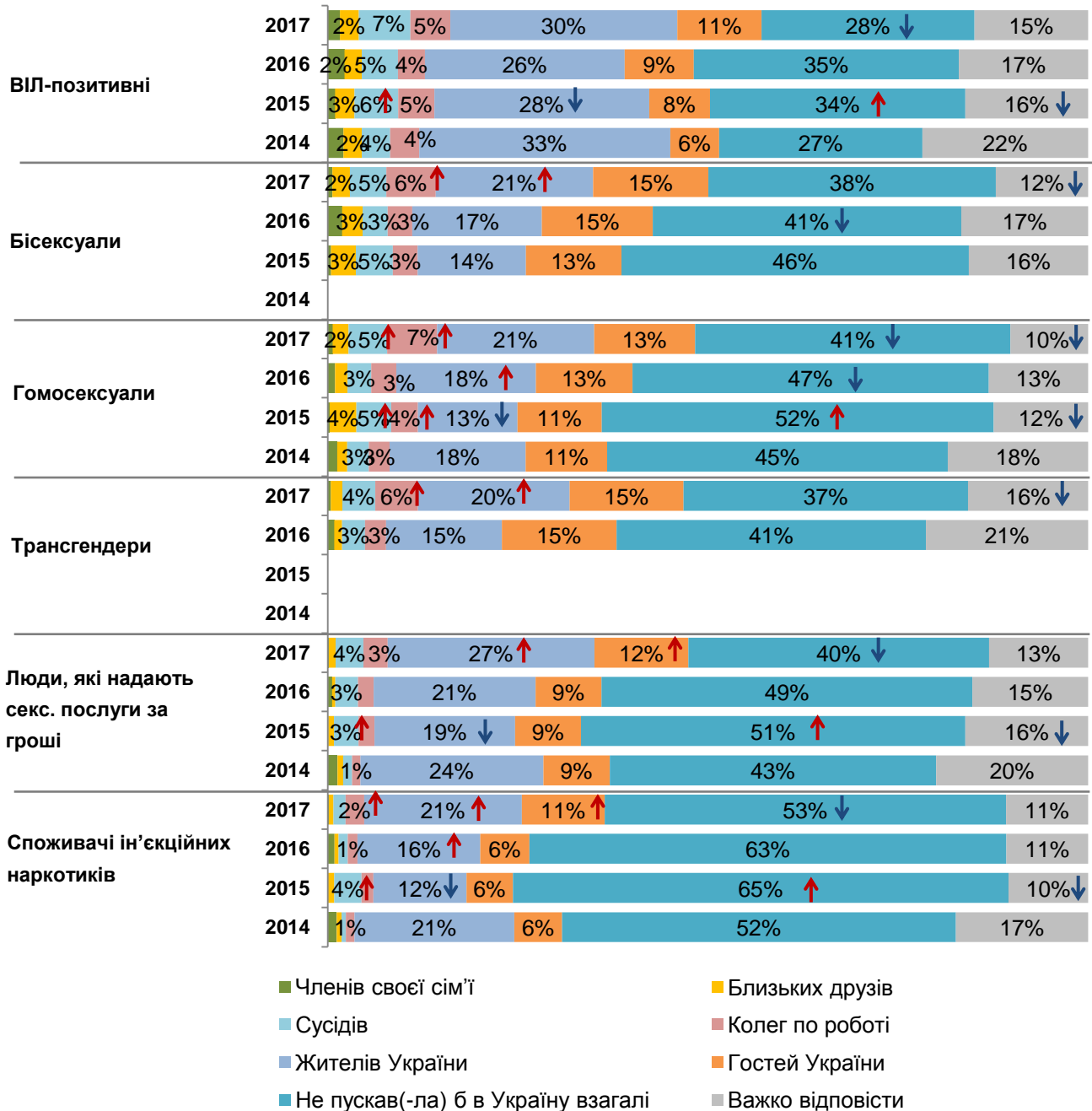

Рисунок 5.3

Оцініть своє ставлення до представників різних груп за наступними рівнями допуску

% усіх респондентів: Дніпропетровська область: 2017 N=342, 2016 N=325, 2015 N=340, 2014 N=321

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

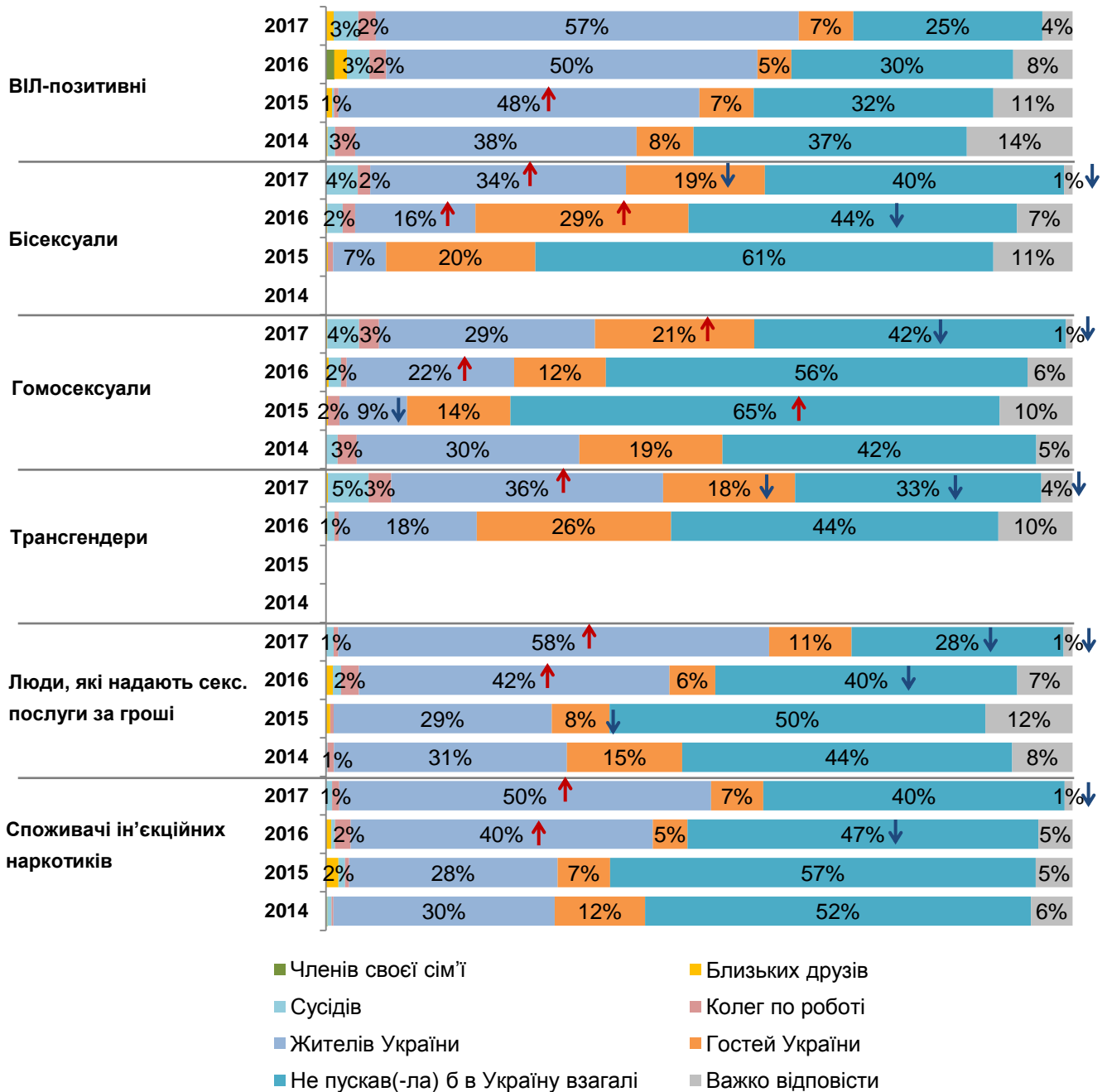

Рисунок 5.4

Оцініть своє ставлення до представників різних груп за наступними рівнями допуску

% усіх респондентів: Запорізька обл. N 2017 = 323, N 2016 = 293

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

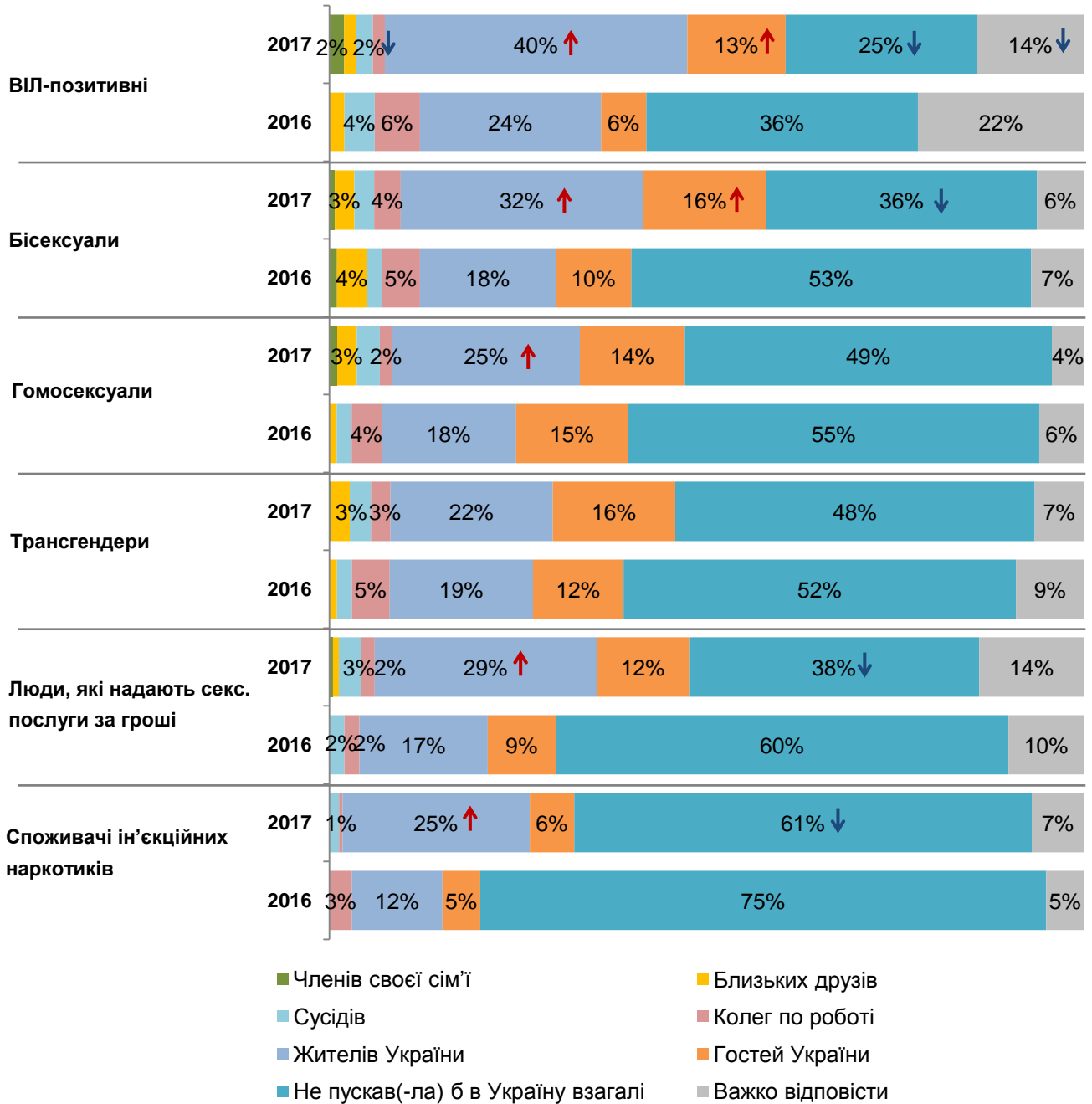
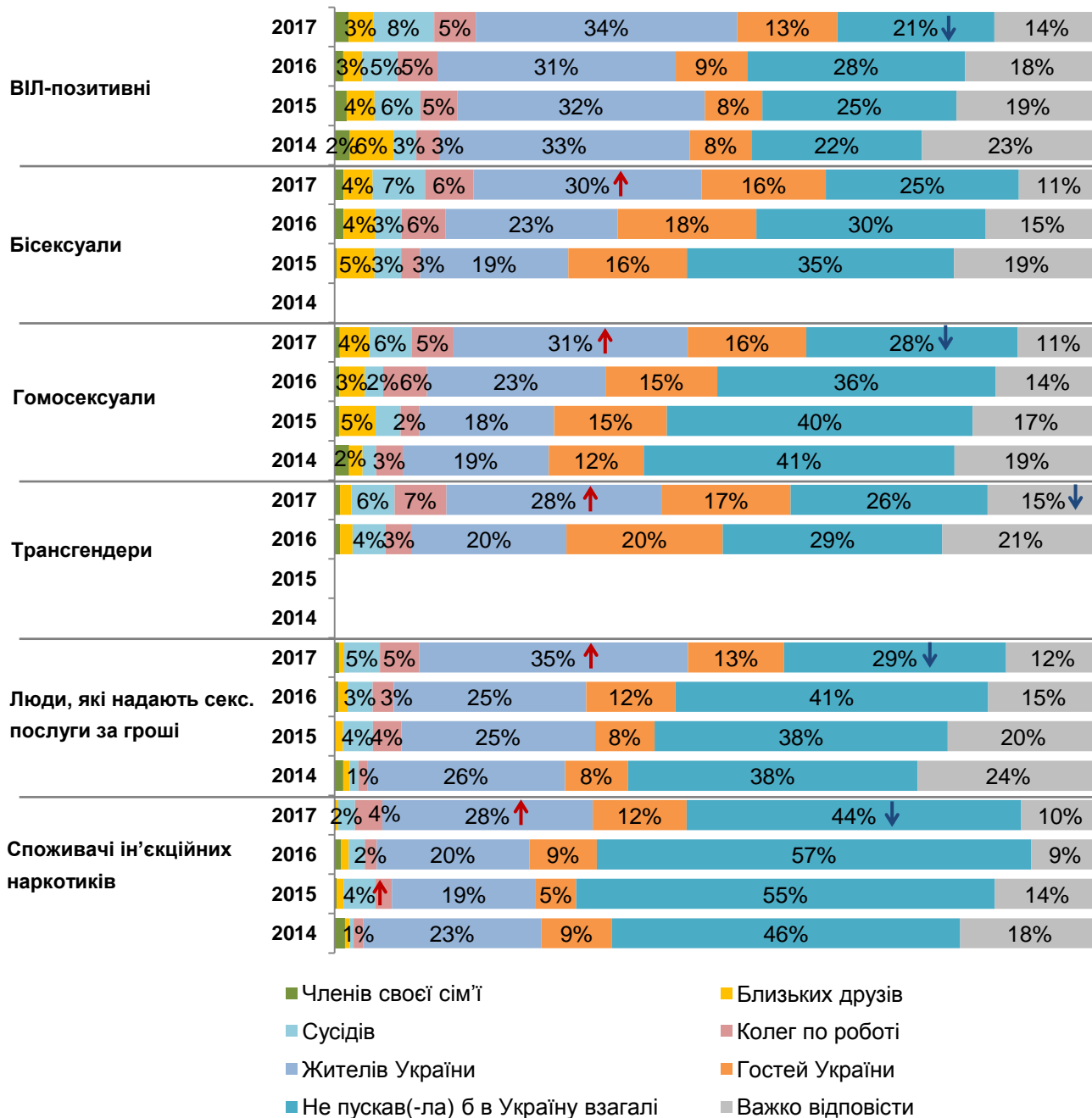

Рисунок 5.5

Оцініть своє ставлення до представників різних груп за наступними рівнями допуску

% усіх респондентів: Молодь (15-24), N 2016 = 446, N 2015 = 403, N 2014 = 411

Символами «**↑**» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

Більше третини (37%) населення сказали, що у них не зміниться ставлення до знайомого або колеги по роботі/навчанню, якщо з'ясується, що він/вона ВИЛ-позитивні. Ще 12% сказали, що нададуть такому знайомому посильну допомогу і підтримку. Більше третини (36%) змінять своє ставлення до такої людини на гірше, зокрема, 18% сказали, що їм буде неприємно спілкуватися з цією людиною, хоч вони цього намагатимуться не показувати; 11% обмежать спілкування; 7% повністю припинять контакти з такою людиною.

Серед Молоді значуще зменшилася частка тих, хто намагатиметься менше спілкуватися з цією людиною (з 13% у 2016 р. до 8% у 2017 р.).

Серед жителів Дніпропетровської області значуще зросла частка респондентів, які сказали, що повністю припинять контакти з людиною, якщо дізнаються, що вона має ВІЛ-інфекцію (з 4% у 2016 р. до 9% у 2017 р.).

Серед жителів Запорізької області значуще збільшилася частка тих, у кого не зміниться ставлення до такої людини (з 23% у 2016 р. до 52% у 2017 р.). Натомість, зменшилася частка респондентів, які сказали, що їм буде неприємно спілкуватися, але вони це приховуватимуть (з 21% до 15%).

Рисунок 5.6

Чи зміниться Ваше ставлення до свого знайомого або колеги по роботі/ навчанню, якщо Ви довідаєтеся, що він або вона має ВІЛ-інфекцію?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Надам йому посильну допомогу і підтримку	2017	12%	14%	16%	16%
	2016	13%	13%	18%	15%
	2015	16%	13%		19%
	2014	16%	9%		16%
Ставлення не зміниться	2017	37%	31%	52% ↑	42%
	2016	34% ↓	30% ↓	23%	39% ↓
	2015	43% ↑	41%		49% ↑
	2014	30%	32%		38%
Мені буде неприємно з ним спілкуватися, але намагатимусь цього не показувати	2017	18%	24%	15% ↓	17%
	2016	17% ↑	25% ↑	21%	16% ↑
	2015	13% ↓	16% ↓		9% ↓
	2014	18%	26%		18%
Намагатимусь менше з ним спілкуватися	2017	11%	14%	6%	8% ↓
	2016	14% ↑	17%	14%	13%
	2015	10%	12%		9%
	2014	12%	17%		11%
Повністю припиню контактувати з ним	2017	7%	9% ↑	3%	5%
	2016	6%	4%	4%	5%
	2015	6%	5%		3%
	2014	6%	6%		3%
Важко відповісти	2017	14%	8%	9% ↓	11%
	2016	17% ↑	10%	20%	12%
	2015	12% ↓	13%		11%
	2014	17%	11%		13%
N	2017	2260	342	323	890
	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

Більша частина тих, хто почне ставитися до ВІЛ-позитивного знайомого гірше, сказали, що причиною цього є страх інфікування (55% серед населення загалом, 38% у Дніпропетровській області, 56% у Запорізькій області, 61% серед Молоді).

У порівнянні з минулим роком, у всіх групах збільшилася частка тих, хто змінить ставлення до ВІЛ-позитивного знайомого, оскільки вважає, що ВІЛ – це результат аморальної поведінки людини (серед населення загалом з 17% до 24%, серед населення Дніпропетровської області з 38% до 55%, Запорізької – з 11% до 24%, серед Молоді – з 13% до 20%).

Рисунок 5.7

Чому Ваше ставлення може змінитися на гірше?

% респондентів, що сказали, що будуть намагатися менше спілкуватися або зовсім припинять спілкування з ЛЖВ

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Боюся інфікуватись	2017	55%	38%	56%	61%
	2016	55%	42%	63%	57%
	2015	57%	51%		58%
	2014	60%	63%		63%
Вважатиму, що він сам винен у цій хворобі через аморальну поведінку	2017	24%↑	55%↑	24%↑	20%
	2016	17%↓	38%	11%	13%
	2015	25%↑	27%		21%
	2014	18%	33%		14%
Інше	2017	1%	0%	0%	1%
	2016	1%	0%	0%	1%
	2015	1%	2%		1%
	2014	2%	0%		1%
Важко відповісти	2017	24%↓	10%↓	24%	24%
	2016	29%↑	21%	28%	29%
	2015	22%	21%		26%
	2014	26%	18%		24%
N	2017	1021	162	109	359
	2016	911	177	169	210
	2015	616	147		126
	2014	777	186		191

8% опитаних українців сказали, що серед їхніх знайомих є ВІЛ-позитивні. Це значно більше, ніж у 2016 році, коли так відповіли 5% респондентів. Таке саме зростання спостерігається серед жителів Дніпропетровської (з 5% до 11%) та Запорізької (з 1% до 7%) областей.

Рисунок 5.8

Чи є серед ваших знайомих ВІЛ-позитивні?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

			Населення України	Дніпропет- ровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Так	2017		8% ↑			
	2016		5%			
	2015		4%			
	2014		5%			
Ні	2017		92% ↓			
	2016		95%			
	2015		96%			
	2014		95%			
N	2017		2260	342	323	890
	2016		1729	325	293	446
	2015		1502	340		403
	2014		1479	321		411

Переважна більшість українців (63%), що мають ВІЛ-позитивних знайомих, сказали, що ставляться до них як до звичайних людей. Близько чверті (25%) визнали, що прагнуть уникати спілкування, але намагаються це приховати.

Ті, хто має знайомих ВІЛ-позитивних і ставиться до них гірше, ніж до звичайних людей, пояснюють свою поведінку страхом інфікуватися самим чи інфікування своїх дітей, або ж винуватять ЛЖВ у аморальній поведінці, проте кількості таких випадків замало для надійного аналізу.

Рисунок 5.9

Скажіть, будь ласка, як Ви до них ставитеся?

% усіх респондентів, у яких серед знайомих є ВІЛ-позитивні

Символами « » позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

Серед населення України 35% вважають, що ВІЛ-позитивні діти можуть ходити до однієї школи разом з ВІЛ-негативними дітьми. Цю думку підтримують 41% серед Молоді, 27% серед населення Дніпропетровської області та 53% серед населення Запорізької області (у двох останніх цільових групах цей показник значуще збільшився).

Не погоджуються з цим 20% серед населення загалом, 15% серед Молоді, 24% жителів Дніпропетровської області та 14% жителів Запорізької області.

Решта вважають, що це можливо залежно від ситуації або ж не мають твердої думки щодо цього питання.

Рисунок 5.10

Як Ви думаєте, чи можуть діти, які живуть з ВІЛ, ходити до школи разом з ВІЛ-негативними дітьми?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Так	2017	35%	27% ↑	53% ↑	41%
	2016	34%	18%	35%	40%
	2015	37% ↑	23%		38%
	2014	33%	23%		39%
Залежно від ситуації	2017	28% ↑	34%	27%	29%
	2016	23%	35% ↑	30%	24%
	2015	26%	24%		32% ↑
	2014	23%	26%		22%
Ні	2017	20%	24% ↓	14% ↓	15%
	2016	22%	39%	22%	18%
	2015	23% ↓	37%		18%
	2014	28%	37%		23%
Не знаю/не впевнений	2017	17% ↓	15% ↑	5% ↓	15%
	2016	21% ↑	9% ↓	13%	18%
	2015	14%	16%		13%
	2014	16%	14%		16%
N	2017	2260	342	323	890
	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

У 2017 році значуще зменшилася частка респондентів, які не згодні, аби ВІЛ-позитивні діти відвідували школу разом з іншими дітьми, тому що бояться, що інші діти можуть інфікуватися, – таких 58% серед населення України (у 2016 р. було 67%), 56% серед Молоді (проти 64% у 2016 р.), 40% серед жителів Дніпропетровської області (проти 64%) та 55% у Запорізькій області (проти 75%).

Кількість тих, хто вважає, що ВІЛ-позитивна дитина не може бути з нормальної сім'ї, збільшилася серед населення загалом (з 18% у 2016 р. до 26% у 2017 р.), серед жителів Дніпропетровської області (з 33% до 58%) та Запорізької області (з 20% до 40% відповідно). Серед Молоді такої думки дотримуються 26% опитаних.

Рисунок 5.11

Чому Ви могли би не погодитися на це?

% респондентів, хто не згоден, що ВІЛ-позитивні діти можуть відвідувати одну школу разом з ВІЛ-негативними дітьми

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Дитина може інфікуватися	2017	58% ↓	40% ↓	55% ↓	56%
	2016	67% ↑	64% ↑	75%	64% ↑
	2015	57% ↓	47% ↓		49% ↓
	2014	68%	67%		64%
ВІЛ-інфікована дитина навряд чи може бути з нормальної сім'ї, отже може погано впливати на інших дітей	2017	26% ↑	58% ↑	40% ↑	26%
	2016	18% ↓	33%	20%	20% ↓
	2015	29% ↑	39% ↑		33% ↑
	2014	16%	27%		12%
Інше	2017	1%	0%	0%	1%
	2016	1%	1%	0%	2%
	2015	0%	0%		0%
	2014	1%	1%		1%
Важко відповісти	2017	21%	5%	11%	23%
	2016	19%	5% ↓	10%	19%
	2015	18%	18%		22%
	2014	21%	16%		25%
N	2017	1374	240	153	507
	2016	1144	264	184	273
	2015	975	264		250
	2014	992	239		255

Серед населення України більша частина (43%) порадять людині, чия дівчина чи хлопець інфікувалися ВІЛ, продовжити стосунки, але вживати заходи для захисту від інфікування. Серед Молоді таких – 48%. Ця частка збільшилася серед жителів Дніпропетровської (з 45% у 2016 р. до 55% у 2017 р.) та Запорізької (з 24% до 48% відповідно) областей.

Ще 27% українців порадять припинити стосунки у такому випадку. Ця частка зменшилася серед жителів Запорізької області (з 39% до 22%).

Рисунок 5.12

Яку пораду Ви би дали тому, чия дівчина чи хлопець інфікувались ВІЛ?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Продовжувати стосунки, але вживати заходи, щоб запобігти інфікуванню	2017	43%	55% ↑	48% ↑	48%
	2016	39% ↓	45%	24%	46%
	2015	46% ↑	43%		53%
	2014	36%	38%		44%
Припинити спілкування з цією людиною	2017	27%	27%	22% ↓	21%
	2016	25% ↑	25%	39%	20%
	2015	20% ↓	20% ↓		14%
	2014	28%	31%		21%
Не знаю	2017	12%	9% ↓	18% ↑	12%
	2016	13%	21% ↑	7%	16%
	2015	15%	13%		14%
	2014	17%	13%		17%
Важко сказати	2017	19% ↓	9%	12% ↓	18%
	2016	23% ↑	9% ↓	30%	18%
	2015	19%	24%		19%
	2014	20%	18%		19%
N	2017	2260	342	323	890
	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

Більша частина опитаних в усіх цільових групах не купували б овочі у торговця, якби знали, що він є носієм ВІЛ, або купували б залежно від ситуації. В усіх групах зменшилася частка тих, хто однозначно не купував би овочі у продавця з ВІЛ. Натомість у Запорізькій області значуще зросла (з 19% до 35%) частка респондентів, які сказали, що купуватимуть овочі у продавця, якщо знатимуть, що ця людина є носієм ВІЛ.

Рисунок 5.13

Чи купували б Ви свіжі овочі у продавця або торговця, якби знали, що ця людина є носієм ВІЛ?

% усіх респондентів

Символами «↓↑» позначені статистично значущі відмінності з вірогідністю 95%

		Населення України	Дніпропетровська обл.	Запорізька обл.	Молодь (15-24)
Так	2017	17%	12%	35% ↑	20%
	2016	15%	8%	19%	15%
	2015	15%	11%		13%
	2014	15%	12%		20%
Залежно від ситуації	2017	28% ↑	31%	39%	30%
	2016	21%	27%	36%	25%
	2015	24%	25%		31% ↑
	2014	21%	21%		20%
Ні	2017	40% ↓	45%	18% ↓	35%
	2016	45%	54% ↑	26%	40%
	2015	41% ↓	39% ↓		36%
	2014	47%	51%		43%
Не знаю/не впевнений	2017	16% ↓	11%	9% ↓	14%
	2016	20%	12%	18%	19%
	2015	20%	25% ↑		20%
	2014	17%	16%		17%
N	2017	2260	342	323	890
	2016	1729	325	293	446
	2015	1502	340		403
	2014	1479	321		411

6 Індикатори прогресу глобального моніторингу епідемії СНІД⁵

Індикатори розроблені для моніторингу виконання Політичної декларації ООН з ВІЛ/СНІДу. Крім того, за запитом ЦГЗ, у дослідження додали відповідні запитання для оцінки цих індикаторів.

6.1 Індикатор 1. Процент молодих людей у віці 15–24 роки, які правильно вказують способи профілактики передачі ВІЛ статевим шляхом і водночас відкидають основні хибні уявлення про передачу ВІЛ

У таблиці 6.1.1 наведено 5 запитань щодо профілактики ВІЛ, що їх вибрано для розрахунку індикатора.

Таблиця 6.1.1

Процент молодих чоловіків і жінок у віці 15-24 роки, які дали правильні відповіді на запитання, 2017: N=890; 2016: N=446; 2015: N=403; 2014: N=411

	2017	2016	2015	2014
1. Чи можна зменшити ризик передачі ВІЛ, якщо мати статеві контакти тільки з одним вірним неінфікованим партнером, у якого нема інших партнерів? [ТАК]	88%	91%	88%	88%
2. Чи можна зменшити ризик передачі ВІЛ, якщо постійно використовувати презервативи? [ТАК]	85%	88%	79%	85%
3. Чи може здорова на вигляд людина мати ВІЛ? [ТАК]	72%	77%	71%	72%
4. Чи можна інфікуватися ВІЛ через укуси комара? [НІ]	55%	56%	49%	50%
5. Чи можна інфікуватися ВІЛ, якщо вживати їжу разом з ВІЛ-позитивним? [НІ]	65%	61%	53%	55%

Індикатор розраховувався шляхом ділення числа респондентів у віці 15-24 роки, які дали правильні відповіді на всі п'ять запитань щодо профілактики ВІЛ (див. *Таблицю 6.1.1*), на загальну кількість респондентів у віці 15-24 роки.

Таблиця 6.1.2

Індикатор 1

Респонденти у віці 15-24 роки, 2017: N=890; 2016: N=446; 2015: N=403; 2014: N=411

	2017	2016	2015	2014
Чисельник	27%	25%	20%	23%
Знаменник				
Число респондентів у віці 15-24 роки, які дали правильні відповіді на всі п'ять запитань				
Загальна кількість респондентів у віці 15-24 роки				

⁵ http://www.unaids.org/sites/default/files/media_asset/2017-Global-AIDS-Monitoring_en.pdf

Таблиця 6.1.3

Індикатор 1, за гендерною та віковою ознаками

Респонденти-чоловіки у віці 15-19 роки N=199; у віці 20-24 роки N=256

Респонденти-жінки у віці 15-19 роки N=184; у віці 20-24 роки N=251

				2017
ЧОЛОВІКИ	15-19	Чисельник	Число респондентів-чоловіків у віці 15-19 роки, які дали правильні відповіді на всі п'ять запитань	28%
		Знаменник	Загальна кількість респондентів-чоловіків у віці 15-19 роки	
	20-24	Чисельник	Число респондентів-чоловіків у віці 20-24 роки, які дали правильні відповіді на всі п'ять запитань	27%
		Знаменник	Загальна кількість респондентів-чоловіків у віці 20-24 роки	
ЖІНКИ	15-19	Чисельник	Число респондентів-жінок у віці 15-19 роки, які дали правильні відповіді на всі п'ять запитань	27%
		Знаменник	Загальна кількість респондентів-жінок у віці 15-19 роки	
	20-24	Чисельник	Число респондентів-жінок у віці 20-24 роки, які дали правильні відповіді на всі п'ять запитань	25%
		Знаменник	Загальна кількість респондентів-жінок у віці 20-24 роки	

6.2 Індикатор 2. Процент жінок і чоловіків у віці 15-49 років, які мали статеві контакти з випадковими партнерами протягом останніх 12 місяців та використовували презерватив під час останнього статевого акту з таким партнером⁶

Показник розраховувався шляхом ділення числа респондентів у віці 15-49 років, які протягом останніх 12 місяців мали статеві контакти з випадковими сексуальними партнерами і використовували презерватив під час останнього статевого акту з таким партнером, на загальну кількість респондентів у віці 15-49 років, що мали статеві контакти з випадковими сексуальними партнерами протягом останніх 12 місяців⁷.

Таблиця 6.2.1

Індикатор 2

Респонденти у віці 15-49 років, які мали статеві контакти з випадковими партнерами протягом останніх 12 місяців, 2017: N=189

		2017
Чисельник	Число респондентів у віці 15-49 років, які мали статеві контакти з випадковими партнерами протягом останніх 12 місяців і використовували презерватив під час останнього статевого контакту з таким партнером	80%
Знаменник	Загальне число респондентів у віці 15-49 років, які мали статеві контакти з випадковими партнерами протягом останніх 12 місяців	

⁶ Цей показник не обчислювався у 2014-2016 роках (запитання про статеві контакти з випадковими сексуальними партнерами не ставилося)

⁷ При розрахунку індикатору не враховані респонденти, які мали статеві контакти з комерційними сексуальними партнерами (запитання щодо таких партнерів не ставилося)

Таблиця 6.2.2

Індикатор 2, за гендерною та віковою ознаками

Респонденти-чоловіки у віці 15-19 років N=26, у віці 20-24 років N=60, у віці 25-49 років N=88, які мали статеві контакти з випадковими партнерами протягом останніх 12 місяців

Респонденти-жінки у віці 15-19 років N=8, у віці 20-24 років N=18, у віці 25-49 років N=31, які мали статеві контакти з випадковими партнерами протягом останніх 12 місяців

				2017
ЧОЛОВІКИ	15-19	Чисельник	Число респондентів-чоловіків у віці 15-19 років, які мали статеві контакти з випадковими партнерами протягом останніх 12 місяців і використовували презерватив під час останнього статевого контакту з таким партнером	82%*
		Знаменник	Загальне число респондентів-чоловіків у віці 15-19 років, які мали статеві контакти з випадковими партнерами протягом останніх 12 місяців	
	20-24	Чисельник	Число респондентів-чоловіків у віці 20-24 років, які мали статеві контакти з випадковими партнерами протягом останніх 12 місяців і використовували презерватив під час останнього статевого контакту з таким партнером	91%
		Знаменник	Загальне число респондентів-чоловіків у віці 20-24 років, які мали статеві контакти з випадковими партнерами протягом останніх 12 місяців	
	25-49	Чисельник	Число респондентів-чоловіків у віці 25-49 років, які мали статеві контакти з випадковими партнерами протягом останніх 12 місяців і використовували презерватив під час останнього статевого контакту з таким партнером	81%
		Знаменник	Загальне число респондентів-чоловіків у віці 25-49 років, які мали статеві контакти з випадковими партнерами протягом останніх 12 місяців	
ЖІНКИ	15-19	Чисельник	Число респондентів-жінок у віці 15-19 років, які мали статеві контакти з випадковими партнерами протягом останніх 12 місяців і використовували презерватив під час останнього статевого контакту з таким партнером	70%*
		Знаменник	Загальне число респондентів-жінок у віці 15-19 років, які мали статеві контакти з випадковими партнерами протягом останніх 12 місяців	
	20-24	Чисельник	Число респондентів-жінок у віці 20-24 років, які мали статеві контакти з випадковими партнерами протягом останніх 12 місяців і використовували презерватив під час останнього статевого контакту з таким партнером	75%*
		Знаменник	Загальне число респондентів-жінок у віці 20-24 років, які мали статеві контакти з випадковими партнерами протягом останніх 12 місяців	
	25-49	Чисельник	Число респондентів-жінок у віці 25-49 років, які мали статеві контакти з випадковими партнерами протягом останніх 12 місяців і використовували презерватив під час останнього статевого контакту з таким партнером	73%*
		Знаменник	Загальне число респондентів-жінок у віці 25-49 років, які мали статеві контакти з випадковими партнерами протягом останніх 12 місяців	

*Кількість випадків недостатня для надійного аналізу

6.3 Індикатор 3. Частка чоловіків і жінок у віці 15-49 років, які повідомляють про дискримінаційне ставлення до людей, що живуть з ВІЛ⁸

Індикатор розраховувався шляхом ділення числа респондентів у віці 15-49 років, які повідомляють про дискримінаційне ставлення до людей, що живуть з ВІЛ, на загальну кількість респондентів у віці 15-49 років⁹.

Таблиця 6.3.1

Індикатор 3

Респонденти у віці 15-49 років, 2017: N=1278

		2017
Чисельник	Число респондентів у віці 15-49 років, які відповіли «Ні» щонайменше на одне із запитань: <ul style="list-style-type: none">• Чи купували би ви свіжі овочі у торговця або продавця, якби знали, що він є носієм ВІЛ?• Чи можуть діти, що живуть з ВІЛ, ходити до школи разом з ВІЛ-негативними дітьми?	39%
Знаменник	Загальна кількість респондентів у віці 15-49 років	

⁸ Методологія підрахунку цього індикатора була змінена в 2017.

⁹ Відмінність від Індикаторів, розроблених для моніторингу виконання Політичної декларації ООН з ВІЛ/СНІДу (http://www.unaids.org/sites/default/files/media_asset/2017-Global-AIDS-Monitoring_en.pdf): для розрахунку цього індикатора взято всіх респондентів, а не тих, хто щось чув про ВІЛ (у даному дослідженні таке запитання не ставилося).

Таблиця 6.3.2

Індикатор 3, за гендерною та віковою ознаками

Респонденти-чоловіки у віці 15-19 років N=199; у віці 20-24 років N=256; у віці 25-49 років N=489

Респонденти-жінки у віці 15-19 років N=184; у віці 20-24 років N=251; у віці 25-49 років N=497

				2017
ЧОЛОВІКИ	15-19	Чисельник	Число респондентів-чоловіків у віці 15-19 років, які відповіли «Ні» щонайменше на одне із запитань: <ul style="list-style-type: none"> • Чи купували би ви свіжі овочі у торговця або продавця, якби знали, що він є носієм ВІЛ? • Чи можуть діти, що живуть з ВІЛ, ходити до школи разом з ВІЛ-негативними дітьми? 	43%
		Знаменник	Загальна кількість респондентів-чоловіків у віці 15-19 років	
	20-24	Чисельник	Число респондентів-чоловіків у віці 20-24 років, які відповіли «Ні» щонайменше на одне із запитань: <ul style="list-style-type: none"> • Чи купували би ви свіжі овочі у торговця або продавця, якби знали, що він є носієм ВІЛ? • Чи можуть діти, що живуть з ВІЛ, ходити до школи разом з ВІЛ-негативними дітьми? 	42%
		Знаменник	Загальна кількість респондентів-чоловіків у віці 20-24 років	
	25-49	Чисельник	Число респондентів-чоловіків у віці 25-49 років, які відповіли «Ні» щонайменше на одне із запитань: <ul style="list-style-type: none"> • Чи купували би ви свіжі овочі у торговця або продавця, якби знали, що він є носієм ВІЛ? • Чи можуть діти, що живуть з ВІЛ, ходити до школи разом з ВІЛ-негативними дітьми? 	38%
		Знаменник	Загальна кількість респондентів-чоловіків у віці 25-49 років	
ЖІНКИ	15-19	Чисельник	Число респондентів-жінок у віці 15-19 років, які відповіли «Ні» щонайменше на одне із запитань: <ul style="list-style-type: none"> • Чи купували би ви свіжі овочі у торговця або продавця, якби знали, що він є носієм ВІЛ? • Чи можуть діти, що живуть з ВІЛ, ходити до школи разом з ВІЛ-негативними дітьми? 	41%
		Знаменник	Загальна кількість респондентів-жінок у віці 15-19 років	
	20-24	Чисельник	Число респондентів-жінок у віці 20-24 років, які відповіли «Ні» щонайменше на одне із запитань: <ul style="list-style-type: none"> • Чи купували би ви свіжі овочі у торговця або продавця, якби знали, що він є носієм ВІЛ? • Чи можуть діти, що живуть з ВІЛ, ходити до школи разом з ВІЛ-негативними дітьми? 	33%
		Знаменник	Загальна кількість респондентів-жінок у віці 20-24 років	
	25-49	Чисельник	Число респондентів-жінок у віці 25-49 років, які відповіли «Ні» щонайменше на одне із запитань: <ul style="list-style-type: none"> • Чи купували би ви свіжі овочі у торговця або продавця, якби знали, що він є носієм ВІЛ? • Чи можуть діти, що живуть з ВІЛ, ходити до школи разом з ВІЛ-негативними дітьми? 	39%
		Знаменник	Загальна кількість респондентів-жінок у віці 25-49 р	

Таблиця 6.3.4

Процент респондентів у віці 15-49 років, які відповіли «Ні» на запитання «Чи купували би ви свіжі овочі у торговця або продавця, якби знали, що він є носієм ВІЛ?»

Респонденти у віці 15-49 років, 2017: N=577

		2017
Чисельник	Число респондентів у віці 15-49 років, які відповіли «Ні» на запитання «Чи купували би ви свіжі овочі у торговця або продавця, якби знали, що він є носієм ВІЛ?»	34%
Знаменник	Загальна кількість чоловіків і жінок у віці 15-49 років	

Таблиця 6.3.5

Процент респондентів у віці 15-49 років, які відповіли «Ні» на запитання «Чи купували би ви свіжі овочі у торговця або продавця, якби знали, що він є носієм ВІЛ?», за гендерною та віковою ознаками

Респонденти-чоловіки у віці 15-19 років N=89; у віці 20-24 років N=110; у віці 25-49 років N=219

Респонденти-жінки у віці 15-19 років N=72; у віці 20-24 років N=123; у віці 25-49 років N=224

				2017
ЧОЛОВІКИ	15-19	Чисельник	Число респондентів-чоловіків у віці 15-19 років, які відповіли «Ні» на запитання «Чи купували би ви свіжі овочі у торговця або продавця, якби знали, що він є носієм ВІЛ?»	37%
		Знаменник	Загальна кількість чоловіків у віці 15-19 років	
	20-24	Чисельник	Число респондентів-чоловіків у віці 20-24 років, які відповіли «Ні» на запитання «Чи купували би ви свіжі овочі у торговця або продавця, якби знали, що він є носієм ВІЛ?»	36%
		Знаменник	Загальна кількість чоловіків у віці 20-24 років	
	25-49	Чисельник	Число респондентів-чоловіків у віці 25-49 років, які відповіли «Ні» на запитання «Чи купували би ви свіжі овочі у торговця або продавця, якби знали, що він є носієм ВІЛ?»	35%
		Знаменник	Загальна кількість чоловіків у віці 25-49 років	
ЖІНКИ	15-19	Чисельник	Число респондентів-жінок у віці 15-19 років, які відповіли «Ні» на запитання «Чи купували би ви свіжі овочі у торговця або продавця, якби знали, що він є носієм ВІЛ?»	40%
		Знаменник	Загальна кількість жінок у віці 15-19 років	
	20-24	Чисельник	Число респондентів-жінок у віці 20-24 років, які відповіли «Ні» на запитання «Чи купували би ви свіжі овочі у торговця або продавця, якби знали, що він є носієм ВІЛ?»	30%
		Знаменник	Загальна кількість жінок у віці 20-24 років	
	25-49	Чисельник	Число респондентів-жінок у віці 25-49 років, які відповіли «Ні» на запитання «Чи купували би ви свіжі овочі у торговця або продавця, якби знали, що він є носієм ВІЛ?»	33%
		Знаменник	Загальна кількість жінок у віці 25-49 років	

Таблиця 6.3.7

Процент респондентів у віці 15-49 років, які відповіли «Ні» на запитання «Чи можуть діти, що живуть з ВІЛ, ходити до школи разом з ВІЛ-негативними дітьми?»

Респонденти у віці 15-49 років, 2017: N=545

		2017
Чисельник	Число чоловіків і жінок у віці 15-49 років, які відповіли «Ні» на запитання «Чи можуть діти, що живуть з ВІЛ, ходити до школи разом з ВІЛ-негативними дітьми?»	17%
Знаменник	Загальна кількість чоловіків і жінок у віці 15-49 років	

Таблиця 6.3.8

Процент респондентів у віці 15-49 років, які відповіли «Ні» на запитання «Чи можуть діти, що живуть з ВІЛ, ходити до школи разом з ВІЛ-негативними дітьми?», за гендерною та віковою ознаками

Респонденти-чоловіки у віці 15-19 років N=80; у віці 20-24 років N=118; у віці 25-49 років N=210

Респонденти-жінки у віці 15-19 років N=65; у віці 20-24 років N=125; у віці 25-49 років N=209

				2017
ЧОЛОВІКИ	15-19	Чисельник	Число чоловіків у віці 15-19 років, які відповіли «Ні» на запитання «Чи можуть діти, що живуть з ВІЛ, ходити до школи разом з ВІЛ-негативними дітьми?»	16%
		Знаменник	Загальна кількість чоловіків у віці 15-19 років	
	20-24	Чисельник	Число чоловіків у віці 20-24 років, які відповіли «Ні» на запитання «Чи можуть діти, що живуть з ВІЛ, ходити до школи разом з ВІЛ-негативними дітьми?»	19%
		Знаменник	Загальна кількість чоловіків у віці 20-24 років	
	25-49	Чисельник	Число чоловіків у віці 25-49 років, які відповіли «Ні» на запитання «Чи можуть діти, що живуть з ВІЛ, ходити до школи разом з ВІЛ-негативними дітьми?»	17%
		Знаменник	Загальна кількість чоловіків у віці 25-49 років	
ЖІНКИ	15-19	Чисельник	Число жінок у віці 15-19 років, які відповіли «Ні» на запитання «Чи можуть діти, що живуть з ВІЛ, ходити до школи разом з ВІЛ-негативними дітьми?»	14%
		Знаменник	Загальна кількість жінок у віці 15-19 років	
	20-24	Чисельник	Число жінок у віці 20-24 років, які відповіли «Ні» на запитання «Чи можуть діти, що живуть з ВІЛ, ходити до школи разом з ВІЛ-негативними дітьми?»	12%
		Знаменник	Загальна кількість жінок у віці 20-24 років	
	25-49	Чисельник	Число жінок у віці 25-49 років, які відповіли «Ні» на запитання «Чи можуть діти, що живуть з ВІЛ, ходити до школи разом з ВІЛ-негативними дітьми?»	17%
		Знаменник	Загальна кількість жінок у віці 25-49 років	

7 Висновки і рекомендації

7.1 Обізнаність про кампанію «Не Дай СНІДу Шанс!» і Загальнонаціональну гарячу лінію з питань ВІЛ/СНІД і туберкульозу

33% українців чули про інформаційну кампанію «Не Дай СНІДу Шанс!»¹⁰.

Найбільш поширеними джерелами інформації про кампанію «Не Дай СНІДу Шанс!» в Україні є телебачення (19%) та зовнішня реклама/білборди (15%).

Серед населення України респонденти, які отримувати інформацію про кампанію «Не Дай СНІДу Шанс!» протягом останніх 12 місяців, частіше за тих, хто такої інформації не отримував, говорили, що протягом останніх 12 місяців вони: **стали більш обережними в інтимних стосунках** (17% проти 8%); **почали більше цікавитися питаннями захисту від ІПСШ** (15% проти 9%); зробили тест на ВІЛ (5% проти 2%); попросили свого партнера пройти тест на ВІЛ (3% проти 1%).

35% українців чули про **Загальнонаціональну гарячу лінію з питань ВІЛ/СНІД і туберкульозу**. Серед тих, хто чув про кампанію, 63% знали й про Загальнонаціональну гарячу лінію з питань ВІЛ/СНІД і туберкульозу (цей показник значуще збільшився з 55% у 2016 році), натомість серед тих, хто не чув про кампанію, лише 21% знали про гарячу лінію.

Переважна більшість українців (75%), які знають про гарячу лінію, знають і те, що **дзвінок на лінію безкоштовний**. 22% українців не володіють інформацією про вартість дзвінка, а 4% вважають, що дзвінки платні.

Українці, що чули про гарячу лінію, назвали такі **обставини, коли слід на неї звертатись**: якщо людина гадає, що інфікувалася ВІЛ (53%); якщо людині потрібна загальна інформація про ВІЛ (частка тих, хто так гадає, збільшилася з 34% у 2016 році до 39% у 2017 році); якщо людина хоче дізнатися, де зробити тест на ВІЛ (38%); або як захиститися від інфікування ВІЛ (35%).

Серед тих, хто чув про Загальнонаціональну гарячу лінію з питань ВІЛ/СНІД і туберкульозу, 40% знають про можливість онлайн-консультування з питань ВІЛ/СНІД (ця частка значно збільшилася з 29% у 2016 році).

Молодь¹¹

- 49% чули про інформаційну кампанію «Не Дай СНІДу Шанс!» (це значно вище, ніж 43% у 2016 році), а 43% – знають про Загальнонаціональну гарячу лінію з питань ВІЛ/СНІД і туберкульозу.
- У 2017 році значно збільшилася частка Молоді, яка знає про відсутність оплати за дзвінки на Загальнонаціональну гарячу лінію з питань ВІЛ/СНІД і туберкульозу (з 72% до 83%) та про можливість онлайн-консультування з питань ВІЛ/СНІД (з 33% до 51% серед тих, хто чув про Загальнонаціональну гарячу лінію з питань ВІЛ/СНІД і туберкульозу).

¹⁰ Тут і далі згадуються тільки значущі відмінності (ймовірність 0,95) між результатами 2016 та 2017 рр.

¹¹ Тут і далі для характеристики підвбірок згадуються тільки значущі відмінності (ймовірність 0,95) між населенням України загалом, з одного боку, та Молоддю/населенням Дніпропетровської області/населенням Запорізької області, – з іншого, а також значущі відмінності (ймовірність 0,95) між результатами 2016 та 2017 рр.

Населення Дніпропетровської області

- 63% чули про інформаційну кампанію «Не Дай СНІДу Шанс!» (цей показник значуще зменшився у порівнянні з 2016 роком, коли він становив 76%).
- 33% чули про Загальнонаціональну гарячу лінію з питань ВІЛ/СНІД і туберкульозу; з них 36% знають про можливість онлайн-консультування з питань ВІЛ/СНІД.

Населення Запорізької області

- Тільки 28% чули про інформаційну кампанію «Не Дай СНІДу Шанс!».
- Близько третини (37%) знають про Загальнонаціональну гарячу лінію з питань ВІЛ/СНІД і туберкульозу. Серед цих респондентів значно зменшилася частка тих, хто знає про безкоштовні дзвінки на цю лінію (з 93% у 2016 р. до 76% у 2017 р.). Водночас серед них значно зросла частка тих, хто знає про можливість онлайн-консультування з питань ВІЛ/СНІД (з 29% у 2016 р. до 63% у 2017 р.).

7.2 Знання про ВІЛ

55% українців вважають, що вони дуже добре або достатньо добре **поінформовані про ВІЛ/СНІД**; 28% кажуть, що поінформовані погано, 6% – взагалі не поінформовані.

75% українців чули або бачили інформацію про ВІЛ/СНІД протягом минулого року. Найбільш поширеними **джерелами інформації про ВІЛ/СНІД** в Україні є: телебачення (55%), зовнішня реклама/білборди (24%), брошури/листівки (15%), газети/журнали (15%). Порівняно з 2016 роком збільшилася частка респондентів, які отримували інформацію з брошур/листівок (з 12% до 15%), від лікарів (з 10% до 12%), із соціальних медіа (з 6% до 10%), у школах (з 6% до 9%).

Більшість українців знають такі **факти про ВІЛ**:

- Можна інфікуватися ВІЛ і не знати про це (83% респондентів вважають твердження правильним);
- Використання презервативів значуще зменшує ризик інфікування ВІЛ (78%);
- Зараз немає ліків, які б цілковито вилікували від ВІЛ-інфекції і СНІДу (75%);
- Здорова на вигляд людина може мати ВІЛ (71%);
- Якщо людина не вживає наркотики, це не означає, що вона може не турбуватися про ВІЛ/СНІД (62%).

Водночас лише близько третини опитаних (32%) знають, що ВІЛ – це не смертний вирок; 37% знають, що ВІЛ-позитивні люди сьогодні забезпечуються необхідними ліками та можуть жити нормальним життям; 27% знають, що ВІЛ-позитивна жінка може народити здорову дитину.

Головними причинами поширення ВІЛ, на думку опитаних, є: поширеність торгівлі наркотиками (70%); поширеність проституції (69%); поширеність гомосексуальних зв'язків (63%); переконання людей, що ризик інфікування ВІЛ їх не стосується (52%).

Більшість українців знають **можливі шляхи передачі ВІЛ, пов'язані з ризикованою поведінкою**:

- спільне використання голоч і шприців для ін'єкцій (85%);
- вагінальний секс без презерватива (82%);
- виконання пірсингу і татуювання (80%);
- анальний секс без презерватива (75%);
- користування чужим приладдям для гоління, чужою зубною щіткою (71%);
- оральний секс без презерватива (64%).

Загалом частка українців, яким відомі всі вищезазначені шляхи інфікування, становить 40% (цей показник зменшився з 2016 року, коли він становив 44%).

Найбільш поширеними серед українців є такі **хибні уявлення про шляхи передачі ВІЛ**: якщо проходити лікування у лікарському кабінеті, в якому також проходять лікування ВІЛ-позитивні пацієнти (26% так думають, ця частка скоротилася у порівнянні з 2016 роком з 32%); через укуса комара (19%, ця частка скоротилася з 23%); якщо пити з однієї склянки з ВІЛ-позитивною людиною (18%, частка скоротилася з 24%).

На думку більшості, найкращим способом **запобігти інфікуванню ВІЛ** є сексуальні стосунки лише з одним постійним партнером, якому довіряєш і який не має інших сексуальних партнерів (86% українців назвали це одним із способів зменшення ризику інфікування; цей показник зменшився у порівнянні з 2016 роком, коли становив 89%). 77% знають, що використання презервативів при кожному сексуальному контакті є також надійним способом захисту від інфікування (показник зменшився у порівнянні з 2016 роком, коли він становив 81%).

Водночас лише 57% точно знають, що ризик ВІЛ-інфекції не зменшується при користуванні гормональними контрацептивами, а 47% – при статевих актах без еякуляції. Також тільки 41% українців напевне знають, що сперміциди не знижують ризик інфікування ВІЛ. Тільки 38% опитаних розуміють, що сексуальні контакти з людьми, які декларують, що вони ВІЛ-негативні, не завжди безпечні.

31% українців повідомили, що не **потребують більше інформації про ВІЛ/СНІД**. Решта **найчастіше** хотіли би отримувати інформацію про особисті засоби профілактики ВІЛ (31%), про тестування на ВІЛ та роз'яснення щодо результатів (24%), про лікування ВІЛ і людей, що живуть з ВІЛ (23%).

Молодь

- 70% вважають, що вони дуже добре або достатньо добре інформовані про ВІЛ/СНІД.
- 85% чули або бачили інформацію про ВІЛ/СНІД протягом останнього року.
- Рівень знання щодо шляхів передачі ВІЛ порівняно з 2016 роком значуще знизився щодо таких шляхів передачі: переливання інфікованої крові (з 94% у 2016 до 88% у 2017 році), контакти «кров у кров» (з 93% до 84%), спільне користування шприцами і голками для ін'єкцій (з 93% до 85%).
- Зменшилася частка тих, хто вважає правильними такі хибні шляхи передачі ВІЛ: через чхання чи кашель (з 14% у 2016 році до 9% у 2017 році), при вживанні їжі, яку приготувала ВІЛ-інфікована людина (з 12% до 7% відповідно).
- 23% сказали, що не потребують більше інформації про ВІЛ/СНІД.

Населення Дніпропетровської області

- 72% жителів Дніпропетровської області вважають, що вони добре або достатньо добре інформовані про ВІЛ/СНІД.
- 85% отримували інформацію про ВІЛ/СНІД протягом останнього року, що значуще менше, ніж у 2016 році (94%).
- Серед населення Дніпропетровської області значуще зменшилася частка респондентів, які знають, що можна інфікуватися ВІЛ і не знати про це (з 95% до 88%); що немає ліків, які можуть повністю вилікувати від ВІЛ (з 88% до 81%); що здорова на вигляд людина може бути ВІЛ-позитивною (з 84% до 67%); що якщо людина не вживає наркотики, це не означає, що їй можна не боятися ВІЛ (з 70% до 59%); що ВІЛ – це не смертний вирок (з 55% до 36%). Також скоротилася частка тих, хто згоден, що жінка, яка носить з собою презерватив, не матиме погані репутації (з 73% до 62%).
- Серед жителів Дніпропетровської області частка обізнаних з усіма шляхами інфікування, пов'язаними з ризикованою поведінкою, зменшилася з 50% до 32%.

- Збільшилася частка респондентів, які вважають можливими такі хибні шляхом інфікування: укусу комара (з 14% у 2016 році до 31% у 2017 році); користування спільними з ВІЛ-інфікованими людьми рушниками, милом, мочалкою (з 8% у 2016 до 15% у 2017 році); чхання та кашель (з 4% до 9% відповідно).
- Серед жителів Дніпропетровської області 42% сказали, що не потребують додаткової інформації про ВІЛ (цей відсоток значущо збільшився у порівнянні з 30% у 2016 році).

Населення Запорізької області

- 58% населення Запорізької області вважають, що вони добре або досить добре інформовані про ВІЛ/СНІД.
- 75% респондентів отримували інформацію про ВІЛ протягом останнього року (у 2016 році таких було 68%).
- Серед жителів Запорізької області зменшилася частка тих, хто знає, що немає ліків, які повністю виліковують від ВІЛ-інфекції (з 90% у 2016 до 80% у 2017 році). Натомість зросла частка респондентів, які знають: здорова на вигляд людина може бути ВІЛ-інфікованою (з 69% до 77%); якщо людина не вживає наркотиків, то це не означає, що їй можна не боятися ВІЛ (з 54% до 63%); люди з ВІЛ забезпечуються ліками та можуть жити нормальним життям (з 23% до 51%); інфікування ВІЛ – це не смертний вирок (з 22% до 34%); ВІЛ-інфікована жінка може народити здорову дитину (з 18% до 34%). Також збільшилася частка тих, хто згоден, що носити із собою презерватив не означає зіпсувати свою репутацію як щодо чоловіків (з 65% до 78%), так і щодо жінок (з 34% до 58%).
- Серед жителів Запорізької області частка обізнаних з усіма шляхами інфікування, пов'язаними з ризикованою поведінкою, зменшилася з 54% до 46%.
- 42% опитаних сказали, що вони не потребують додаткової інформації про ВІЛ/СНІД.

7.3 Ставлення до ВІЛ

Найбільшою загрозою для здоров'я українці вважають онкологічні (27%) та серцево-судинні захворювання (19%). ВІЛ/СНІД непокоїть кожного десятого українця (11%).

63% українців упевнені, що їм абсолютно **не загрожує інфікування ВІЛ** або **такий ризик є малоймовірним**. 26% вважають такий ризик реальним («абсолютно реальний», «цілком реальний» і «п'ятдесят на п'ятдесят»).

Більшість українців, які вважають, що їм загрожує ВІЛ, кажуть, що знають заходи запобігання інфікуванню, але в житті може все трапитись (61%); 16% відповіли, що у них не завжди виходить вжити засоби безпеки, і 12% не знають, як себе захистити.

Ті українці, які вважають ризик інфікуватися малоймовірним для себе, найчастіше пояснюють свою впевненість тим, що: мають одного постійного сексуального партнера, якому довіряють (49%); не вживають наркотики (41%); не вірять, що таке може трапитися з ними (23%); не мають сексуального партнера (23%).

Щодо **ставлення до стосунків з новими сексуальними партнерами**, то 8% українців погодились би, якби новий партнер запропонував секс без презерватива (у 2016 році таких було значущо менше – 6%); 26% не знають, що відповіли би на таку пропозицію; 42% не погодились би (цей показник значущо зменшився з 48% у 2016 році) і 24% вважають, що ніколи не матимуть нових стосунків. У порівнянні з 2016 роком частка тих, хто не погодився б на секс без презерватива з новим партнером, зменшилася і серед жінок (49% у 2016 р. та 42% у 2017 р.), і серед чоловіків (47% у 2016 р. та 42% у 2017 р.). Серед жінок більше, ніж серед чоловіків, тих, хто взагалі не матиме таких стосунків (28% жінок проти 19% чоловіків), що частково пояснюється домінуванням жінок серед респондентів старшого віку.

50% українців самі запропонували би використати презерватив новому сексуальному партнеру (показник знизився з 57% у 2016 році). За цим показником немає суттєвої різниці між чоловіками і жінками.

45% українців думають, що мають доволі високі шанси переконати нового партнера використати презерватив, а 13% вважають, що з цим виникнуть труднощі. Чоловіки більше впевнені у тому, що зможуть переконати свою нову партнерку використовувати презерватив, ніж жінки (51% чоловіків та 40% жінок гадають, що їм буде дуже або доволі легко переконати в цьому свого партнера). Серед жінок значуще зросла частка тих, хто думає, що переконати нового партнера буде доволі або дуже важко (15% у 2017 році проти 10% у 2016 році).

25% запропонували би, а 22% не запропонували би пройти тест на ВІЛ новому партнеру. Проте більшість респондентів не мали відповіді на запитання, чи запропонували би вони пройти тест на ВІЛ новому партнеру перед початком сексуальних стосунків (54%), що може означати, що можливість таких дій ніколи не спадала їм на думку, тож вони не продумали свою поведінку у таких обставинах.

Молодь

- З усіх загроз для здоров'я у 2017 р. молодих людей найбільше непокоїть ВІЛ/ СНІД (21%).
- 32% відчувають для себе загрозу щодо інфікування ВІЛ.
- Серед Молоді найбільш розповсюдженою причиною впевненості у відсутності ризику інфікування ВІЛ є невживання наркотиків (55%). 21% упевнені у низькій ймовірності інфікування, тому що завжди користуються презервативами (порівняно з 7% серед населення загалом).
- 49% відмовляться, якщо новий партнер запропонує секс без презерватива.
- Частка тих, хто готовий запропонувати новому статевому партнеру використати презерватив, є вищою, ніж серед населення загалом (66%). Але ця частка скоротилася у порівнянні з 2016 роком (з 74%).
- Близько третини (33%) запропонують новому сексуальному партнеру пройти тестування на ВІЛ, а приблизно кожен п'ятий (19%) – не пропонуватиме.

Населення Дніпропетровської області

- Серед респондентів Дніпропетровської області частка тих, кого непокоїть проблема ВІЛ/СНІД, збільшилася з 11% у 2016 році до 23% у 2017 році.
- Більше половини (51%) не погодилися би на пропозицію нового партнера щодо сексу без презерватива (цей показник значуще зменшився у порівнянні з 76% у 2016 році), натомість не заперечували би 5%. 19% ніколи б не мали нових стосунків (ця частка значуще зросла з 11% у 2016 році).
- У 2017 році значуще зменшилася частка тих, хто готовий запропонувати новому партнеру використовувати презерватив (з 76% у 2016 до 49% у 2017). Більше третини (35%) не будуть пропонувати новому партнеру використати презерватив – це найвищий показник серед усіх цільових груп.
- Серед жителів Дніпропетровської області значуще зросла частка тих, хто не готовий запропонувати новому сексуальному партнеру пройти тестування на ВІЛ (з 6% у 2016 до 27% у 2017). Відповідно, зменшилася частка тих, хто готовий проявити таку ініціативу (з 47% до 30% відповідно).

Населення Запорізької області

- 32% респондентів оцінюють для себе ризик інфікуватися ВІЛ як реальний.
- Значно зменшилася частка тих, хто сказав, що знає, як убезпечити себе від ВІЛ і завжди вживає відповідних заходів, але в житті будь-що може трапитися (з 86% у 2016 році до 66%

у 2017 році). Натомість удвічі збільшилася частка тих, хто у кого не завжди виходить вживати заходів безпеки (з 12% у 2016 році до 25% у 2017 році).

- Частка тих, хто не вірить, що може інфікуватися ВІЛ, зменшилася у порівнянні з 2016 роком з 24% до 13%.
- Серед жителів Запорізької області 60% запропонують новому сексуальному партнеру презерватив, натомість частка тих, хто не буде пропонувати новому сексуальному партнеру скористатися презервативом, збільшилася з 5% у 2016 до 14% у 2017.
- Третина опитаних (31%) запропонували би новому сексуальному партнеру пройти тестування на ВІЛ (ця частка значуще зросла з 17% у 2016 році), приблизно стільки ж (32%) не будуть цього робити.

7.4 Ризикована поведінка і тестування на ВІЛ

88% українців старше 15 років мають досвід статевих стосунків. 63% з них отримали свій перший **сексуальний досвід** після 15 років, 4% – до 15 років, решта відмовились відповідати.

Серед українців, які мали інтимні стосунки, 31% обговорювали питання безпечного сексу зі своїми партнерами; 28% говорили про попередні стосунки; 25% пройшли тест на ІПСШ; 22% попросили своїх партнерів використати презерватив; 14% утримались від сексуального контакту, тому що партнер відмовився використати презерватив (цей відсоток значуще зріс у порівнянні з 9% у 2016 р.). Ще 14% запитували у своїх партнерів, чи проходили вони тест на ВІЛ, 6% просили партнера пройти такий тест, а 8% просили пройти тест на ІПСШ.

59% українців мали **сексуальні контакти протягом останніх 12 місяців**, з них 65% мали лише одного сексуального партнера протягом останніх 12 місяців, 9% – більше одного, 26% відмовились відповідати.

Серед респондентів, які протягом останніх 12 місяців мали сексуальні контакти, переважна більшість (83%) мали контакти з чоловіком/дружиною або постійним сексуальним партнером. Більшість цих респондентів (65%) не використовували презерватив під час останнього сексуального контакту з постійним партнером.

12% респондентів протягом останніх 12 місяців мали сексуальні контакти з випадковими партнерами. Більшість з них (78%) використовували презерватив при останньому контакті.

13% респондентів, які мали інтимні стосунки протягом останніх 12 місяців, завжди **використовували презерватив**, 12% – майже завжди, 22% – час від часу чи рідко, 37% не користуються презервативами, оскільки мають одного постійного партнера, а 4% – з інших причин не користуються презервативами; решта відмовились відповідати.

Серед тих українців, хто не користується або не завжди користується презервативами, 32% повідомили, що не роблять цього, бо довіряють своєму партнеру; 28% пояснили, що презерватив не завжди під рукою; 26% – що презерватив заважає отримати повне задоволення; 18% не вважають це за необхідне; 10% – що застосовують інші методи контрацепції. Для 11% презервативи надто дорогі.

Більшість тих, хто користувався презервативами протягом останнього року, вважають їх передусім методом контрацепції (85%), 35% використовують презерватив для захисту від ВІЛ/СНІД, а 39% – від інших інфекцій.

Понад половину українців (58%) ніколи не проходили **тест на ВІЛ**, а 31% – проходили (решта відмовились відповідати). Серед тих, хто ніколи не користується презервативами або користується не завжди, половина (50%) респондентів ніколи не проходили тест на ВІЛ. Частка тих, хто проходив тест на ВІЛ протягом останніх 12 місяців, значуще зросла у порівнянні з 2016 роком з 11% до 14%.

Ті, хто проходили тест на ВІЛ, робили це через необхідність отримати медичну довідку про стан здоров'я, в тому числі, у зв'язку з вагітністю (87%); переважна частина решти респондентів пройшли тест задля власного спокою (10%).

У більшості випадків респонденти тестувалися у жіночих консультаціях (40%), інших медичних закладах (31%) і СНІД-центрах (15%).

Більшість протестованих на ВІЛ лишилися задоволеними процедурою тестування і консультацією (85%), 10% відповіли, що загалом задоволені, але їм не запропонували проконсультуватися, і тільки 2% повідомили, що вони частково незадоволені.

30% з тих, хто ніколи не перевірявся на ВІЛ, пройшли би безкоштовне тестування (ця частка значно зросла з 24% у 2016 році).

Молодь

- 65% мають досвід сексуального контакту.
- 31% тих, хто мав інтимні стосунки протягом останніх 12 місяців, завжди користуються презервативом, проте лише 18% не користуються презервативами тому, що мають постійного партнера.
- Серед молодих людей, що мали інтимні стосунки, 19% мали випадкові сексуальні контакти протягом останніх 12 місяців. З них 85% використовували презерватив під час останнього сексуального контакту з випадковим партнером.
- Молоді люди, що мали інтимні стосунки, частіше, ніж населення загалом, дбали про безпеку стосунків: 54% говорили з партнером про безпечний секс; 44% говорили про попередні стосунки; 40% просили партнера використовувати презерватив; 21% цікавилися, чи проходив партнер тест на ВІЛ; 21% утрималися від сексу, бо партнер відмовився використовувати презерватив; 10% просили партнера пройти тест на ВІЛ.
- Частка тих, хто робив тестування на ВІЛ протягом останніх 12 місяців, значуще збільшилася з 11% у 2016 р. до 16% у 2017 р.
- 51% тих, хто ніколи не робив тест на ВІЛ, хотіли би його зробити, якби він був безкоштовний (значуще збільшення з 40% у 2016 р.).

Населення Дніпропетровської області

- 33% тих, хто мав сексуальні контакти протягом останніх 12 місяців, користуються презервативами завжди (показник значуще зріс у порівнянні з 22% у 2015 році).
- 76% пройшли тест на ВІЛ.
- 93% протестованих на ВІЛ лишилися задоволеними процедурою тестування і консультацією.
- 10% тих, хто ніколи не перевірявся на ВІЛ, зробили би безкоштовний тест (цей показник значуще зменшився у порівнянні з 2016 роком, коли становив 45%).

Населення Запорізької області

- Серед жителів Запорізької області значуще збільшилася частка тих, хто завжди протягом останнього року використовував презерватив під час сексуальних контактів (з 7% до 18%).
- Серед тих, хто користується презервативами, зросла частка тих, хто використовує презерватив для захисту від ВІЛ/СНІД (з 23% у 2016 р. до 39% у 2017 р.).
- Серед жителів Запорізької області зросла частка тих, хто проходив тест на ВІЛ (з 29% до 51%), і, зокрема, тих, хто проходив тест на ВІЛ протягом останніх 12 місяців (з 10% до 28%).
- Серед тих, хто проходив тестування на ВІЛ, значно збільшилася частка респондентів, задоволених якістю тестування (з 87% у 2016 р. до 96% у 2017 р.).
- 33% тих, хто ніколи не перевірявся на ВІЛ, зробили би безкоштовний тест.

7.5 Ставлення до ЛЖВ

Більша частина українців (65%) вважає, що люди з ВІЛ мають право **тримати свій діагноз у таємниці**.

43% вважають, що люди інфікуються ВІЛ лише через свою аморальну поведінку. Ще 26% вважають, що ВІЛ – це Божа кара, а 24% – що люди, які живуть з ВІЛ/СНІДом, мають бути ізольовані.

40% українців думають, що права ВІЛ-позитивних людей порушуються в Україні (ця частка збільшилася у порівнянні з 2016 роком, коли вона становила 36%).

43% порадили би людині, чий партнер інфікувався ВІЛ, продовжувати стосунки, вживши усіх необхідних застережних заходів; 27% рекомендували би припинити стосунки, решта не знають, що порадити.

Під час опитування досліджувалися 4 рівні сприйняття ЛЖВ: сприйняття незнайомих ЛЖВ (шкала Богардуса), сприйняття знайомих, якщо вони інфікуються ВІЛ; сприйняття знайомих ЛЖВ; сприйняття ВІЛ-позитивних дітей.

Шкала Богардуса. Лише 16% не проти мати ЛЖВ у своєму оточенні як колег, сусідів, близьких друзів та членів родини.

Більша частина українців є нетолерантними до ЛЖВ – 69% згодні допустити ЛЖВ тільки як жителів України/гостей України або ж не пускали би їх до України взагалі. Ще менш терпимі українці до уразливих до ВІЛ груп (СІН, гомосексуалів, бісексуалів, трансгендерів, працівників комерційного сексу). Однак, позитивною тенденцією є те, що у 2017 році скоротилася частка респондентів, які сказали, що не пускали би в Україну ЛЖВ, а також представників інших уразливих груп.

Сприйняття знайомих, якщо вони інфікуються ВІЛ. 49% українців твердять, що не змінять свого ставлення до своїх друзів чи колег, коли дізнаються, що ті є ВІЛ-позитивними, або навіть запропонують їм свою допомогу. Для 18% спілкування з ВІЛ-позитивними знайомими стане неприємним, але вони намагатимуться приховати це. 18% намагатимуться спілкуватися з такими знайомими якомога менше або припинять зовсім, решта не можуть передбачити свою реакцію.

Серед тих, хто змінить своє ставлення до людини, якщо дізнається про її ВІЛ-позитивний статус, 55% пояснюють це страхом інфікуватися. Збільшилася частка тих, хто змінить ставлення до ВІЛ-позитивного знайомого, оскільки вважає, що ВІЛ – це результат аморальної поведінки людини (з 17% у 2016 р. до 24% у 2017 р.).

Сприйняття ЛЖВ. Знайомих ЛЖВ мають 8% українців, і 63% з них ставляться до ЛЖВ, як до звичайних людей, а 25% намагаються уникати спілкування з ними.

Сприйняття дітей з ВІЛ-позитивним статусом. 35% вважають нормальним відвідання ВІЛ-позитивними дітьми однієї школи з ВІЛ-негативними дітьми, 20% – проти цього, решта відповіли, що це залежить від ситуації, або не визначилися. Більшість тих, хто проти, пояснюють свою позицію ризиком інфікування ВІЛ-негативних дітей.

Молодь

Молодь виявляє вищий рівень толерантності до ЛЖВ, ніж населення загалом, зокрема:

- 58% твердять, що не змінять свого ставлення до своїх друзів чи колег, коли дізнаються, що ті є ВІЛ-позитивними, або навіть запропонують їм свою допомогу. Також значуще зменшилася частка тих, хто намагатиметься менше спілкуватися з цією людиною (з 13% у 2016 р. до 8% у 2017 р.).

- Молодь більше, ніж населення загалом, схильна до думки, що ВІЛ-позитивні діти можуть ходити до школи разом з ВІЛ-негативними дітьми.
- Серед Молоді 48% порадять тим, чий хлопець або дівчина інфікувалися ВІЛ, продовжувати стосунки, але вживати заходи, щоб запобігти інфікуванню.

Населення Дніпропетровської області

- Населення Дніпропетровської області є менш толерантним до ЛЖВ та інших вразливих груп, ніж населення загалом: тільки 7% опитаних готові прийняти ЛЖВ як колега або на ближчому рівні.
- Серед жителів Дніпропетровської області значуще зросла частка респондентів, які повністю припинять контакти з людиною, якщо дізнаються, що вона має ВІЛ-інфекцію (з 4% у 2016 р. до 9% у 2017 р.).
- 55% респондентів вважають, що ВІЛ – це результат аморальної поведінки людини.

Однак простежуються й позитивні тенденції:

- Населення Дніпропетровської області частіше, ніж населення загалом, схильне вважати, що ВІЛ-позитивна людина має право тримати свій діагноз у таємниці.
- Значуще збільшилася частка тих, хто вважає, що ВІЛ-інфіковані діти можуть ходити в одну школу з ВІЛ-негативними дітьми (з 18% у 2016 р. до 27% у 2017 р.).
- Значуще зросла частка респондентів, які порадять людині, чия дівчина чи хлопець інфікувалися ВІЛ, продовжити стосунки, але вживати заходи для захисту від інфікування (з 45% у 2016 р. до 55% у 2017 р.).
- Значуще зросла частка тих, хто погоджується бачити жителями України бісексуалів (з 16% до 34%), людей, які надають сексуальні послуги за гроші (з 42% до 58%), СІН (з 40% до 50%). Також зменшилася частка людей, які сказали, що вони узагалі не пускали би в Україну гомосексуалів (з 56% до 42%), трансгендерів (з 44% до 33%), людей, що надають сексуальні послуги (з 50% до 28%).

Населення Запорізької області

Серед населення Запорізької області спостерігаються позитивні тенденції щодо сприйняття ЛЖВ:

- 87% визнають право ВІЛ-інфікованої людини тримати свій діагноз у таємниці (це найвищий показник серед усіх цільових груп).
- Зменшилася частка тих, хто вважає, що ВІЛ – це Божа кара (з 45% у 2016 р. до 25% у 2017 р.).
- Значуще збільшилася частка тих, у кого не зміниться ставлення до такої людини (з 23% у 2016 р. до 52% у 2017 р.). Натомість зменшилася частка респондентів, які сказали, що їм буде неприємно спілкуватися, але вони це приховуватимуть (з 21% до 15%).
- Зросла частка тих, хто вважає, що ВІЛ-інфіковані діти можуть ходити в одну школу з ВІЛ-негативними дітьми (з 35% у 2016 р. до 53% у 2017 р.).
- Значуще зросла частка респондентів, які порадять людині, чия дівчина чи хлопець інфікувалися ВІЛ, продовжити стосунки, але вживати заходи для захисту від інфікування (з 24% у 2016 р. до 48% у 2017 р.).

7.6 Висновки і рекомендації щодо змісту кампанії

Порівняно з 2016 роком, у 2017 році спостерігаються позитивні та негативні тенденції. Позитивні тенденції:

- зменшення частки респондентів, які мають хибні стереотипи щодо можливості інфікування ВІЛ у побутових умовах;

- зростання частки респондентів, як проходили тестування на ВІЛ протягом останніх 12 місяців;
- зростання бажання пройти безкоштовний тест на ВІЛ серед тих, хто ніколи такого тесту не проходив;
- скорочення частки респондентів, які не пускали би в Україну ЛЖВ та представників інших уразливих груп.

Негативні тенденції:

- зменшення частки тих, хто правильно назвав усі шляхи інфікування ВІЛ, пов'язані з ризикованою поведінкою;
- зменшення частки тих, хто гадає, що ризик інфікування ВІЛ можна зменшити, якщо мати стосунки з одним вірним партнером та якщо завжди користуватися презервативом;
- зменшення частки (і серед чоловіків, і серед жінок) тих, хто не погодиться на секс без презерватива з новим партнером, і тих, хто сам запропонує новому партнеру використовувати презерватив;
- збільшення частки тих, хто вважає, що ризик інфікування можна зменшити, якщо використовувати гормональні контрацептиви, практикувати проникаючий секс без еякуляції, використовувати сперміциди під час сексуальних контактів;
- збільшення частки тих, хто пояснює свою нетолерантність до ЛЖВ тим, що ВІЛ – це результат аморальної поведінки.

Рекомендації щодо змісту кампанії, що були розроблені на 2016-2017 роки, зберігають свою актуальність і в 2017 році – отже, слід поширювати таку інформацію:

- шляхи інфікування ВІЛ, пов'язані з ризикованою поведінкою (зокрема, пірсинг і татування, користування чужим приладдям для гоління або зубною щіткою, секс без презерватива);
- необхідно використовувати презерватив як спосіб захисту від інфікування. Зокрема, важливо підкреслювати необхідність використання презервативу при контактах з новими партнерами, "нормальність" відповідних пропозицій, зокрема, з боку жінок ;
- використання таких методів, як гормональні контрацептиви, переривання статевого контакту, використання сперміцидів під час сексуального контакту не знижують ризик інфікування ВІЛ;
- сексуальне задоволення при незахищеному сексі не вартє ризику інфікування ВІЛ та іншими хворобами;
- ВІЛ-інфікована жінка може народити здорову дитину;
- загалом доцільно поширювати позитивну інформацію про ЛЖВ, яка засвідчує, що вони звичайні люди, такі самі, як усі. Зокрема, доцільно розповсюджувати історії інфікування, які свідчать про відсутність будь-якої "провини" чи "аморальності" людини.

8 Дизайн вибірки

Загальний обсяг вибірки складає 2260 інтерв'ю: 1000 інтерв'ю з мешканцями України старше 15 років (у тому числі 129 інтерв'ю з респондентами у віці 15-24, 85 – з мешканцями Дніпропетровської області старше 15 років та 45 – з мешканцями Запорізької області старше 15 років), а також додаткові 1260 інтерв'ю: з них 761 інтерв'ю з респондентами групи Молодь, 257 – з мешканцями Дніпропетровської області, 278 – з мешканцями Запорізької області. Додаткові інтерв'ю були проведені з метою забезпечення достатньої кількості респондентів для надійного аналізу.

Основою для дизайну вибірки є дані Державної служби статистики України станом на 1 січня 2016 р.

Дизайн репрезентативної по Україні вибірки включає такі стадії:

1. Спочатку вибірка була стратифікована за адміністративними одиницями (24 області і Київ – за винятком Криму і населених пунктів у Донецькій і Луганській областях, непідконтрольних українському уряду).
2. Інтерв'ю були пропорційно розподілені за адміністративними одиницями (за винятком Києва) залежно від розміру населеного пункту. В дизайні вибірки використано таке групування населених пунктів: села; міста і селища міського типу з населенням менше 50 000 осіб; міста з населенням 51 000-100 000 осіб; міста з населенням 101 000-500 000 осіб; великі міста з населенням понад 500 000 осіб. Усі населені пункти України з населенням понад 200 000 були включені у вибірку, менші за розміром населені пункти вибирались з ймовірністю, пропорційною розміру, з переліку, складеного за алфавітом.
3. Для Києва та інших великих міст вибірка була стратифікована за адміністративними районами.
4. Маршрути вибирались випадковим чином у кожному населеному пункті. Кожний інтерв'юер отримав інструкції з правилами вибору початкової точки маршруту і визначення кроку для вибору наступних адрес.
5. На останній стадії інтерв'ю проводилось з людиною, яка підходила за віком. Якщо за вибраною адресою підходили кілька осіб, то інтерв'ю проводилось з тією людиною, чий день народження був останнім серед членів домогосподарства у віці від 15 років. Якщо відібраного респондента не було вдома, інтерв'юер здійснював 1-2 повторні візити. Якщо всі потенційні респонденти в будинку відмовлялись від участі в опитуванні, інтерв'юер переходив до наступного будинку.

Дизайн вибірки для додаткових інтерв'ю будувався за тією самою схемою.

Для аналізу даних було розраховано чотири типи ваг:

1. Зважені дані для населення України (2260 респондентів) відповідають розподілу населення за віком/статтю/типом населеного пункту і адміністративними одиницями згідно з даними Державної служби статистики України станом на 1 січня 2016 р.
2. Зважені дані для 890 респондентів у віці 15-24 роки відповідають розподілу населення у віці 15-24 роки за статтю/макрорегіоном/типом населеного пункту згідно з даними Державної служби статистики України станом на 1 січня 2016 р.
3. Зважені дані для 342 респондентів у Дніпропетровській області відповідають розподілу населення області за віком/статтю/типом населеного пункту згідно з даними Державної служби статистики України станом на 1 січня 2016 р.

4. Зважені дані для 323 респондентів у Запорізькій області відповідають розподілу населення області за віком/статтю/типом населеного пункту згідно з даними Державної служби статистики України станом на 1 січня 2016 р.

Порівняння розподілу вибіркової та генеральної сукупності населення України (віком 15 років і старше) за ключовими демографічними показниками

Україна		Розподіл вибіркової сукупності дослідження	Розподіл населення України за даними Державної служби статистики станом на 1.01.2016
Стать	Чоловіки	45,3%	45,5%
	Жінки	54,7%	54,5%
Вік	15-24 років	12,9%	12,9%
	25-34 років	19,1%	19,2%
	35-44 років	17,2%	17,3%
	45-54 років	16,4%	16,3%
	55-64 років	15,8%	15,8%
	65 і більше років	18,6%	18,5%
Регіон	Східний	13,4%	13,3%
	Західний	23,6%	23,6%
	Північний	13,4%	13,4%
	Центральний	25,6%	25,6%
	Південний	16,5%	16,5%
	м.Київ	7,6%	7,5%
Розмір населеного пункту	Село	32,8%	32,9%
	Місто, 0-50 тис	21,6%	21,7%
	Місто, 50-100 тис	5,4%	5,6%
	Місто, 101-500 тис	17,9%	17,5%
	Місто, більше 500 тис	22,3%	22,3%
Всього		100%	100%

Розподіл вибіркової та генеральної сукупності Молоді (віком 15-24 роки) за ключовими демографічними показниками

Молодь		Розподіл вибіркової сукупності дослідження	Розподіл населення України за даними Державної служби статистики станом на 1.01.2016
Стать	Чоловіки	51,1%	51,3%
	Жінки	48,9%	48,7%
Регіон	Східний	11,1%	11,9%
	Західний	26,1%	27,7%
	Північний	11,9%	12,6%
	Центральний	25,3%	24,2%
	Південний	18,4%	16,0%
	м.Київ	7,3%	7,6%

Молодь		Розподіл вибіркової сукупності дослідження	Розподіл населення України за даними Державної служби статистики станом на 1.01.2016
Розмір населеного пункту	Село	35,9%	36,3%
	Місто, 0-50 тис	19,6%	19,9%
	Місто, 50-100 тис	4,6%	5,1%
	Місто, 100-500 тис	15,9%	16,5%
	Місто, більше 500 тис	24,0%	22,2%
Всього		100%	100%

Розподіл вибіркової та генеральної сукупності населення Дніпропетровської області (віком 15 років і старше) за ключовими демографічними показниками

Дніпропетровська область		Розподіл вибіркової сукупності дослідження	Розподіл населення України за даними Державної служби статистики станом на 1.01.2016
Стать	Чоловіки	44,7%	44,8%
	Жінки	55,3%	55,2%
Вік	15-24 років	11,7%	11,7%
	25-34 років	19,0%	19,2%
	35-44 років	17,7%	17,3%
	45-54 років	16,3%	16,3%
	55-64 років	16,0%	16,2%
	65 і більше років	19,3%	19,2%
Розмір населеного пункту	Село	16,3%	16,2%
	Місто, 0-50 тис	17,0%	17,1%
	Місто, 50-100 тис	2,3%	2,2%
	Місто, 100-500 тис	14,0%	14,2%
	Місто, більше 500 тис	50,3%	50,3%
Всього		100%	100%

Розподіл вибіркової та генеральної сукупності населення Запорізької області (віком 15 років і старше) за ключовими демографічними показниками

Запорізька область		Розподіл вибіркової сукупності дослідження	Розподіл населення України за даними Державної служби статистики станом на 1.01.2016
Стать	Чоловіки	44,3%	44,7%
	Жінки	55,7%	55,3%
Вік	15-24 років	11,3%	11,3%
	25-34 років	18,7%	18,6%
	35-44 років	17,0%	17,1%
	45-54 років	16,7%	16,6%
	55-64 років	17,0%	17,0%

	65 і більше років	19,3%	19,4%
Розмір населеного пункту	Село	22,3%	22,4%
	Місто, 0-50 тис	15,3%	15,3%
	Місто, 50-100 тис	3,0%	3,0%
	Місто, 100-500 тис	15,3%	15,5%
	Місто, більше 500 тис	44,0%	43,8%
Всього		100%	100%